

॥ अथ सप्तशती प्रारभ्यते ॥

(सं. ३३३३३३३३)

क्षेत्रपालाय नमः ८३

वायव्या
(देव्याने)

वंवायवेनमः ६७
 अंअंकुशायनमः ७७

शुद्धा देवा चाम्बना ।

बंबद्रुकाय ८५

पं पद्यायनमः८०
आं ब्रह्मणे० ७०

वंज्जायनमः ७२
लुङ्गायनमः ६२

शंशक्त्यै नमः ७३
रं अशक्त्यै नमः ६३

आज्ञेयी
(देवीवायव्या)

दक्षिणा (देव्युत्तरा)
यों योनिनी भ्यो नमः ८५

दृढताय ७४
मयमाय ६४

1

1

1

1

1

五

10

15

वंशुरुणा यनमः ६६

पापशायनम्: ७६

ॐ गगणपतये नमः ८
नमिष्य (नेमीष्य क)

पञ्चमा (देवा प्राक्)

सप्तशतीविषयानुक्रमः ।

विषयः	पत्रं.
१ मंगलाचरणं	१
१ सप्तशतीविधिः	१
२ नित्यपाठसंकल्पो विशेषसंक०	१
३ आसनविधिः	३
४ बाह्यभूतशुद्धिः	५
५ स्थलशुद्धिः	६
६ विघ्नोत्सारणं आत्मरक्षणं च	६
७ भूशुद्धिः	६
८ भूतशुद्धिः	७
९ प्राणप्रतिष्ठा	७
१० मातृकान्यासः	८
११ दीपस्थापनं	९

विषयः	पत्रं.
१२ यंत्रदेवतास्थापनं	९
१३ यंत्रं वैकृतिकरहस्योक्तं	१०
१४ नवार्णयंत्रं अष्टदलं	११
१५ सप्तशतीमहायंत्रं	११
१६ पूजाविधिः	१२
१७ आवरणदेवताः	१४
१८ कुमारीपूजा	१८
१९ बलिदानं	२०
२० कूष्माण्डबलिः	२०
२१ सरस्वतीपूजनं	२३
२२ शापोद्धारमंत्रः	२३
२३ कवचं	२४

स.

१

विषयः	पत्रं.
२४ अर्गला	३०
२५ कीलकं	३२
२६ नवार्णविधिः	३४
२७ एकादशविधन्यासाः	३५
२८ मूलषडंगन्यासः	४१
२९ ध्यानादि	४२
३० मालाप्रार्थना	४३
३१ रात्रिसूक्तं वैदिकं	४३
३२ ,, पौराणं	४४
३३ पल्लवयोजनाप्रकारः	४६
३४ संपुटीकरणप्रकारः	४६
३५ सप्तशतीन्यासाः	४७
३६ चंडीपंचाक्षरन्यासः	४८

विषयः

पत्रं.

३७ चक्रन्यासः	४८
३८ सप्तशतीप्रथमचरितं	४९
३९ ,, मध्यमचरितं	५९
४० ,, उत्तमचरितं ...	७७
४१ उत्तरन्यासः	१२१
४२ देवीसूक्तं वैदिकं	१२२
४३ देवीसूक्तं तांत्रिकं	१२३
४४ प्राधानिकरहस्यं	१२७
४५ वैकृतिकरहस्यं ...	१३०
४६ मूर्तिरहस्यं	१३४
४७ उत्तरविधिः	१३७
४८ नवचंडीशतचंडीसहस्र- चंडीविधिः	१३९

॥ अनुक्रमणिका समाप्ता ॥

अ.

१

श्रीगणेशायनमः ॥ गजवदनंशिखिवाहांश्रीदु
र्गासद्गुरुंचनिजपितरौ ॥ नत्वासप्तशतीयांकुर्वे
ऽनुष्ठानपद्धतिसुलभां ॥ १ ॥ सामंतवाटिका
पुरवासिश्रीकृष्णशर्मणाक्रियते ॥ पद्धतिरियं
यथामतिविचार्यदुर्गामहोदधिग्रंथम् ॥ २ ॥
श्रीदुर्गाप्रीत्यर्थंपरोपकृतयेचपद्धतिकुर्वे ॥ अ
स्यामधिकंन्यूनंसंतःसंशोधयंतुवैदयया ॥ ३ ॥
॥ सप्तशतीविधिः ॥ ॥ अथसाधकःकृतमं
गलस्नानतिलकनित्यविधिःप्राङ्मुक्ताः ॥ आदा

स.

१

वाचामेत् यथा ॐ ऐं आत्मतत्त्वंशोधयामि
नमःस्वाहा ॐ ह्रीं विद्यातत्त्वंशोधयामिनमः
स्वाहा ॐ क्लीं शिवतत्त्वंशोधयामिनमः स्वाहा
ॐ ऐं ह्रीं क्लीं सर्वतत्त्वंशोधयामिनमः स्वाहा ॥ त
तः पवित्रपाणिः प्राणायामं कुर्यात् यथामूलमं
त्रेणेडया (वामनासया) वायुमापूर्य कुंभके
चतुर्वारं मूलं पठित्वा द्विवारं मूलमुच्चरन् पिंगल
या (दक्षनासया) रेचयेत् इति ॥ ततः श्री
गणेशगुर्वादीनृत्वा सुमुखश्चेत्यादिदेशकालसं

वि.

१

कीर्तनांते नित्यपाठसंकल्पोयथा अस्माकंसर्वे
पांसकुटुंबानांक्षेमस्थैर्यायुरारोग्यैश्वर्याभिवृद्ध्य
र्थं समस्तमंगलावाप्त्यर्थं अमुकगोत्रोत्पन्नस्या
मुकनाम्नोमम श्रीजगदंबाप्रसादेनसर्वापन्निवृ
त्तिसर्वाभीष्टफलावाप्तिधर्मार्थकाममोक्षचतु
र्विधपुरुषार्थसिद्धिद्वारा श्रीमहाकालीमहाल
क्ष्मीमहासरस्वतीदेवताप्रीत्यर्थं कवचार्गला
कीलकपठनैकादशन्यासपूर्वकनवार्णमंत्राष्टो
त्तरशतजपरात्रिसूक्तपठनपूर्वकं देवीसूक्तपठ

स.

२

ननवार्णमंत्राष्टोत्तरशतजपरहस्यत्रयपठनांतं
श्रीचंडीसप्तशत्याःपाठंकरिष्ये विशेषकामना
यांतत्तदूहःकार्यः सपल्लवादिशतचंडीचिकी
र्षायां देशकालसंकीर्तनांतेअमुकगोत्रोत्पन्नस्य
अमुकनाम्नोममामुकव्याधिनाशपूर्वकं क्षिप्रा
रोग्यावाप्तिद्वारा श्रीमहाकाली० ३ दुर्गाप्रीत्य
र्थेइत्यादि० अथवाअपमृत्युपरिहारपूर्वकमा
युरभिवृद्धिद्वारा० अथवा अमुकशत्रुपराभव
पूर्वकं अमुकवशीकरणसिद्धिद्वारा० अथवा

वि.

२

ग्रहपीडानिवारणपिशाचोपद्रवादिसर्वानिष्ट
निवारणपूर्वकं क्षेमायुःसकलैश्वर्यसिद्धिद्वारा
श्रीजगदंबामहाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्व
तीस्वरूपिणीत्रिगुणात्मिकामुककुलदेवताप्री
त्यर्थं कवचा० शल्याः प्रतिमंत्रांते शरणागते
ल्यादिमंत्रपल्लवितायाः पाठरीत्याशतपाठात्म
कशतचंड्याख्यं अथवा प्रतिमंत्रं सर्वमंगले
ल्यादिमंत्रसंपुटितायाः अथवा प्रतिमंत्रादौ
सर्वस्वरूपइत्यादिमंत्रयोजितायाः पाठरीत्या

शतचंड्याख्यं नवचंडीचिकीर्षायां दशपाठा
 त्मकनवचंड्याख्यमित्यूहेविशेषः कर्मकरिष्ये
 इतिप्रथमसंकल्पः ॥ ततो नित्यसंकल्पस्तु पृ
 र्वसंकल्पितकामनासिद्धये पूर्वसंकल्पितशत
 चंडीसंख्यापरिपूर्तये नवचंड्यां नवचंडीसंख्या
 परिपूर्तये पूर्वसंकल्पितरीत्यापाठाख्यं कर्मक
 रिष्ये तदंगत्वेनादौ संक्षेपतः आसनविधिभूशु
 द्यादिकर्म दीपस्थापनपूजनं श्रीसप्तशतीपूज
 नं रहस्योक्तयंत्रस्थप्रधानदेवतापूजनं तंत्रोक्त

नवार्णयंत्रस्थप्रधानदेवतापूजनं वा पायसेनइ
क्षुखंडकूष्मांडाद्यन्यतमफलेन वा पूजांगव
लिदानंच सकलशापप्रतिबंधनिवृत्तये तंत्रो
क्तशापोद्धारमंत्रस्य सप्तवारजपं इष्टफलसिद्धि
प्रतिबंधनिवृत्तये तंत्रोक्तोत्कीलनमंत्रस्य पा
ठादौपाठांतेच एकविंशत्येकविंशतिसंख्याज
पंचकरिष्ये ॥ आदौनिर्विघ्नतासिद्ध्यर्थं महाग
णपतिस्मरणंसद्गुरुपादुकास्मरणंच करिष्ये ॥
गणानांत्वाशौनकोगृत्समदोगणपतिर्जगती

निर्विघ्नतासिद्ध्यर्थे महागणपतिस्मरणे विनियो
 गः ॥ ॐ गुणानां त्वा गुणपतिं हवामहे कविं कवी
 नामुपमश्रवस्तमं ॥ ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्प
 त आनः शृण्वन्नूतिभिः सीदुसादनं ॥ सिद्धिबु
 द्धि शक्तिसहित महागणपतये नमो नमः इति ॥
 ततः नमो गुरुभ्यो गुरुपादुकाभ्यो नमः परे
 भ्यः परपादुकाभ्यः ॥ आचार्यसिद्धेश्वरपादु
 काभ्यो नमोस्तु लक्ष्मीपतिपादुकाभ्यः ॥ श्री
 गुरुभ्यो नमो नमः ॥ इति श्रीगणपतिं सद्गुरुं च न

त्वा ॥ अथासनविधिः ॥ सयथा आसनाधोज
लादिनात्रिकोणं विलिख्य ॐ ह्रीं आधारशक्ति
कमलासनाय नमः इत्याधारशक्तिसंपूज्य तदु
पर्यनुद्विग्नताकरं कुशकंबलाद्यन्यतममासन
मास्तीर्य पृथ्वीतिमंत्रस्य मेरुपृष्ठऋषिः कूर्मोदे
वता सुतलच्छंदः आसने विनियोगः ॐ पृथिवित्व
याधृतालोकादेवित्वं विष्णुनाधृता ॥ त्वंचधार
यमां देवि पवित्रं कुरु चासनं ॥ इत्याधारशक्तिसं
प्रार्थ्य ॐ भूर्भुवःस्वः इत्यासनं संप्रोक्ष्य तदुपरि

प्राङ्मुखउदङ्मुखोवाउपविश्य ॐ अनंतासना
 यनमः ॐ कूर्मासनायनमः ॐ विमलासनाय
 नमः ॐ पद्मासनायनमः ॐ योगासनायनमः
 ॐ आधारशक्त्यैनमः ॐ दुष्टविद्रावणनृसिंहा
 सनायनमः ॐ मध्येपरमसुखासनायनमः इ
 तिनत्वा ॐ ऊर्ध्वकेशिविरूपाक्षिमांसशोणित
 भक्षणे ॥ तिष्ठदेविशिखाबंधेचामुण्डेह्यपराजि
 ते ॥ इतिशिखामावद्ध्य ॥ अथबाह्यभूतशुद्धिः
 ॐ अपसर्पतुतेभूतायेभूताभूमिसंस्थिताः ॥

येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया ॥ ॐ
अपक्रामंतुभूतानिपिशाचाःसर्वतोदिशं ॥ स
र्वेषामविरोधेनजपकर्मसमारभे ॥ इतिभूता
न्युत्सार्य ॥ तीक्ष्णदंष्ट्रमहाकायकल्पांतदहनो
पम ॥ भैरवायनमस्तुभ्यमनुज्ञांदातुमर्हसि ॥
इतिभैरवाज्ञांगृहीत्वा ॥ ॥ अथस्थलशुद्धिः
देवतामंडपंचतुर्द्वारंविचिन्त्य ॐ अंतरितः
क्षौंतरिताअरातयः हुंफट् इतिमंडपांतःअक्ष
तान्क्षिप्वा वामतोगुंगुरुभ्योनमः दक्षिणतो

भंभद्रकाल्यै नमः उपरिष्ठात् गंगणपतये नमः
इति द्वारदेवताः संपूज्य ॥ अथ विघ्नोत्सारणं आ
त्मरक्षणं च ॥ यथामूलं पठन् दिव्यदृष्ट्यवलोक
नेन दिव्यान् विघ्नानुत्सारयामि ॐ फडिति
प्रोक्षणेनांतरिक्षान् विघ्नानुत्सारयामि ॐ फडि
ति वामपादपार्ष्णिघातेन भौमान् विघ्नानुत्सा
रयामि ॐ अस्त्राय फट् इति तालत्रयेण दिग्बन्ध
नं कृत्वा ॐ नमः सुदर्शनाय अस्त्राय फट् इति मं
त्रेण छोटिकया वह्निप्राकारत्रयं विभाव्य भूशु

द्यादीनिकुर्यात् ॥ भूशुद्धिर्यथा गायत्र्याप्राणा
नायम्य हुंइतिबीजेनकुंडलिनीमुत्थाप्य हृदि
स्थंदीपकलिकाकारंजीवं ॐ हंसः इतिमंत्रेणब्र
ह्मणिसंयोज्य स्वदक्षिणकुक्षिस्थंपापपुरुषंध्या
त्वा यं इति १६ षोडशवारोच्चारितवायुबीजे
नपिंगलयापूरकेण तंपापपुरुषंशोषयित्वाकुं
भके रं इति ६४ चतुःषष्टिवारोच्चारितवह्निबी
जेनतंदग्ध्वा पुनः यं इति ३२ द्वात्रिंशद्वारो
च्चारितवायुबीजेनतद्भस्मइडयारेचयेत् ॥ ब्र

ह्वरं ध्रुगते चंद्रमंडलेऽमृतवर्षिणीं ॥ भवानीं भू
 मिशुद्ध्यर्थं भावयेदमृतेश्वरीं ॥ ततस्तन्मौलि
 निष्पंदसुधाकल्लोलवृष्टिभिः ॥ चिंतयेन्मनसा
 त्मानं भूमिशुद्धिरियं भवेत् ॥ इति संक्षेपतो भू
 शुद्धिः ॥ अथ भूतशुद्धिः ॥ इडया वायुमापूर्य
 कुंभकेलं वरं यंहं इति पंचभूतबीजानि सकृदाव
 र्त्यपि गल्यारेचयेत् ततो वमित्यमृतबीजेन प्रा
 णायामं कृत्वा सद्भासनात्मकं देवीशरीरमुत्पा
 द्य सोहं इति मंत्रेण कुंडलिनीं ब्रह्मणो वहत्यतत्र

स्थंजीवंहृदिनिधाय कुंडलिनीं मूलाधारगतां
विभावयेदितिसंक्षेपतोभूतशुद्धिः ॥ ॥ अथ
प्राणप्रतिष्ठा ॥ हृदिहस्तंदत्वा ॐ आर्हीर्क्रोंम
मप्राणाइहप्राणाः ॐ आर्हीर्क्रोंममजीवइहस्थि
तः ॐ आर्हीर्क्रोंममसर्वेन्द्रियाणि ॐ आर्हीर्क्रों
ममवाङ्मनस्त्वक्क्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणा इ
हागत्यसुखंचिरंतिष्ठंतुस्वाहा ॐ असुनीतेपुनर
स्मासुचक्षुःपुनःप्राणमिह नो धेहिभोगं ॥ ज्यो
क्पश्येमसूर्यमुच्चरंतमनुमतेमृळ्यांनःस्वस्ति ॥

स.

८

ममगर्भाधानादिपंचदशसंस्कारसिद्ध्यर्थं पंच
दशप्रणवावृत्तीः करिष्ये ॥ ॐ १५ रक्तांभोधि
स्थपोतोल्लसदरुणसरोजाधिरूढाकराब्जैः पा
शंकोदंडमिक्षुद्भवमथगुणमप्यंकुशंपंचबाणा
न् ॥ विभ्राणासृक्कपालं त्रिनयनलसितापीनव
क्षोरुहाढ्या देवीबालार्कवर्णाभवतुसुखकरीप्रा
णशक्तिः परानः ॥ सुप्रतिष्ठितमस्त्वितिसंक्षेपे
ण प्राणप्रतिष्ठा ॥ ॥ ततो मातृकान्यासो यथा ॥
अंजलिवद्धा अंआइंईंउंऊंक्रंॠलंॡलृंॢंॣं।ं॥

वि.

८

औंअंअःकंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंडंढंणंतंथंदं
धंनंपंपंवंभंमंयंरंलंवंशंपंसंहंळंक्षं इतिमातृका
बीजान्यंजलिगतानिविभाव्य मूर्धादिपादांतं
त्रिन्यसेदितिसंक्षेपः ततोमूलेनाचम्यप्राणाना
यम्य अथदीपस्थापनं घृतदीपोभवेदक्षेतैलदी
पस्तुवामतः ॥ सितवर्तियुतोदक्षेरक्तवर्तिस्तु
वामतः ॥ देव्याइतिशेषः ॥ तत्स्थापनप्रका
रः ॥ देवीपीठदक्षिणतोभूमौगंधेनत्रिकोणंवि
लिख्यदीपाधारयंत्रायनमः इतिगंधपुष्पाक्ष

स.

९

तैःसमर्च्य तत्रघृतपूर्णंशुक्लवर्तियुतंदीपपात्रंसं
स्थाप्यदीपंप्रज्वालयनाम्नापंचोपचारैःसंपूज्य॥
भोदीपदेवीरूपस्त्वंकर्मसाक्षीह्यविघ्नकृत् ॥ या
वत्कर्मसमाप्तिःस्यात्तावत्त्वंसुस्थिरोभवेतिसंप्रा
थ्य तेनैवप्रकारेण देवीपीठवामभागेप्राग्वत्त्रि
कोणेतैलपूर्णंरक्तवर्तियुतंदीपपात्रंसंस्थाप्य दी
पंप्रज्वालयसंपूज्यभोदीपेतिप्रार्थयेत् इत्येवं
स्थापितदीपावासमाप्तिरक्षेदिति ॥ अथयंत्रेदे
वतास्थापनं दीपद्वयमध्यपीठेताम्राद्यन्यतम

वि.

९

पत्रेभूर्जपत्रेवाकुंकुमादिनादेव्यष्टगंधेनवायंत्रं
लिखेत् वैकृतिकरहस्योक्तम् ॥

टीप—देव्यष्टगंधोयथा । चंदनाङ्गुरुकर्पूरकुंकुमरोचनंतथा ॥ शिलारसोजै
तामांसीर्कचूरंचैकवृद्धितः ॥ १ एकवृद्धितः चंदन १ अंशः ततः परस्यैकवृ-
द्धिः नाम अगुरुः २ अंशौ ततः परस्य कर्पूरस्यैकवृद्धिः नाम अंशाः ३ एवमग्रे
एकवृद्धिर्ज्ञेया अन्यत्सुगमम् ।

अथवातांत्रिकं नवार्णोक्तं यंत्रं यथा

अथ लिखेदष्टदलमित्या
दिश्लोकद्वयोक्तं नवार्ण
यंत्रं अस्मिन्यंत्रेनावर
णानि किंतु मूलमंत्रांते
श्रीमहाकालीमहाल
क्ष्मीमहासरस्वतीस्वरू

पिणीदुर्गायै नमः इति मंत्रेणावाहनादिसर्वोप
चारान्समर्पयेत् ॥ तद्यथा ॥ लिखेदष्टदलं प

स.

११

अं चंदनागुरुकुंकुमैः ॥ पद्ममध्ये लिखेच्चक्रं षट्
कोणं चंडिकामयं ॥ १ ॥ षट्कोणचक्रमध्यस्थ
माद्यबीजत्रयं लिखेत् ॥ पूर्वादिकोणषट्के तु बी
जान्यन्यानि विन्यसेत् ॥ २ ॥ अथ वा तंत्रोक्तं
सप्तशतीमहायंत्रं ॥ वेद्यां विरचिते रम्ये सर्वतो
भद्रमंडले ॥ घटं संस्थाप्य विधिवत्तत्रावाह्यार्च
येच्छिवां ॥ ३ ॥ तदग्रे कन्यकाश्चापि पूजयेद्वा
ह्मणानपि ॥ उपचारैस्तु विविधैर्नवार्णावरणै
रपीति ॥ ४ ॥   ॥   ॥   ॥   ॥

वि.

११

अथप्रयोगः ॥ वेद्यांसर्वतोभद्रेब्रह्मादिमंडलदे
वताआवाह्यसंपूज्य तस्मिन्महीद्यौरित्यादिमं
त्रैःकलशंसंस्थाप्यतत्रवरुणंसंपूज्य तन्मूलेमू
लाधारायनमःमूलाधारमावाहयामि १ इतिस
र्वत्र तदुपरिकूर्मायनमः २ तदुपरिशेषाय० ३
तदुपरिपृथिव्यैनमः ४ पूर्णपात्रे ॐकारपीठा
य० ५ पूर्वे ॥ पूर्णगिरिपीठायनमः ६ निर्ऋति
भागे ॥ कामगिरिपीठायनमःवायुभागेआवाह्य
संपूज्यउपरियंत्रंसंस्थाप्यप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् ॥

स.

१२

अथसंक्षेपतःपूजाविधिः ॥ अस्यश्रीनवार्णमंत्र
स्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वराऋषयः गायत्र्युष्णिगनु
ष्टुभश्छंदांसि श्रीमहाकालीमहालक्ष्मीमहासर
स्वत्योदेवताः नंदाशाकंभरीभीमाःशक्तयः र
क्तदंतिकादुर्गाभ्रामर्योबीजानि अग्निवायुसूर्या
स्तत्त्वानि श्रीजगदंबाप्रीत्यर्थेन्यासेपूजायांच
विनियोगः ॥ ऋष्यादिन्यासान् मूलषडंगन्या
सांश्चविधाय कलशशंखघंटाःसंपूज्य ॥ अप
वित्रःपवित्रोवासर्वावस्थांगतोपिवा ॥ यःस्मरे

वि.

१२

त्पुंडरीकाक्षंसबाह्याभ्यंतरंशुचिः ॥ मूलेना
त्मानंपूजाद्रव्याणिचप्रोक्षेत् विस्तरभयादर्घ्य
स्थापनंनेहलिख्यते ॥ यंत्रंसंपृश्य ॐआंसोहं
इतित्रिवारोच्चारितमंत्रेणयंत्रस्यप्राणप्रतिष्ठांकृ
त्वा ततः त्रिखंडामुद्रयापुष्पमादायस्वहृदि
स्थांत्रिगुणांदेवीं सुषुम्णामार्गेणब्रह्मरंध्रद्वाराकु
सुमेसमागतांविभाव्य तत्ररूपत्रयंविभ्राणां
ध्यायेत् खड्गचक्र० १ अक्षस्रक्प० २ घंटाशू
ल० ३ इति तत्पुष्पयंत्रेसंस्थाप्यतत्रमध्यवी

जत्रयेमहालक्ष्म्यादिदेवतात्रयंसंस्थितंविभाव
 येत् ततः आवाहनी, स्थापनी, संनिधापिनी,
 संनिरोधिनी, धेनु, योनिमुद्रामूलेनप्रदर्श्यमूल
 मुच्चार्यश्रीमहाका० नमः आवाहयामि एवमू
 लेनासनपाद्याध्याचमनीयस्नानमंगलस्नानम
 धुपर्कपंचामृतपूजांविधाय श्रीसूक्तादिभिरभि
 षिच्य मूलेन वस्त्रोपवस्त्रोत्तरीयकंचुकीवस्त्रय
 ज्ञोपवीतचंदनालंकारहरिद्राकुंकुमकज्जलसिं
 दूरपरिमलद्रव्यकंकणकंठसूत्रादिसौभाग्यालं

कारपुष्पाणि ॥ मूलं श्रीमहा० ३ नमः अमुकं
समर्पयामिइतिप्रत्युपचारमुच्चार्य पुष्पांतपूजा
यांआवरणदेवताआवाह्यसंपूजयेत् ॥ अत्रसर्व
त्र ॥ पूज्यपूजकयोर्मध्येप्राचीदिवसंप्रकीर्तिता
॥ इतिवचनमनुसृत्य प्रागादिदिशोग्राह्याः ॥ इं
द्रादिलोकपालतदायुधविषयेतु सूर्योदयिकैवे
तिज्ञेयं ॥ तत्रयंत्रषट्कोणस्थपश्चिमकोणे महा
लक्ष्मीपृष्ठभागे सरस्वतीब्रह्मभ्यांनमः सरस्व
तीब्रह्माणवावाहयामीत्येवंसर्वत्रावाहनेवाच्यं

स.

१४

१ एवंनैर्ऋत्यकोणे गौरीरुद्राभ्यां० २ वायुको
णे लक्ष्मीहृषीकेशाभ्यां० ३ पूर्वकोणे अष्टाद
शभुजायै० ४ अग्निकोणे दशाननायै ० ५ ई
शानकोणे अष्टभुजायै० ६ दयाब्धे त्राहिसंसार
सर्पान्मांशरणागतं ॥ भक्त्या समर्पयेत्तुभ्यं प्रथ
मावरणार्चनं ॥ अनेन प्रथमावरणार्चनेन भगव
ती श्रीमहा० ३ प्रीयतां ॥ १ ॥ पुनः षट्कोणेषु
प्रागादिषु ॥ ॐ ननंदजायै० १ ॐ रं रक्तदंतिका
यै० २ ॐ शांशाकंभर्यै० ३ ॐ दुंदुर्गायै० ४ ॐ

वि.

१४

भीभीमायै० ५ ॐ भ्रांभ्रामयै० ६ दयाब्धे त्राहि०
॥ २ ॥ षट्कोणाद्वहिरामेयादिचतुर्भागेषु ॐ
जंजयायै० १ ॐ विंविजयायै० २ ॐ जंजयंत्यै०
३ ॐ अंअपराजितायै० ४ षट्कोणपार्श्वयोः
दक्षिणभागे ॐ सिंहाय० ५ उत्तरभागे ॐ म
हिषाय० ६ दयाब्धे० तृतीयावरणार्चनं अने
न० ॥ ३ ॥ अष्टपत्रेषु प्रागादिषु ॐ ब्रांब्राह्म्यै०
१ ॐ मांमाहेश्वर्यै० २ ॐ कौंकौमायै० ३ ॐ वै वै
ष्णव्यै० ४ ॐ वां वाराह्यै० ५ ॐ नां नारसिंह्यै० ६

ॐ ऐं ऐं द्यौं ० ७ ॐ चांचामुंडायै ० ८ दयाब्धे ० च
 तुर्थावरणार्चनं अनेन ० ॥४॥ पुनरष्टदलेषु प्रा
 गादिषु ॐ अं असितांगभैरवाय ० १ ॐ रुरुभैर
 वाय ० २ ॐ चंचंडभैरवाय ० ३ ॐ क्रोक्रोधभैर
 वाय ० ४ ॐ उं उन्मत्तभैरवाय ० ५ ॐ कंकपा
 लभै ० ६ ॐ भीं भीषणभैरवाय ० ७ ॐ संसंहार
 भै ० ८ दयाब्धे ० पंचमावरणार्चनं अनेन ० ॥५॥
 चतुर्विंशतिदलेषु प्रागादिक्रमेण ॐ विष्णुमा
 यायै ० १ ॐ चेतनायै ० एवं प्रणवः सर्वत्रादौ ॥

२ बुद्ध्यै० ३ निद्रायै० ४ क्षुधायै० ५ छा
यायै० ६ शक्त्यै० ७ तृष्णायै० ८ क्षांत्यै० ९
जात्यै० १० लज्जायै० ११ शान्त्यै० १२ श्रद्धा
यै० १३ कांत्यै० १४ लक्ष्म्यै० १५ धृत्यै० १६
वृत्त्यै० १७ स्मृत्यै० १८ दयायै० १९ तुष्ट्यै०
२० पुष्ट्यै० २१ मात्रे० २२ भ्रांत्यै० २३ चित्त्यै०
२४ दयाब्धे० षष्ठाख्यावरणार्चनं अनेन०
॥ ६ ॥ भूगृहरव्युदयप्रागादिषु ॐ लंडंद्राय०
रंअग्नये० मंयमायन० क्षंनिर्ऋतये० वंवरुणा

स.

१६

य० यंवायवे० संसोमाय० हंरुद्राय० ईशानी
प्रागंतराले ॐ आंब्रह्मणे० वरुणनिर्ऋत्यंतरा
ले ह्रींशेषाय० १० दयाब्धे० सप्तमावरणार्च
नं अनेन० ॥ ७ ॥ पुनस्तेनैव क्रमेण वंवज्राय०
शंशक्त्यै० दंदंडाय० खंखड्गाय० पांपाशाय०
अंकुशाय० गंगदायै० त्रिंशूलाय० पंपद्मा
य० चंचक्राय० १० दयाब्धे० अष्टमावरणा
र्चनं अनेन० ॥ ८ ॥ भूगृहाद्वहिःप्रागादिदिक्षु
ॐ गंगणपतये० क्षेक्षेत्रपालाय० वंबटुकाय०

वि.

१६

यौयोगिनीभ्योनमः ४ दयाब्धे० नवमावरणा
र्चनं अनेन० ॥९॥ ॐ आवरणदेवताभ्योनमः
चंदनं० इत्यादिपंचोपचारपूजा ॥ ततः मूल
मुच्चार्यश्रीमहा० ३ धूपं, दीपं, नैवेद्यं, तांबूलं,
दक्षिणां, फलानि, महानीराजनदीपं, कर्पूर
दीपं, नमस्कारान्, प्रदक्षिणाः, मंत्रपुष्पं० ॥
अपराधसहस्राणिक्रियंतेहर्निशंमया ॥ दासोय
मितिमांमत्वाक्षमस्वपरमेश्वरि ॥ १ ॥ आवाह
नंनजानामिनजानामिविसर्जनं ॥ पूजांचैवन

जानामिक्षम्यतां परमेश्वरि ॥ २ ॥ मंत्रहीनं क्रि
 याहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वरि ॥ यत्पूजितं मया देवि
 परिपूर्णं तदस्तु मे ॥ ३ ॥ अपराधशतं कृत्वा जग
 दंबेति चोच्चरेत् ॥ यां गतिं समवाप्नोति न तां ब्रह्मा
 दयः सुराः ॥ ४ ॥ सापराधोऽस्मि शरणं प्राप्तस्त्वां
 जगदंबिके ॥ इदानीमनुकंप्यो हं यथेच्छं सित
 था कुरु ॥ ५ ॥ अज्ञानाद्विस्मृते भ्रांत्या यन्न्यून
 मधिकं कृतं ॥ तत्सर्वं क्षम्यतां देवि प्रसीद परमे
 श्वरि ॥ ६ ॥ कामेश्वरि जगन्मातः सच्चिदानंद

विग्रहे ॥ गृहाणार्चामिमां प्रीत्या प्रसीद परमेश्वरि ॥ ७ ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्रीत्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवित्वत्प्रसादात्सुरेश्वरि ॥ ८ ॥ प्रार्थनां ० ॥ गीतवाद्यनृत्यछत्रचामरांदोलनदर्पणसर्वराजोपचारार्थे अक्षतान् ० ॥ नमस्करोमि ॥ अनेन यथाशक्त्यर्चनेन भगवती श्रीजगदंबा ० ३ प्रीयतां ॥ शाक्तेभ्यो नमः सर्वोपचारार्थे गंधाक्ष ० ॥ ॥ अथ कुमारी पूजा ॥ यजमानः पूजयेच्च कन्यानां नवकं शुभं ॥ द्विवर्षाद्या

दशाब्दांताः कुमारीः परिपूजयेत् ॥ १ ॥ अ
 र्थादेकहायनाल्पवयस्कावज्याः ॥ ताआसने
 उपवेश्यावाहयेत्मंत्रेण ॥ मंत्राक्षरमयींलक्ष्मीं
 मातृणारूपधारिणीं ॥ नवदुर्गात्मिकांसाक्षा
 त्कन्यामावाहयाम्यहं ॥ १ ॥ अनेनैवमंत्रेणन
 वापिआवाहयेत् ॥ अशक्तौयथाशक्ति एकाम
 पि ॥ अथनवानांपूजामंत्राः ॥ द्विहायनाकुमा
 रीसंज्ञका ॥ सर्वस्वरूपेसर्वेशेसर्वशक्तिस्वरू
 पिणि ॥ पूजांगृहाणकौमारिजगन्मातर्नमोस्तु

ते ॥ २ ॥ त्रिहायनात्रिमूर्तिस्तन्मंत्रः ॥ त्रिपुरां
त्रिपुराधारांत्रिवर्षाज्ञानरूपिणीं ॥ त्रैलोक्यव
दितांदेवींत्रिमूर्तिंपूजयाम्यहं ॥ ३ ॥ चतुर्वर्षाक
ल्याणीतत्पूजामंत्रः ॥ कलात्मिकांकलातीतां
कारुण्यहृदयांशिवां ॥ कल्याणजननींदेवींक
ल्याणींपूजयाम्यहं ॥ ४ ॥ पंचवर्षारोहिणीतत्पू
जामंत्रः ॥ अणिमादिगुणाधारामकाराद्यक्षरा
त्मिकां ॥ अनंतशक्तिकांलक्ष्मींरोहिणींपूजया
म्यहम् ॥ ५ ॥ षड्वर्षाकालिका तत्पूजामंत्रः ॥ का

स.

१९

मचारांशुभांकांतांकालचक्रस्वरूपिणीं ॥ का
मदांकरुणोदारांकालिकांपूजयाम्यहम् ॥ ६ ॥
सप्तवर्षांचंडिका तत्पूजामंत्रः ॥ चंडवीरांचंड
मायांचंडमुंडप्रभंजनीं ॥ पूजयामिसदादेवीं
चंडिकांचंडविक्रमां ॥ ७ ॥ अष्टवर्षांशांभवी
तत्पूजामंत्रः ॥ सदानंदकरींशांतांसर्वदेवनम
स्कृतां ॥ सर्वभूतात्मिकांलक्ष्मींशांभवींपूजया
म्यहम् ॥ ८ ॥ नवहायनादुर्गा तत्पूजामंत्रः ॥
दुर्गमेदुस्तरेकार्येभवदुःखविनाशिनीं ॥ पूज

वि.

१९

यामिसदाभक्त्यादुर्गादुर्गार्तिनाशिनीं ॥ ९ ॥
दशवर्षासुभद्रा तत्पूजामंत्रः ॥ सुंदरींस्वर्णव
र्णाभांसुखसौभाग्यदायिनीं ॥ सुभद्रजननींदे
वींसुभद्रांपूजयाम्यहं ॥ १० ॥ इतिप्रत्येकमंत्रां
तेतत्तन्नाममंत्रेणनवापिषोडशोपचारैःपंचोप
चारैर्वापूजयेत् इति ॥ ॥ अथबलिदानं मूलांते
श्रीमहालक्ष्म्यैनमः पायसबलिं समर्पयामि
इतिमहाकाल्यादियोगिन्यंतयंत्रस्थावरणदेव
ताभ्यःप्रत्येकंसर्वाभ्योबलिंदद्यात् ॥ ॥ अथकू

ष्मांडबलिविधानं ॥ आचम्यप्राणानायम्यदे
 शाद्युच्चार्यममसकुटुंबस्य सर्वारिष्टप्रशांतिसर्वा
 भीष्टसिद्धिकल्पोक्तफलावाप्तिद्वारा श्रीमहा
 का० ३ तीदेवताप्रीत्यर्थंकूष्मांडबलिदानंक
 रिष्ये तदंगत्वेनपंचोपचारैःपूजनंबलिपूजनंच
 करिष्ये ॥ मूलेनमुख्यदेवतांपंचोपचारैःसंपू
 ज्यतत्पुरतःस्वयमुदङ्मुखोबलिंप्राङ्मुखं पीठे
 वस्त्रगुंठितं कूष्मांडनिधाय ॐ कूष्मांडबलये
 नमः इतिआवाहनवस्त्रगंधादिभिःसंपूज्य अ

भिमंत्रयेत् ॥ पशुस्त्वं बलिरूपेण मम भाग्याद
वस्थितः ॥ प्रणमामिततः सर्वरूपिणं बलिरू
पिणं ॥ १ ॥ चंडिका प्रीतिदानेन दातुरापद्विना
शनं ॥ चामुंडा बलिरूपाय बले तुभ्यं नमोस्तु
ते ॥ २ ॥ यज्ञार्थं वलयः सृष्टाः स्वयमेव स्वयं भु
वा ॥ अतस्त्वांघ्रातयाम्यद्यस्माद्यज्ञेमतो व
धः ॥ इति ॥ ततः शस्त्रं गंधादिना संपूज्य
अभिमंत्रयेत् ऐं ह्रीं श्रीं रसनात्वं चंडिकायाः
सुरलोकप्रसाधकः ॥ इति हां ह्रीं खड्ग आहुं फट्

इतिहस्तेशस्त्रंगृहीत्वा ॐ कालिकालिवज्रेश्वरि
लोहदंडायै नमः इति पठन् छित्त्वा छेदनावसरे
न विलोकयेत् ॥ कौशिकिरुधिरेणाप्यायतामि
ति देव्यै अर्धं निवेद्य अवशिष्टार्धस्य पंचभागा
न्कृत्वा पूतनायै बलिभागं निवेदयामि चरक्यै
बलि० विदायै बलि० पापराक्षस्यै बलि० ततो मा
षपिष्टपशुं शत्रुं शस्त्रेण छित्त्वा स्कंदाय पश्वर्धं सम
र्पयामि विशिखाय पश्वर्धं स० इति समर्प्य शेषं
क्षोभ्यो हरेत् २ मंत्रास्तु ॐ ह्रीं स्फुरस्फुर ॐ फ्रीं

ॐ हुंफद्मर्दमर्दहुं इति तच्छेषं बहिर्दद्यात् ॥ व
लिङ्गं हन्ति मे देवा आदित्या वसवस्तथा ॥ मरुत
श्चाश्विनौ रुद्राः सुपर्णाः पन्नगाग्रहाः ॥ असुराया
तु धानाश्च पिशाचो रगराक्षसाः ॥ डाकिन्यो यक्ष
वेताला योगिन्यः पूतनाः शिवाः ॥ जृम्भकाः सि
द्धगंधर्वाः साध्या विद्याधरानगाः ॥ दिक्पालालो
कपालाश्च ये च विघ्नविनायकाः ॥ जगतां शांति
कर्तारो ब्रह्माद्याश्च महर्षयः ॥ मा विघ्नं मा च मे पा
पं मा संतु परिपंथिनः ॥ सौम्या भवन्तु तृप्ता स्तेभू

तप्रेताःसुखावहाः ॥ भूतानियानीहवसंतिता
 निबलिङ्गृहीत्वाविधिवत्प्रयुक्तं ॥ अन्यत्रवासंप
 रिकल्पयंतुरक्षंतुमांतानिसदैवचात्रेति ॥ ततः
 स्नात्वा कृततिलकोदेवींप्रार्थयेत् खड्गिनीशू०
 ५ शूलेनपा० ४ सर्वस्वरूपे० ५ रूपंदेहिजयंदे
 हिभगंभगवतिदेहिमे ॥ पुत्रान्देहिधनंदेहिसर्व
 कामांश्चदेहिमे ॥ महिषघ्निमहामायेचामुंडेमुं
 डमालिनि ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यंदेहिदेविनमो
 स्तुते ॥ इतिप्रार्थयेत् एतद्वलिदानंहोमांगं तच्च

होमोत्तरमेव ॥ पूजांगंवैकल्पिकं ॥ तत्रचपाय
सबलिदानमवश्यमेवेतिबलिदानविधिः ॥ ॥
अथसरस्वतीपूजनंॐनमःपिशाचनिकरंकिनि
त्रिशूलखड्गहस्तोसिंहारूढेएह्योहिआगच्छआग
च्छइमांपूजांगृह्णगृह्णस्वाहा श्रीसप्तशतीसरस्व
त्यैनमआवाहयामि तत ॐह्रींचंडिकायैनमः
इतिमंत्रेणषोडशोपचारैःपूजयेदिति ॥ अथशा
पोद्धारमंत्रः ॥ ॐ ह्रींक्लींश्रींक्रांक्लींचंडिकेदेवि
शापानुग्रहंकुरुकुरुस्वाहा ७ वारंजपेत् ॥ तत

उत्कीलनमंत्रः ॐ श्रीं क्लीं ह्रीं सप्तशतिचंडिके उ
 त्कीलनंकुरुकुरुस्वाहा २१ वारं जपेत् ॥ ततः
 श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो
 नमः श्रीकुलदेवतायै नमः अविघ्नमस्तु ॐ ना
 रायणाय नमः ॐ नरायणरोत्तमाय नमः ॐ सर
 स्वतीदेव्यै नमः ॐ वेदव्यासाय नमः ॐ नमश्चं
 डिकायै ॥ ॐ मार्कण्डेय उवाच ॥ यद्ब्रूमि त्या
 दि सार्धपंचाशत् ५० ॥ श्लोकात्मकं कवचं प
 ठित्वा ॥ ॐ जयंतीत्यादि त्रयोविंशति श्लोकात्म

कामर्गलांपठित्वा ॐविशुद्धेत्यादिचतुर्दशश्लो
कात्मकंकीलकंपठेत् अस्यश्रीचंडीकवचस्यब्र
ह्माऋषिःअनुष्टुप्छंदः चामुंडादेवता अंगन्या
सोक्तमातरोबीजंदिग्बंधदेवतास्तत्त्वंश्रीजगदं
बाप्रीत्यर्थे सप्तशतीपाठांगजपेविनियोगः ॥ ॐ
नमश्चण्डिकायै ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥ ॐयद्गुह्यं
परमंलोकेसर्वरक्षाकरंनृणाम् ॥ यन्नकस्यचिदा
ख्यातंतन्मेब्रूहिपितामह ॥ १॥ ब्रह्मोवाच ॥ अ
स्तिगुह्यतमंविप्रसर्वभूतोपकारकम् ॥ देव्यास्तु

स.

२४

कवचंपुण्यंतच्छृणुष्वमहामुने ॥ २ ॥ प्रथमंशैल
पुत्रीतिद्वितीयं ब्रह्मचारिणी ॥ तृतीयंचन्द्रघण्टे
तिकूष्माण्डेतिचतुर्थकम् ॥ ३ ॥ पंचमंस्कंद
मातेतिषष्ठंकात्यायनीतिच ॥ सप्तमंकालरात्रि
श्चमहागौरीतिचाष्टमम् ॥ ४ ॥ नवमंसिद्धिदा
त्रीचनवदुर्गाः प्रकीर्तिताः ॥ उक्तान्येतानिना
मानिब्रह्मणैवमहात्मना ॥ ५ ॥ अग्निनादह्यमा
नस्तुशत्रुमध्येगतोरणे ॥ विषमेदुर्गमेचैवभया
र्ताः शरणंगताः ॥ ६ ॥ नतेषांजायतेकिंचिदशु

क.

२४

भरणसंकटे ॥ नापदंतस्य पश्यामि शोकदुःखम
यं न हि ॥ ७ ॥ यैस्तु भक्त्या स्मृतानूनं तेषां सिद्धिः
प्रजायते ॥ प्रेतसंस्था तु चामुण्डा वाराही महिषा
सना ॥ ८ ॥ ऐन्द्री गजसमारूढा वैष्णवी गरुडा
सना ॥ माहेश्वरी वृषारूढा कौमारी शिखिवा
हना ॥ ९ ॥ ब्राह्मी हंससमारूढा सर्वाभरणभू
षिता ॥ नानाभरणशोभाढ्या नानारत्नोपशोभि
ताः ॥ १० ॥ दृश्यन्ते रथमारूढा देव्यः क्रोधस
माकुलाः ॥ शंखचक्रगदाशक्तिहलचमुसलायु

धम् ॥ ११ ॥ खेटकंतोमरं चैवपरशुं पाशमेव
 च ॥ कुन्तायुधं त्रिशूलं च शार्ङ्गमायुधमुत्तमम्
 ॥ १२ ॥ दैत्यानां देहनाशाय भक्तानामभयाय
 च ॥ धारयन्त्यायुधानीत्थं देवानां च हिताय वै
 ॥ १३ ॥ महाबले महोत्साहे महाभयविनाशि
 नि ॥ त्राहिमां देवि दुष्प्रेक्ष्ये शत्रूणां भयवर्द्धिनि
 ॥ १४ ॥ प्राच्यां रक्षतु मामैन्द्री आग्नेय्या मग्नि
 देवता ॥ दक्षिणेऽवतु वाराही नैऋत्यां खड्गधा
 रिणी ॥ १५ ॥ प्रतीच्यां वारुणी रक्षेद्वायव्यां मृ

गवाहिनी ॥ उदीच्यांरक्षकौबेरि ईशान्यांशूल
धारिणि ॥ १६ ॥ ऊर्ध्वब्रह्माणीमेरक्षेदधस्ताद्वै
ष्णवीतथा ॥ एवंदशदिशोरक्षेच्चामुण्डाशव
वाहना ॥ १७ ॥ जयामेअग्रतःस्थातुविजया
स्थातुपृष्ठतः ॥ अजितावामपार्श्वेतुदक्षिणेचा
पराजिता ॥ १८ ॥ शिखांमेद्योतिनी रक्षेदुमा
मूर्ध्नि व्यवस्थिता ॥ मालाधरीललाटेचभ्रुवौर
क्षेद्यशस्विनी ॥ १९ ॥ त्रिनेत्राचभ्रुवोर्मध्येय
मघण्टाचनासिके ॥ शंखिनीचक्षुषोर्मध्ये श्रोत्र

योर्द्धारवासिनी ॥ २० ॥ कपोलौकालिकारक्षे
 त्कर्णमूलेतुशांकरी ॥ नासिकायांसुगन्धाचउ
 त्तरोष्ठेचचर्चिका ॥ २१ ॥ अधरेचामृतकला
 जिह्वायांचसरस्वती ॥ दन्तान्तरक्षतुकौमारीक
 ण्ठमध्येतुचण्डिका ॥ २२ ॥ घण्टिकांचित्रघण्टा
 चमहामायाचतालुके ॥ कामाक्षीचिबुकंरक्षे
 द्वाचंमेसर्वमंगला ॥ २३ ॥ ग्रीवायांभद्रकाली
 चपृष्ठवंशोधनुर्धरी ॥ नीलग्रीवाबहिःकण्ठेनलि
 कांनलकूबरी ॥ २४ ॥ खड्गधारिण्युभौस्कंधौवा

ह्रमेवज्रधारिणी ॥ हस्तयोर्दण्डिनीरक्षेदम्बि
काचांगुलीस्तथा ॥ २५ ॥ नखाञ्छूलेश्वरीरक्षे
त्कुक्षौरक्षेन्नलेश्वरी ॥ स्तनौरक्षेन्महालक्ष्मीर्म
नशोकविनाशिनी ॥ २६ ॥ हृदयेललितादे
वीउदरेशूलधारिणी ॥ नाभौचकामिनीरक्षेद्गु
ह्यंगुह्येश्वरीतथा ॥ २७ ॥ कट्यांभगवतीरक्षे
ज्जानुनीविन्ध्यवासिनी ॥ भूतनाथाचमेढ्रमेऊ
रूमहिषवाहिनी ॥ २८ ॥ जंघेमहाबलाप्रो
क्तासर्वकामप्रदायिनी ॥ गुल्फयोर्नारसिंहीच

स.

२७

पादौचामिततेजसी ॥ २९ ॥ पादांगुलीः श्री
मैरक्षेत्पादाधस्तलवासिनी ॥ नखान्दंष्ट्राकरा
लीच केशांश्चैवोर्ध्वकेशिनी ॥ ३० ॥ रोमकूपे
षुकौबेरीत्वचंवागीश्वरीतथा ॥ रक्तमज्जावसा
मांसान्यस्थिमेदांसिपार्वती ॥ ३१ ॥ अन्त्राणि
कालरात्रिश्चपित्तंचमुकुटेश्वरी ॥ पद्मावतीप
द्मकोशेकफेचूडामणिस्तथा ॥ ३२ ॥ ज्वाला
मुखीनखज्वालाअभेद्यासर्वसंधिषु ॥ शुक्रं
ह्लाणीमेरक्षेच्छायांछत्रेश्वरीतथा ॥ ३३ ॥ अहं

क.

२७

कारं मनो बुद्धि रक्ष मे धर्म चारिणी ॥ प्राणापानौ
तथा व्यानं समानोदानमेव च ॥ ३४ ॥ यशः
कीर्तिं चलक्ष्मीं च सदा रक्षतु वैष्णवी ॥ गोत्रमि
न्द्राणी मे रक्षेत्पशून् मे रक्ष च ण्डिके ॥ ३५ ॥
पुत्रान् रक्षेन्महा लक्ष्मीर्भार्या रक्षतु भैरवी ॥ मा
र्गक्षेमकरी रक्षेद्भिजया सर्वतः स्थिता ॥ ३६ ॥
रक्षाहीनं तु यत्स्थानं वर्जितं कवचेन तु ॥ तत्सर्वं
रक्ष मे देवि जयन्ती पापनाशिनी ॥ ३७ ॥ पदमे
कं न गच्छेत्तु यदीच्छेच्छुभमात्मनः ॥ कवचेना

स.

२८

वृतोनित्यं यत्र यत्राधिगच्छति ॥ ३८ ॥ तत्र तत्र
त्रार्थलाभश्च विजयः सार्वकामिकः ॥ यं यं काम
यते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितम् ॥ ३९ ॥ परमै
श्वर्यमतुलं प्राप्स्यते भूतले पुमान् ॥ निर्भयोजा
यते मर्त्यः संग्रामेष्वपराजितः ॥ ४० ॥ त्रैलो
क्येतु भवेत् पूज्यः कवचेनावृतः पुमान् ॥ इदं तु दे
व्याः कवचं देवानामपि दुर्लभम् ॥ ४१ ॥ यः प
ठेत् प्रयतो नित्यं त्रिसन्ध्यं श्रद्धयान्वितः ॥ दैवी क
ला भवेत्तस्य त्रैलोक्येष्वपराजितः ॥ ४२ ॥ जी

क.

२८

वेद्वर्षशतंसाग्रमपमृत्युविवर्जितः ॥ नश्यन्ति
व्याधयःसर्वेल्लूताविस्फोटकादयः ॥ ४३ ॥
स्थावरंजंगमंवापिकृत्रिमंचापियाद्विषम् ॥ आ
भिचाराणिसर्वाणिमंत्रयंत्राणिभूतले ॥ ४४ ॥
भूचराःखेचराश्चैवजलजाश्चोपदेशिकाः ॥ सह
जाःकुलजामालाःशाकिनीडाकिनीतथा ४५
अन्तरिक्षचराघोराडाकिन्यश्चमहाबलाः ॥ ग्र
हभूतपिशाचाश्चयक्षगन्धर्वराक्षसाः ॥ ४६ ॥
ब्रह्मराक्षसवेतालाःकूश्माण्डाभैरवादयः ॥ न

श्यन्तिदर्शनात्तस्यकवचेहृदिसंस्थिते ॥ ४७ ॥
 मानोन्नतिर्भवेद्राज्ञस्तेजोवृद्धिकरंपरम् ॥ यश
 सावर्धतेसोऽपिकीर्तिमण्डितभूतले ॥ ४८ ॥
 जपेत्सप्तशतींचण्डीकृत्वातुकवचंपुरा ॥ याव
 द्भूमंडलंधत्तेसशैलवनकाननम् ॥ ४९ ॥ ताव
 त्तिष्ठतिमेदिन्यांसन्ततिःपुत्रपौत्रिकी ॥ देहा
 न्तेपरमंस्थानंयत्सुरैरपिदुर्लभम् ॥ ५० ॥ प्रा
 भोतिपुरुषोनित्यंमहामायाप्रसादतः ॥ वाराह
 पुराणेहरिहरब्रह्मविरचितं देव्याःकवचंसमाप्त

म् ॥१॥ श्रीजगदंबार्पणमस्तु ॥ ॥ ॥ ॥
अस्य श्रीअर्गलास्तोत्रमंत्रस्य विष्णुर्ऋषिः अनुष्टु
पूछंदः श्रीमहालक्ष्मीर्देवता श्रीजगदंबाप्रीतये
सप्तशतीपाठांगजपेविनियोगः ॥ ॐ नमश्चण्डि
कायै ॥ जयन्तीमङ्गलाकालीभद्रकालीकपा
लिनी ॥ दुर्गाक्षमाशिवाधात्रीस्वाहास्वधानमो
स्तुते ॥ १ ॥ मधुकैटभविद्राविविधातृवरदेन
मः ॥ रूपंदेहि जयंदेहि यशोदेहि द्विषोजहि
॥ २ ॥ महिषासुरनिर्नाशविधात्रिवरदेनमः ॥

स.

३०

रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ३ ॥ व
दिन्तांग्रियुगेदेविसर्वसौभाग्यदायिनि ॥ रूपं
देहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ४ ॥ रक्तबी
जवधेदेविचंडमुंडविनाशिनि ॥ रूपंदेहिजयं
देहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ५ ॥ अचिन्त्यरूप
चरितेसर्वशत्रुविनाशिनि ॥ रूपंदेहिजयंदेहिय
शोदेहिद्विषोजहि ॥ ६ ॥ नतेभ्यःसर्वदाभक्त्या
चण्डिकेदुरितापहे ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदे
हिद्विषोजहि ॥ ७ ॥ स्तुवद्भ्योभक्तिपूर्वत्वांच

अ.

३०

ण्डिकेव्याधिनाशिनि ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशो
देहिद्विषोजहि ॥ ८ ॥ चण्डिकेसततंयेत्वामर्च
यंतीहभक्तितः ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्वि
षोजहि ॥ ९ ॥ देहिसौभाग्यमारोग्यंदेहिदेविप
रंमुखं ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि
॥ १० ॥ विधेहिद्विषतांनाशंविधेहिवलमुच्चकैः ॥
रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ११ ॥
विधेहिदेविकल्याणंविधेहिपरमांश्रियं ॥ रूपंदे
हिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ १२ ॥ विद्या

स.

३१

वन्तं यशस्वन्तं लक्ष्मीवंतं जनंकुरु ॥ रूपं देहि ज
यं देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥ १३ ॥ प्रचण्डदैत्य
दर्पघ्निचण्डिके प्रणताय मे ॥ रूपं देहि जयं देहि य
शो देहि द्विषोजहि ॥ १४ ॥ चतुर्भुजे चतुर्वक्त्रसंस्तु
ते परमेश्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ १५ ॥ कृष्णेन संस्तुते देवि शश्वद्भक्त्या
त्वमम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ १६ ॥ हिमाचलसुतानाथ संस्तुते परमे
श्वरि ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥

अ.

३१

॥ १७ ॥ सुरासुरशिरोरत्ननिघृष्टचरणोम्बिके ॥
रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ १८ ॥
इन्द्राणीपतिसद्भावपूजितेपरमेश्वरि ॥ रूपंदे
हिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ १९ ॥ देविभ
क्तजनोद्दामदत्तानन्दोदयेम्बिके ॥ रूपंदेहिज
यंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ २० ॥ पुत्रान्देहिध
नंदेहिसर्वकामांश्चदेहिमे ॥ रूपंदेहिजयंदेहिय
शोदेहिद्विषोजहि ॥ २१ ॥ पत्नीमनोरमांदेहि
मनोवृत्तानुसारिणीम् ॥ तारिणींदुर्गसंसारसा

गरस्यकुलोद्भवाम् ॥ २२ ॥ इदंस्तोत्रंपठित्वा तु
महास्तोत्रंपठेन्नरः ॥ सतुसप्तशतीसंख्यावरमा
प्नोतिसम्पदाम् ॥ २३ ॥ मार्कण्डेयपुराणेअर्ग
लास्तोत्रंसमाप्तम् ॥ २ ॥ अस्यश्रीकीलकमंत्र
स्य शिवऋषिःअनुष्टुप्छंदःश्रीमहासरस्वतीदेव
ता ॥ श्रीजगदंबाप्रीत्यर्थंसप्तशतीपाठांगजपेवि
नियोगः॥ ॐ नमश्चण्डिकायै ॥ मार्कण्डेयउवा
च ॥ विशुद्धज्ञानदेहायत्रिवेदीदिव्यचक्षुषे ॥
श्रेयःप्राप्तिनिमित्ताय नमःसोमार्धधारिणे ॥

॥ १ ॥ सर्वमेतद्विनायस्तुमन्त्राणामपिकीलक
म् ॥ सोपिक्षेममवाप्नोतिसततंजाप्यतत्परः
॥ २ ॥ सिद्ध्यन्त्युच्चाटनादीनिवस्तूनिसकलान्य
पि ॥ एतेनस्तुवतांनित्यंस्तोत्रमात्रेणसिद्ध्यति
॥ ३ ॥ नमन्त्रोनौषधंतत्रनकिंचिदपिविद्यते ॥
विनाजाप्येनसिद्ध्येतसर्वमुच्चाटनादिकम् ॥ ४ ॥
समग्राण्यपिसिद्ध्यंतिलोकशंकामिमांहरः ॥ कृ
त्वानिमंत्रयामाससर्वमेवमिदंशुभम् ॥ ५ ॥
स्तोत्रंवैचण्डिकायास्तुतच्चगुह्यंचकारसः ॥ स

माप्तिर्नचपुण्यस्यतांयथावन्नियन्त्रणाम् ॥ ६ ॥
 सोपिक्षेममवाप्नोतिसर्वमेवनसंशयः ॥ कृष्णा
 यांवाचतुर्दश्यामष्टम्यांवासमाहितः ॥ ७ ॥
 ददातिप्रतिगृह्णातिनान्यथैषाप्रसीदति ॥ इत्थं
 रूपेणकीलेनमहादेवेनकीलितम् ॥ ८ ॥ योनि
 ष्कीलांविधायैनांनिलंजपतिसुस्फुटं ॥ ससि
 द्वःसगणस्सोपिगन्धर्वोजायतेवने ॥ ९ ॥ नचै
 वाप्यटतस्तस्यभयंकापिहिजायते ॥ नाऽपमृ
 त्युवशंयातिमृतोमोक्षमवामुयात् ॥ १० ॥

ज्ञात्वाप्रारभ्यकुर्वीतह्यकुर्वाणोविनश्यति ॥ त
तोज्ञात्वैवसम्पन्नमिदंप्रारभ्यतेबुधैः ॥ ११ ॥
सौभाग्यादिचयत्किंचिद्दृश्यतेललनाजने ॥ त
त्सर्वतत्प्रसादेनतेनजाप्यमिदंशुभम् ॥ १२ ॥
शनैस्तुजप्यमानेस्मिन्स्तोत्रेसम्पत्तिरुच्चकैः ॥
भवत्येवसमग्रापि ततः प्रारभ्यमेवतत् ॥ १३ ॥
ऐश्वर्यंयत्प्रसादेनसौभाग्यारोग्यसम्पदः ॥ श
त्रुहानिःपरोमोक्षःस्तूयतेसानकिंजनैः ॥ १४ ॥
भगवत्याःकीलकस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ ३ ॥ ॥

ॐ अस्य श्रीनवार्णमंत्रस्य ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्राऋष
यः ॥ गायत्र्युष्णिगनुष्टुभश्छंदांसि ॥ श्रीमहाका
लीमहालक्ष्मीमहासरस्वत्यो देवताः ॥ नंदाशा
कंभरीभीमाः शक्तयः ॥ रक्तदंतिकादुर्गाभ्राम
योबीजानि अग्निवायुसूर्यास्तत्त्वानि ॥ श्रीमहा
कालीमहालक्ष्मीमहासरस्वती प्रीत्यर्थं जपे वि
नियोगः ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्राऋषिभ्यो नमः शिरसि ॥
गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्छंदोभ्यो नमः मुखे ॥ श्रीम
हाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वती देवताभ्यो न

मःहृदि ॥ नंदाशाकम्भरीभीमाशक्तिभ्योनमो
दक्षिणस्तने ॥ रक्तदंतिकादुर्गाभ्रामरीबीजे
भ्योनमोवामस्तने ॥ अग्निवायुसूर्यतत्त्वेभ्योन
मोनाभौ ॥ इतिक्रप्यादिन्यासः ॥ मूलेनकरौ
संशोध्य ॥ अथैकादशन्यासाः ॥ तत्रादौमातृका
न्यासः ॥ सर्वत्रादौ प्रणवोच्चारः ॥ अंनमोल
लाटे ॥ आंनमो मुखवृत्ते ॥ इंनमोदक्षिणने
त्रे ॥ ईंनमोवामनेत्रे ॥ उंनमोदक्षिणकर्णे ॥
ऊंनमोवामकर्णे ॥ कंनमोदक्षिणनसि ॥ ऋं

नमोवामनसि ॥ लंनमोदक्षिणगंडे ॥ लंन
 मोवामगंडे ॥ एंनमऊर्ध्वोष्ठे ॥ ऐंनमोऽधरो
 ष्ठे ॥ ओंनमऊर्ध्वदंतपंक्तौ ॥ औंनमोऽधोदंत
 पंक्तौ ॥ अंनमःशिरसि ॥ अःनमोमुखे ॥ कंन
 मोदक्षबाहुमूले ॥ खंनमोदक्षकूर्परे ॥ गंनमो
 दक्षमणिवंधे ॥ घंनमोदक्षांगुलिमूले ॥ ङंन
 मोदक्षांगुल्यग्रे ॥ चंनमोवामबाहुमूले ॥ छंन
 मोवामकूर्परे ॥ जंनमोवाममणिवंधे ॥ झंन
 मोवामांगुलिमूले ॥ ञंनमोवामांगुल्यग्रे ॥ टं

नमोदक्षपादमूले ॥ ठंनमोदक्षजानुनि ॥ डंन
मोदक्षगुल्फे ॥ ढंनमोदक्षपादांगुलिमूले ॥ णं
नमोदक्षपादांगुल्यग्रे ॥ तंनमोवामपादमूले ॥
थंनमोवामजानुनि ॥ दंनमोवामगुल्फे ॥ धंन
मोवामपादांगुलिमूले ॥ नंनमोवामपादांगुल्य
ग्रे ॥ पंनमोदक्षपार्श्वे ॥ फंनमोवामपार्श्वे ॥
बंनमःपृष्ठे ॥ भंनमोनाभौ ॥ मंनमोजठरे ॥ यं
नमोहृदि ॥ रंनमोदक्षांसे ॥ लंनमःककुदि ॥
वंनमोवामांसे ॥ शंनमोहृदादिदक्षहस्तांते ॥

षंनमोहृदादिवामहस्तांते ॥ संनमोहृदादिदक्ष
 पादांते ॥ हंनमोहृदादिवामपादांते ॥ लंनमो
 जठरे ॥ क्षंनमोमुखे ॥ इति मातृकान्यासो दे
 वसारूप्यप्रदः प्रथमः ॥ १ ॥ ऐंहींक्लींनमःक
 निष्ठयोः ॥ ऐंहींक्लींनमोनामिकयोः ॥ ऐंहींक्लीं
 नमोमध्यमयोः ॥ ऐंहींक्लींनमःतर्जन्योः ॥ ऐं
 हींक्लींनमोंगुष्ठयोः ॥ ऐंहींक्लींनमःकरमध्ये ॥
 ऐंहींक्लींनमः करपृष्ठे ॥ ऐंहींक्लींनमोमणिबंध
 योः ॥ ऐंहींक्लींनमःकूर्परयोः ॥ ऐंहींक्लींनमःहृद

यायनमः ॥ ऐंहींक्लींनमःशिरसे स्वाहा ॥ ऐंहीं
क्लींनमःशिखायैवषट् ॥ ऐंहींक्लींनमःकवचाय
हुं ॥ ऐंहींक्लींनमोनेत्रत्रयायवौषट् ॥ ऐंहींक्लींन
मोऽस्त्रायफट् ॥ इतिसारस्वतोजाड्यविनाश
को द्वितीयः ॥ २ ॥ ह्रींब्राह्मीपूर्वस्यांमांपातु ॥
ह्रींमाहेश्वरीआग्नेय्यांमांपातु ॥ ह्रींकौमारीदक्षि
णस्यांमांपातु ॥ ह्रींवैष्णवीनैऋत्यांमांपातु ॥
ह्रींवाराहीपश्चिमायांमांपातु ॥ ह्रींइंद्राणीवाय
व्यांमांपातु ॥ ह्रींचामुंडाउत्तरस्यांमांपातु ॥ ह्रीं

महालक्ष्मीरैशान्यामांपातु ॥ ह्रीं व्योमेश्वरी ऊ
 र्ध्वमांपातु ॥ ह्रीं सप्तद्वीपेश्वरी भूमौमांपातु ॥ ह्रीं
 कामेश्वरी पातालेमांपातु ॥ इति मातृगणन्यास
 स्त्रैलोक्यविजयप्रदस्तृतीयः ॥ ३ ॥ कमलांकुश
 मंडितानंदजा पूर्वांगमेपातु ॥ खड्गपात्रधरार
 क्तदंतिकादक्षिणांगमेपातु ॥ पुष्पपल्लवसंयुता
 शाकंभरी पश्चिमांगमेपातु ॥ धनुर्बाणकरादुर्गा
 वामांगमेपातु ॥ शिरःपात्रकराभीमामस्तका
 चरणावधिमांपातु ॥ चित्रकांतिभृङ्गामरीपादा

दिमस्तकांतंमेपातु ॥ इति जरामृत्युहरोनंद
जादिन्यासश्चतुर्थः ॥ ४ ॥ पादादिनाभिपर्यंतं
ब्रह्मामांपातु ॥ नाभेर्विशुद्धिपर्यंतंजनार्दनोमां
पातु ॥ विशुद्धेर्ब्रह्मरंध्रांतरुद्रोमांपातु ॥ हंसोमे
पदद्वयंपातु ॥ वैनतेयःकरद्वयंमेपातु ॥ वृषभ
श्चक्षुषीमेपातु ॥ गजाननःसर्वांगंमेपातु ॥ आ
नंदमयोहरिःपरापरौदेहभागौमेपातु ॥ इति
सर्वकामप्रदोब्रह्मादिन्यासः पंचमः ॥ ५ ॥ अ
ष्टादशभुजालक्ष्मीर्मध्यभागंमेपातु ॥ अष्टभुजा

महासरस्वती ऊर्ध्वभागं मे पातु ॥ दशभुजामहा
 काली अधोभागं मे पातु ॥ सिंहो हस्तद्वयं मे पातु ॥
 परहंसोऽक्षियुगं मे पातु ॥ महिषारूढो यमः पदद्व
 यं मे पातु ॥ महेशश्चण्डिका युक्तः सर्वांगं मे पातु ॥
 इति महालक्ष्म्यादिन्यासः सद्गतिप्रदः षष्ठः ॥ ६ ॥
 ऐं नमो ब्रह्मरंध्रे ॥ ह्रीं नमो दक्षिणनेत्रे ॥ क्लीं नमो
 वामनेत्रे ॥ चान् नमो दक्षिणकर्णे ॥ मुं नमो वामक
 र्णे ॥ डां नमो दक्षिणनासापुटे ॥ यैं नमो वामनासा
 पुटे ॥ विं नमो मुखे ॥ चें नमो गुह्ये ॥ इति मूलाक्षर

न्यासोरोगक्षयकरःसप्तमः ॥७॥ चैनमोगुह्ये ॥
विनमोमुखे ॥ यैनमोवामनासापुटे ॥ डांनमो
दक्षिणनासापुटे ॥ मुंनमोवामकर्णे ॥ चांनमो
दक्षकर्णे ॥ क्लींनमोवामनेत्रे ॥ ह्रींनमोदक्षनेत्रे ॥
ऐंनमोब्रह्मरंध्रे ॥ इतिविलोमाक्षरन्यासःसर्वदुः
खनाशकोऽष्टमः ॥ ८ ॥ मूलमुच्चार्य ॥ मस्त
काच्चरणांतं चरणान्मस्तकांतंअष्टवारंव्यापकं
कुर्यात् ॥ सयथा ॥ प्रथमं पुरतोमूलेन मस्त
काच्चरणावधि ॥ १ ॥ ततश्चरणान्मस्तकावधि

मूलोच्चारणेणव्यापकं ॥२॥ एवंदक्षिणतः पश्चा
 द्दामभागेचेतिप्रतिदिग्भागेऽनुलोमविलोमत
 या द्विर्द्विरिति अष्टवारं व्यापकं भवति ॥ इति
 देवताप्राप्तिकरोमूलव्यापकोनवमः ॥ ९ ॥
 मूलमुच्चार्यहृदयायनमः ॥ एवंप्रत्यंगं सर्वमूल
 मुच्चार्यषडंगेषुन्यसेत् ॥ इतिमूलषडंगन्याससूत्रै
 लोक्यवशकरोदशमः ॥ १० ॥ खड्गिनीशूलि
 नीघोरागदिनीचक्रिणीतथा ॥ शंखिनीचापि
 नीबाणभुशुंडीपरिघायुधा ॥ १ ॥ सौम्यासौम्य

तराशेषसौम्येभ्यस्त्वतिसुन्दरी ॥ परापराणांप
रमात्वमेवपरमेश्वरी ॥ २ ॥ यच्चकिंचित्क्वचिद्ध
स्तुसदसद्वाखिलात्मिके ॥ तस्यसर्वस्ययाशक्तिः
सात्वंकिंस्तूयसेमया ॥ ३ ॥ ययात्वयाजगत्स्र
ष्टाजगत्पातात्तियोजगत् ॥ सोपिनिद्रावशंनी
तःकस्त्वांस्तोतुमिहेश्वरः ॥ ४ ॥ विष्णुःशरीर
ग्रहणमहमीशानएवच ॥ कारितास्तेयतोऽत
स्त्वांकःस्तोतुंशक्तिमान्भवेत् ॥ ५ ॥ आद्यंवा
ग्बीजंकृष्णतरंध्यात्वासर्वांगेविन्यसामि ॥ इति

सर्वांगेन्यसेत् ॥ शूलेन पाहिनो देवि पाहि खड्गेन
 चां बिके ॥ घंटास्वनेन नः पाहि चापज्यानिः स्व
 नेन च ॥ १ ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च चंडिकेरक्ष
 दक्षिणे ॥ भ्रामणेनात्मशूलस्य उत्तरस्यां तथेश्व
 रि ॥ २ ॥ सौम्यानि यानि रूपाणि त्रैलोक्ये विच
 रंतिते ॥ यानि चात्यंतघोराणि तैरक्षास्मांस्तथा
 भुवं ॥ ३ ॥ खड्गशूलगदादीनि यानि चास्त्राणि तै
 र्बिके ॥ करपल्लवसंगीनि तैरस्मान्नक्षसर्वतः
 ॥ ४ ॥ द्वितीयं मायाबीजं सूर्यसदृशं ध्यात्वा स

वर्गो विन्यसेत् ॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वशक्तिसम
न्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहिनो देवि दुर्गे देवि नमोस्तुते
॥ १ ॥ एतत्ते वदनं सौम्यं लोचनत्रयभूषितं ॥
पातुनः सर्वभूतेभ्यः कात्यायनि नमोस्तुते ॥ २ ॥
ज्वालाकरालमत्युग्रमशेषासुरसूदनं ॥ त्रिशू
लं पातुनो भीतेर्भद्रकालिनमोस्तुते ॥ ३ ॥ हि
नस्ति दैत्यतेजांसि स्वनेनापूर्यया जगत् ॥ साधं
दा पातुनो देवि पापेभ्यो नः सुतानिव ॥ ४ ॥ असुरा
सृग्वसापंकचर्चितस्ते करोज्ज्वलः ॥ शुभाय स्व

झोभवतुचंडिकेत्वांनतावयं ॥ ५ ॥ तृतीयंका
 मबीजंस्फटिकाभंध्यात्वासर्वांगेविन्यसामि ॥
 इति सर्वांगेविन्यसेत् ॥ इति सूक्तादिवीजत्रय
 न्यासः पंचमः सर्वानिष्टहरः सर्वाभीष्टदः सर्व
 रक्षाकरश्चैकादशः ॥ ११ ॥ ॥ ॥
 अथमूलषडंगन्यासः ॐ ऐं अंगुष्ठाभ्यांनमः ॥
 ॐ ह्रीं तर्जनीभ्यांनमः ॥ ॐ क्लीं मध्यमाभ्यांन
 मः ॥ ॐ चामुंडायै अनामिकाभ्यांनमः ॥ ॐ वि
 च्चेकनिष्ठिकाभ्यांनमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं चामुंडायै

विच्चेकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः॥ एवंहृदयादि ॥
ततोऽक्षरन्यासः ॥ ॐ ऐं नमःशिखायां ॥ ॐ ह्रीं
नमःदक्षिणनेत्रे ॥ ॐ क्लीं नमःवामनेत्रे ॥ ॐ चां
नमःदक्षिणकर्णे ॥ ॐ मुं नमःवामकर्णे ॥ ॐ डां
नमः दक्षिणनासायां ॥ ॐ यै नमः वामनासा
यां ॥ ॐ विं नमःमुखे ॥ ॐ च्चैनमः गुह्ये ॥ एवं
विन्यस्याष्टवारंमूलेनव्यापकंकुर्यात् ॥ अथाङ्ग
न्यासः ॐ ऐं प्राच्यै नमः ॥ ॐ ऐं आग्नेय्यै नमः ॥
ॐ ह्रीं दक्षिणायै नमः ॥ ॐ ह्रीं नैऋत्यै नमः ॥

ॐ क्लीं प्रतीच्यैनमः ॥ ॐ क्लीं वायव्यैनमः ॥ ॐ चा
 मुंडायै उदीच्यैनमः ॥ ॐ विच्चे ईशान्यैनमः ॥
 ॐ ऐं ह्रीं क्लीं चामुंडायै विच्चे ऊर्ध्वायैनमः ॥ ॐ ऐं
 ऋं ह्रीं क्लीं चामुंडायै विच्चे भूम्यैनमः ॥ अथ ध्यानं ॥
 खड्गं चक्रगदेषु चापपारिधाञ्छूलं भुशुंडीं शिरः
 शंखं संदधतीं करैस्त्रिनयनां सर्वांगभूषावृतां ॥ नी
 लाश्मद्युतिमास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां
 यामस्तौ त्स्वपिते हरौ कमलजो हंतुं मधुं कैटभम्
 ॥ १ ॥ अक्षस्रक्परशूगदेषुकुलिशंपद्मंधनुः कुंडि

कांदण्डंशक्तिमसिंचचर्मजलजंघटांसुराभाज
नं ॥ शूलंपाशसुदर्शनेचदधतींहस्तैः प्रवाल
प्रभां सेवेसैरिभमर्दिनीमिहमहालक्ष्मींसरोज
स्थिताम् ॥ २ ॥ घंटाशूलहलानिशंखमुसलेचक्रं
धनुःसायकं हस्ताब्जैर्दधतींघनांतविलसच्छी
तांशुतुल्यप्रभाम् ॥ गौरीदेहसमुद्भवांत्रिजग
तामाधारभूतांमहापूर्वामत्रसरस्वतीमनुभजे
शुभादिदैत्यार्दिनीम् ॥ ३ ॥ मानसोपचारैःसं
पूज्य ॥ ॐमांमालेमहामायेसर्वशक्तिस्वरूपि

णि ॥ चतुर्वर्गस्त्वयिन्यस्तस्मान्मांसिद्धिदा
 भव ॥१॥ इतिमालांप्रार्थ्य ॥ ॐ सिद्ध्यैनमइ
 तिमालान्त्वाजपेत् ॥ मंत्रार्थस्तुमहासरस्व
 त्यादिरूपे चित्सदानंदमयेचंडिकेत्वां ब्रह्मवि
 द्याप्राप्त्यर्थंवयंसर्वदाध्यायामः ॥ इत्यर्थानुसं
 धानपूर्वकं १०८ नवार्णमंत्रंजप्त्वा षडंगन्यासं
 कृत्वा रात्रिसूक्तंजपेत् ॥ तद्वैदिकंपौराणंवा ॥
 तत्रेदंवैदिकं ॥ रात्रीतिसूक्तस्य कुशिकऋषिः ॥
 रात्रिर्देवता गायत्रीच्छंदः ॥ श्रीजगदंबाप्रीत्य

र्थेसप्तशतीपाठादौजपेविनियोगः ॥ ॐ रात्री
व्यख्यदायतीपुरुत्रादेव्य १ क्षभिः॥विश्वाअधि
श्रियोधित ॥ ओर्वप्राअमर्त्यानिवतोदेव्यु १ द्व
तः ॥ ज्योतिषाबाधतेतमः ॥ निरुस्वसारम
स्कृतोषसंदेव्यायती ॥ अपेदुहासतेतमः ॥ सा
नोअद्ययस्यावयंनितेयामन्नविक्षमहि ॥ वृक्षेन
वसतिवयः ॥ निग्रामासोअविक्षतनिपद्वंतोनि
पक्षिणः ॥ निश्येनासश्चिदुर्थिनः ॥ यावयावृ
क्यं १ वृकंयवयस्तेनमूर्म्ये ॥ अथानःसुतराभ

व ॥ उपमापेपिशुत्तमः कृष्णं व्यक्तमस्थित ॥
 उषक्रणे वयातय ॥ उपतेगा इवाकरं वृणीष्वदुहि
 तर्दिवः ॥ रात्रिस्तोमन्नजिग्युषे ॥ १ ॥ इति ॥ अ
 थपौराणं ॥ विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थितिसंहारका
 रिणीम् ॥ निद्रां भगवतीं विष्णोरतुलां तेजसः प्र
 भुः ॥ १ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हि
 वषट्कारः स्वरात्मिका ॥ सुधा त्वमक्षरे नित्ये
 त्रिधामात्रात्मिका स्थिता ॥ २ ॥ अर्धमात्रा स्थिता
 नित्यायानुच्चार्या विशेषतः ॥ त्वमेव संध्यासावि

त्रीत्वंदेविजननीपरा ॥ ३ ॥ त्वयैतद्धार्यतेविश्वं
त्वयैतत्सृज्यतेजगत् ॥ त्वयैतत्पाल्यतेदेवित्व
मत्स्यंतेचसर्वदा ॥ ४ ॥ विसृष्टौसृष्टिरूपात्वं
स्थितिरूपाचपालने ॥ तथासंहतिरूपांतेजग
तोस्यजगन्मये ॥ ५ ॥ महाविद्यामहामायामहा
मेधामहास्मृतिः ॥ महामोहाचभवतीमहादे
वीमहेश्वरी ॥ ६ ॥ प्रकृतिस्त्वंचसर्वस्यगुणत्रय
विभाविनी ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहरात्रिश्च
दारुणा ॥ ७ ॥ त्वंश्रीस्त्वमीश्वरीत्वंहीस्त्वंबुद्धि

बौधलक्षणा ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टिस्त्वंशांतिः
 क्षांतिरेवच ॥ ८ ॥ खड्गिनीशूलिनीघोरागदि
 नीचक्रिणीतथा ॥ शंखिनीचापिनीबाणभुशुं
 डीपरिघायुधा ॥ ९ ॥ सौम्यासौम्यतराशेषसौ
 म्येभ्यस्त्वतिसुंदरी ॥ परापराणांपरमात्वमेव
 परमेश्वरी ॥ १० ॥ यच्चकिंचित्क्वचिद्वस्तु सद
 सद्वाऽखिलात्मिके ॥ तस्यसर्वस्ययाशक्तिःसात्वं
 किंस्तूयसेमया ॥ ११ ॥ यथात्वयाजगत्स्रष्टाज
 गत्पात्यत्तियोजगत् ॥ सोपिनिद्रावशं नीतः क

स्त्वांस्तोतुमिहेश्वरः ॥ १२ ॥ विष्णुःशरीरग्रह
णमहमीशानएवच ॥ कारितास्तेयतोतस्त्वां
कःस्तोतुंशक्तिमान्भवेत् ॥ १३ ॥ सात्वमित्थं
प्रभावैः स्वैरुदारैर्देविसंस्तुता ॥ मोहयैतौदुरा
धर्षावसुरौमधुकैटभौ ॥ १४ ॥ प्रबोधंचजग
त्स्वामीनीयतामच्युतोलघु ॥ बोधश्चक्रियता
मस्यहंतुमेतौमहासुरौ ॥ १५ ॥ इतिरात्रिसूक्तं
समाप्तम् ॥ ॥ अथपल्लवयोजनासंपुटीकरण
पाठज्ञापकंयथा॥पल्लवप्रकारःसर्वमंगल०इति

मंत्रपल्लवे ॐ मार्कण्डेयउवाच सर्वमंगल० इति
 प्रणवादिप्रतिसप्तशतीमंत्रांतेपल्लवमंत्रंपठेदि
 ति ॥ ॥ अथयोजनाप्रकारः ॐ सर्वमं० मा
 र्कण्डेयउवाच ॥ इतिसप्तशतीप्रतिमंत्रादौसप्र
 णवंयोजनामंत्रंपठेत् ॥ अथसंपुटीकरणप्रका
 रः ॥ ॐ शरणा० मार्कण्डेयउवाच शरणा० एवं
 सप्तशतीमंत्रादौ मंत्रांतेचसंपुटमंत्रंपठेत् ॥ अ
 यंतु शांतिकपौष्टिकवशीकरणादिशुभकर्मसु ॥
 शत्रुविद्रावणोच्चाटनाद्युग्रकर्मसुतु यथा ॐ हूं

फट्मार्कण्डेय उवाच फट् जुं ॐ इति सप्तशती
मंत्रादौ विद्रावणबीजानिपठित्वातान्येवांते
विलोमानिपठेदिति ॥ ॥ ॥

ॐ श्रीगणेशायनमः ॥ अस्य श्रीसप्तशतीस्तोत्र
मालामंत्रस्य ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्राऋषयः ॥ गायत्र्यु
ष्णिगनुष्टुप्छंदांसि ॥ श्रीमहाकालीमहालक्ष्मी
महासरस्वत्योदेवताः ॥ नंदाशाकंभरीभीमाः श
क्तयः ॥ रक्तदंतिकादुर्गाभ्रामर्योबीजानि ॥ अग्नि
वायुसूर्यास्तत्त्वानि ॥ ऋग्यजुःसामवेदाध्यानानि

॥ मम सकलकामनासिद्धये श्रीमहाकालीमहा
 लक्ष्मीमहासरस्वतीप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः ॥
 तत्रादौ न्यासाः ॥ ॐ खड्गिनीशूलिनीघोराग
 दिनीचक्रिणी तथा ॥ शंखिनीचापिनीबाणा
 भुशुंडी परिघायुधा ॥ अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ शूले
 नपाहिनो देवि पाहि खड्गे न चाम्बिके ॥ घंटास्वने
 ननः पाहि चापज्यानिःस्वने न च ॥ तर्जनीभ्यां
 नमः ॥ ॐ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च चंडिके रक्ष द
 क्षिणे ॥ भ्रामणेनात्मशूलस्य उत्तरस्यां तथेश्व

रि ॥ मध्यमाभ्यांनमः ॥ ॐसौम्यानियानिरू
पाणित्रैलोक्येविचरंतिते ॥ यानिचात्यंतघोरा
णितैरक्षास्मांस्तथाभुवम् ॥ अनामिकाभ्यां
नमः ॥ ॐखड्गशूलगदादीनियानिचास्त्राणितै
विके ॥ करपल्लवसंगीनितैरस्मान्नक्षसर्वतः ॥
कनिष्ठिकाभ्यांनमः ॥ ॐसर्वस्वरूपेसर्वेशेसर्व
शक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहिनोदेविदुर्गेदेवि
नमोस्तुते ॥ करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ एवं
हृदयादि ॥ ॐखड्गिनीशूलिनीघोरा० हृदया

यनमः ॥ ॐ शूलेनपाहिनोदेवि० शिरसेस्वाहा
॥ ॐ प्राच्यांरक्षप्रतीच्यांच० शिखायैवषट् ॥
ॐ सौम्यानियानिरूपाणि० कवचायहुं ॥
ॐ खड्गशूलगदादीनि० नेत्रत्रयायवौषट् ॥ ॐ
सर्वस्वरूपेसर्वेशे० अस्त्रायफट् ॥ अथ चंडीपं
चाक्षरमंत्रन्यासः ॥ ॐ ह्रीं हृदयायनमः ॥ ॐ चं
शिरसेस्वाहा ॥ ॐ ङिं शिखायैवषट् ॥ ॐ कां कव
चायहुं ॥ ॐ यैनेत्रत्रयायवौषट् ॥ ॐ ह्रीं चंडिका
यै अस्त्रायफट् ॥ अथ चक्रन्यासः ॥ ॐ शंभुतेजो

ज्वलज्वालामालिनिपावकेहांनंदायै अंगुष्ठा
भ्यांनमः ॥ ॐ शंभुतेजोज्वलज्वालामालिनि
पावकेहींरक्तदंतिकायैतर्जनीभ्यांनमः ॥ ॐ
शंभुतेजोज्वलज्वालामालिनिपावकेऽहंशाकं
भयैमध्यमाभ्यांनमः ॥ ॐ
लामालिनिपावकेहैदुर्गायैः
॥ ॐ शंभुतेजोज्वलज्वाल
भीमायैकनिष्ठिकाभ्यांनमः
लज्वालामालिनिपावकेहः

पृष्ठाभ्यांनमः ॥ एवंहृदयादि
 थध्यानम् ॥ विद्युद्दामसमप्र
 स्थितांभीषणां कन्याभिःकरव,
 स्ताभिरासेवितां ॥ हस्तैश्चक्रदर।
 खांश्चापंगुणंतर्जनीं विभ्राणामनलात्प
 शिधरांदुर्गांत्रिनेत्रांभजे ॥ १ ॥ इतिध्यात्वाम
 नसासंपूज्य ॥ गुरुदेवतात्मैक्यंविभाव्यार्थानु
 संधानपूर्वकंमध्यमस्वरेणचंडीस्तवंपठेत् ॥ प्र
 थमचरित्रस्य ॥ ब्रह्माऋषिः ॥ महाकालीदेव

ता ॥ गायत्रीछंदः ॥ नंदाशक्तिः ॥ रक्तदंतिका
बीजं ॥ अग्निस्तत्त्वं ॥ ऋग्वेदः स्वरूपम् ॥ श्रीम
हाकालीप्रीत्यर्थधर्मार्थजपेविनियोगः ॥ खड्गं
चक्रगदेषुचापपरिधानशूलंभुशुंडींशिरः शंखं
संदधतींकरैस्त्रिनयनांसर्वांगभूषाभृतं ॥ नीला
श्मद्युतिमास्यपाददशकांसेवेमहाकालिकांया
मस्तौत्स्वपितेहरौकमलजोहंतुंमधुंकैटभं ॥ १ ॥
ॐ नमश्चांडिकायै ॥ ॐ ऐं मार्कण्डेय उवाच ॥ १ ॥
सावर्णिः सूर्यतनयो यो मनुः कथ्यतेऽष्टमः ॥

निशामयतदुत्पत्तिंविस्तराद्भूदतोमम ॥ २ ॥
 महामायानुभावेनयथामन्वंतराधिपः ॥ सब
 भूवमहाभागः सावर्णिस्तनयोरवेः ॥ ३ ॥ स्वा
 रोचिषेत्तरेपूर्वचैत्रवंशसमुद्भवः ॥ सुरथोनाम
 राजाभूत्समस्तेक्षितिमण्डले ॥ ४ ॥ तस्यपाल
 यतः सम्यक्प्रजाः पुत्रानिवौरसान् ॥ बभूवुः
 शत्रवोभूपाःकोलाविध्वंसिनस्तदा ॥ ५ ॥ तस्य
 तैरभवद्युद्धमतिप्रबलदण्डिनः ॥ न्यूनैरपिसतै
 र्युद्धेकोलाविध्वंसिभिर्जितः ॥ ६ ॥ ततःस्वपुरं

मायातोनिजदेशाधिपोभवत् ॥ आक्रान्तः स
महाभागस्तैस्तदाप्रबलारिभिः ॥ ७ ॥ अमा
त्यैर्बलिभिर्दुष्टैर्दुर्बलस्यदुरात्मभिः ॥ कोशोबलं
चापहतंतत्रापिस्वपुरेततः ॥ ८ ॥ ततोमृगया
व्याजेनहतस्वाम्यः सभूपतिः ॥ एकाकीहयमा
रुह्यजगामगहनंवनं ॥ ९ ॥ सतत्राश्रममद्राक्षी
द्विजवर्यस्यमेधसः ॥ प्रशांतश्चापदाकीर्णं मुनि
शिष्योपशोभितं ॥ १० ॥ तस्थौकंचित्सकालंच
मुनिनातेनसत्कृतः ॥ इतश्चेतश्चविचरंस्तस्मि

स.

५१

न्मुनिवराश्रमे ॥ ११ ॥ सोचिंतयत्तदातत्रम
मत्वाकृष्टमानसः ॥ १२ ॥ मत्पूर्वैः पालितंपूर्वं
मयाहीनंपुरंहितत् ॥ मद्भृत्यैस्तैरसद्भृत्यैर्धर्मतः
पाल्यतेनवा ॥ १३ ॥ नजानेसप्रधानोमेशूरोह
स्तीसदामदः ॥ ममवैरिवशंयातःकान्भोगानु
पलप्स्यते ॥ १४ ॥ येममानुगतानित्यंप्रसादध
नभोजनैः ॥ अनुवृत्तिंभ्रुवंतेद्यकुर्वंत्यन्यमहीभृ
ताम् ॥ १५ ॥ असम्यग्व्ययशीलैस्तैःकुर्वद्भिः
सततंव्ययम् ॥ संचितःसोतिदुःखेनक्षयंकोशो

अ.
१

५१

गमिष्यति ॥ १६ ॥ एतच्चान्यच्चसततंचिंतया
मासपार्थिवः ॥ तत्रविप्राश्रमाभ्याशेवैश्यमेकं
ददर्शसः ॥ १७ ॥ सपृष्टस्तेनकस्त्वंभोहेतुश्चाग
मनेऽत्रकः ॥ सशोकइवकस्मात्त्वंदुर्मनाइवल
क्ष्यसे ॥ १८ ॥ इत्याकर्ण्यवचस्तस्यभूपतेःप्रण
योदितम् ॥ प्रत्युवाचसतंवैश्यःप्रश्रयावनतोनृ
पं ॥ १९ ॥ वैश्यउवाच ॥ २० ॥ समाधिर्नामवै
श्योहमुत्पन्नोधनिनांकुले ॥ पुत्रदारैर्निरस्तश्चध
नलोभादसाधुभिः ॥ २१ ॥ विहीनश्चधनैर्दारैः

पुत्रैरादायमेधनम् ॥ वनमभ्यागतोदुःखीनिर
 स्तश्चाप्तबन्धुभिः ॥ २२ ॥ सोहंनवेद्भिपुत्राणां
 कुशलाकुशलात्मिकाम् ॥ प्रवृत्तिंस्वजनानां
 चदाराणांचात्रसंस्थितः ॥ २३ ॥ किंनुतेषांगृ
 हेक्षेममक्षेमंकिंनुसांप्रतम् ॥ २४ ॥ कथंतेकिं
 नुसदृत्तादुर्वृत्ताःकिंनुमेसुताः ॥ २५ ॥ राजो
 वाच ॥ २६ ॥ यैर्निरस्तोभवांलुब्धैः पुत्रदारा
 दिभिर्धनैः ॥ २७ ॥ तेषुकिंभवतः स्नेहमनुब
 ध्नातिमानसम् ॥ २८ ॥ वैश्यउवाच ॥ २९ ॥

एवमेतद्यथाप्राहभवानस्मद्गतं वचः ॥ किंकरो
मिनवध्नातिममनिष्ठुरतां मनः ॥ ३० ॥ यैः सन्त्य
ज्यपितृस्नेहं धनलुब्धैर्निराकृतः ॥ पतिस्वजन
हार्दं च हार्दितेष्वेव मे मनः ॥ ३१ ॥ किमेतन्ना
भिजानामि जानन्नपि महामते ॥ यत्प्रेमप्रवणं
चित्तं विगुणेष्वपि बंधुषु ॥ ३२ ॥ तेषां कृते मे निः
श्वासो दौर्मनस्यं च जायते ॥ ३३ ॥ करोमि किं यन्न
मनस्तेष्वप्रीतिषु निष्ठुरम् ॥ ३४ ॥ मार्कण्डेय
उवाच ॥ ३५ ॥ ततस्तौ सहितौ विप्रतं मुनिं समु

पस्थितौ ॥ ३६ ॥ समाधिर्नामवैश्योसौसचपा
र्थिवसत्तमः ॥ ३७ ॥ कृत्वातुतौयथान्यायंय
थार्हतेनसंविदम् ॥ उपविष्टौकथाःकाश्चिच्चक्र
तुर्वैश्यपार्थिवौ ॥ ३८ ॥ राजोवाच ॥ ३९ ॥ भगवं
स्त्वामहंप्रष्टुमिच्छाम्येकं वदस्व तत् ॥ ४० ॥
दुःखाय यन्मे मनसः स्वचित्तायत्ततांविना
॥ ४१ ॥ ममत्वं गतराज्यस्य राज्यांगेष्वखिलेष्व
पि ॥ जानतोपियथाज्ञस्यकिमेतन्मुनिसत्तम
॥ ४२ ॥ अयंचनिकृतःपुत्रैर्दारैर्भृत्यैस्तथोज्झ

तः ॥ स्वजनेनचसंल्यक्तस्तोषु हार्दीतथाप्यति ॥
॥ ४३ ॥ एवमेषतथाहंचद्वावप्यत्यंतदुःखितौ ॥
दृष्टदोषेपिविषयेममत्वाकृष्टमानसौ ॥ ४४ ॥
तत्किमेतन्महाभागयन्मोहोज्ञानिनोरपि ॥ म
मास्यचभवत्येषा विवेकांधस्यमूढता ॥ ४५ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ४६ ॥ ज्ञानमस्तिमस्तस्यजंतो
र्विषयगोचरे ॥ विषयाश्चमहाभागांतिचैवंपृ
थक्पृथक् ॥ ४७ ॥ दिवांधाःप्राणिनःकेचिद्वा
त्राबंधास्तथापरे ॥ केचिद्दिवातथारात्रौप्राणि

नस्तुल्यदृष्टयः ॥४८॥ ज्ञानिनोमनुजाः सत्यं
 किंनुतेनहिकेवलम् ॥ यतोहिज्ञानिनःसर्वेपशु
 पक्षिमृगादयः ॥४९॥ ज्ञानंचतन्मनुष्याणांय
 त्तेषांमृगपक्षिणाम् ॥ मनुष्याणांचयत्तेषांतुल्य
 मन्यत्तथोभयोः ॥ ५० ॥ ज्ञानेपिसतिपश्यैता
 न्पतङ्गाञ्छावचंचुषु ॥ कणमोक्षादृतान्मोहा
 त्पीड्यमानानपिक्षुधा ॥ ५१ ॥ मानुषामनुज
 व्याघ्रसामिलाषाःसुतान्प्रति ॥ लोभात्प्रत्युप
 कारायनन्वेतान्किंनपश्यसि ॥५२॥ तथापिम

मतावर्तेमोहगर्तेनिपातिताः ॥ महामायाप्रभा
वेणसंसारस्थितिकारिणा ॥ ५३ ॥ तन्नात्रविस्म
यःकार्योयोगनिद्राजगत्पतेः ॥ महामायाहरेश्चै
षातयासंमोह्यतेजगत् ॥ ५४ ॥ ज्ञानिनामपि
चेतांसिदेवीभगवतीहिसा ॥ बलादाकृष्यमोहा
यमहामायाप्रयच्छति ॥ ५५ ॥ तयाविसृज्य
तेविश्वंजगदेतच्चराचरम् ॥ सैषाप्रसन्नावरदानृ
णांभवतिमुक्तये ॥ ५६ ॥ साविद्यापरमामुक्ते
र्हेतुभूतासनातनी ॥ ५७ ॥ संसारबंधहेतुश्चसै

स.

५५

वसर्वेश्वरेश्वरी ॥५८॥ राजोवाच ॥ ५९ ॥ भ
गवन्काहिसादेवीमहामायेतियांभवान् ॥ ब्रवी
तिकथमुत्पन्नासाकर्मास्याश्चकिंद्विज ॥ ६० ॥
यत्प्रभावाचसादेवीयत्स्वरूपायदुद्भवा ॥ ६१ ॥
तत्सर्वंश्रोतुमिच्छामित्वत्तोब्रह्मविदांवर ॥ ६२
॥ ऋषिरुवाच ॥ ६३ ॥ ॥ नित्यैवसाजगन्मू
र्तिस्तयासर्वमिदंततम् ॥ ६४ ॥ तथापितत्स
मुत्पत्तिर्बहुधाश्रूयतांमम ॥ ६५ ॥ देवानांकार्य
सिद्ध्यर्थमाविर्भवतिसायदा ॥ उत्पन्नेतितदालो

अ.
१

५५

केसानित्याप्यभिधीयते ॥ ६६ ॥ योगनिद्रांय
दाविष्णुर्जगत्येकार्णवीकृते ॥ आस्तीर्यशेषम
भजत्कल्पांतेभगवान्प्रभुः ॥ ६७ ॥ तदाद्वाव
सुरौ घोरौ विख्यातौ मधुकैटभौ ॥ विष्णुकर्ण
मलोद्भूतौ हंतुं ब्रह्माणमुद्यतौ ॥ ६८ ॥ सनाभि
कमले विष्णोः स्थितो ब्रह्मा प्रजापतिः ॥ दृष्ट्वा ता
वसुरौ चोग्रौ प्रसुप्तं च जनार्दनम् ॥ ६९ ॥ तुष्टा
वयोगनिद्रांतामेकाग्रहृदयः स्थितः ॥ विबोधना
र्थाय हरेर्हरिनेत्रकृतालयाम् ॥ ७० ॥ विश्वेश्वरीं

जगद्धात्रींस्थितिसंहारकारिणीम् ॥ निद्रांभगव
 तींविष्णोरतुलांतेजसः प्रभुः ॥ ७१ ॥ ब्रह्मोवा
 च ॥ ७२ ॥ त्वंस्वाहात्वंस्वधात्वंहिवषट्कारः
 स्वरात्मिका ॥ सुधात्वमक्षरेनित्येत्रिधामात्रा
 त्मिकास्थिता ॥ ७३ ॥ अर्धमात्रास्थितानित्या
 यानुच्चार्याविशेषतः ॥ त्वमेवसंध्यासावित्री त्वं
 देविजननीपरा ॥ ७४ ॥ त्वयैतद्धार्यतेविश्वंत्व
 यैतत्सृज्यतेजगत् ॥ त्वयैतत्पाल्यतेदेवित्वम
 त्स्यंतेचसर्वदा ॥ ७५ ॥ विसृष्टौसृष्टिरूपात्वं

स्थितिरूपाचपालने ॥ तथासंहतिरूपांतेजग
तोस्यजगन्मये ॥ ७६ ॥ महाविद्यामहामाया
महामेधामहास्मृतिः ॥ महामोहाचभवतीम
हादेवीमहेश्वरी ॥ ७७ ॥ प्रकृतिस्त्वंचसर्वस्य
गुणत्रयविभाविनी ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्मोह
रात्रिश्चदारुणा ॥ ७८ ॥ त्वंश्रीस्त्वमीश्वरीत्वं
हीस्त्वं बुद्धिर्बोधलक्षणा ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टि
स्त्वंशांतिःक्षांतिरेवच ॥ ७९ ॥ खड्गिनीशूलि
नीघोरागदिनीचक्रिणीतथा ॥ शंखिनीचापि

नीवाणभुशुंडीपरिघायुधा ॥ ८० ॥ सौम्यासौ
 म्यतराशेषसौम्येभ्यस्त्वतिसुंदरी ॥ परापराणां
 परमात्वमेवपरमेश्वरी ॥ ८१ ॥ यच्चकिंचित्क्व
 चिद्वस्तुसदसद्वाखिलात्मिके ॥ तस्यसर्वस्यया
 शक्तिःसात्वंकिंस्तूयसेमया ॥ ८२ ॥ ययात्वया
 जगत्स्रष्टाजगत्पात्यत्तियोजगत् ॥ सोपिनिद्रा
 वशंनीतःकस्त्वांस्तोतुमिहेश्वरः ॥ ८३ ॥ विष्णुः
 शरीरग्रहणमहमीशानएवच ॥ कारितास्तेय
 तोतस्त्वांकःस्तोतुंशक्तिमान्भवेत् ॥ ८४ ॥ सा

त्वमित्थंप्रभावैःस्वरुदारैर्देविसंस्तुता ॥ मोहयै
तौदुराधर्षावसुरौमधुकैटभौ ॥ ८५ ॥ प्रबोधं
चजगत्स्वामीनीयतामच्युतोलघु ॥ ८६ ॥ बो
धश्चक्रियतामस्यहंतुमेतौमहासुरौ ॥ ८७ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ८८ ॥ एवंस्तुतातदादेवीताम
सीतत्रवेधसा ॥ विष्णोःप्रबोधनार्थायनिहंतुंम
धुकैटभौ ॥ ८९ ॥ नेत्रास्यनासिकाबाहुहृदये
भ्यस्तथोरसः ॥ निर्गम्यदर्शनेतस्थौब्रह्मणोव्य
क्तजन्मनः ॥ ९० ॥ उत्तस्थौचजगन्नाथस्तया

स.

५८

मुक्तोजनार्दनः ॥ एकार्णवेऽहिशयनात्ततःसद
दृशेचतौ ॥ ९१ ॥ मधुकैटभौ दुरात्मानावति
वीर्यपराक्रमौ ॥ क्रोधरक्तेक्षणावत्तुंब्रह्माणंजनि
तोद्यमौ ॥ ९२ ॥ समुत्थायततस्ताभ्यांयुयुधे
भगवान्हरिः ॥ पंचवर्षसहस्राणिबाहुप्रहरणोवि
भुः ॥ ९३ ॥ तावप्यतिबलोन्मत्तौमहामाया
विमोहितौ ॥ ९४ ॥ उक्तवंतौवरोस्मत्तोव्रियता
मितिकेशवम् ॥ ९५ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ९६ ॥
भवेतामद्य मे तुष्टौममवध्याबुभावपि ॥ ९७ ॥

अ.
१

५८

किमन्येनवरेणात्रएतावद्विवृतंमया ॥ ९८ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ९९ ॥ वंचिताभ्यामितितदास
र्वमापोमयंजगत् ॥ विलोक्यताभ्यांगदितोभ
गवान्कमलेक्षणः ॥ १०० ॥ आवांजहिनयत्रो
र्वीसलिलेनपरिप्लुता ॥ १ ॥ ऋषिरुवाच ॥ २ ॥
तथेत्युक्त्वाभगवताशंखचक्रगदाभृता ॥ कृ
त्वाचक्रेणवैछिन्नेजघनेशिरसीतयोः ॥ ३ ॥ एव
मेषासमुत्पन्नाब्रह्मणासंस्तुतास्वयम् ॥ प्रभावम
स्यादेव्यास्तुभूयः शृणुवदामिते ऐंॐ ॥ १०४ ॥

श्रीमार्कण्डेयपुराणेसावर्णिकेमन्वन्तरेदेवीमा
हात्म्येप्रथमः ॥ १ ॥ उवाचमंत्राः ॥ १४ ॥ अर्ध
मंत्राः ॥ २४ ॥ श्लोकमंत्राः ॥ ६६ ॥ एवंमंत्राः
॥ १०४ ॥ ॥ मध्यमचरितस्य ॥ विष्णुर्ऋषिः ॥
महालक्ष्मीदेवता ॥ उष्णिकछंदः ॥ शाकंभरी
शक्तिः ॥ दुर्गाबीजम् ॥ वायुस्तत्त्वं ॥ यजुर्वेदः
स्वरूपं ॥ महालक्ष्मीप्रीत्यर्थं अर्थार्थेजपेविनि
योगः ॥ ध्यानं ॥ अक्षस्रकप० ॥ ॐ ह्रीं ऋषिरुवाच
॥ १ ॥ देवासुरमभूद्युद्धं पूर्णमब्दशतंपुरा ॥ म

हिषेसुराणामधिपेदेवानांचपुरंदरे ॥ २ ॥ तत्रा
सुरैर्महावीर्यैर्देवसैन्यंपराजितम् ॥ जित्वाचस
कलान्देवानिंद्रोभून्महिषासुरः ॥ ३ ॥ ततःप
राजितादेवाः पद्मयोनिंप्रजापतिम् ॥ पुरस्कृत्य
गतास्तत्रयत्रेशगरुडध्वजौ ॥ ४ ॥ यथावृत्तंत
योस्तद्वन्महिषासुरचेष्टितम् ॥ त्रिदशाःकथ
यामासुर्देवाभिभवविस्तरम् ॥ ५ ॥ सूर्यैर्द्राक्ष्य
निलेंदूनांयमस्यवरुणस्यच ॥ अन्येषांचाधि
कारान्सः स्वयमेवाधितिष्ठति ॥ ६ ॥ स्वर्गान्नि

राकृताःसर्वेतेनदेवगणाभुवि ॥ विचरंतियथा
मर्त्यामहिषेणदुरात्मना ॥ ७ ॥ एतद्वःकथितं
सर्वममरारिविचेष्टितम् ॥ शरणंचप्रपन्नाः
स्मोवधस्तस्यविचिंत्यताम् ॥ ८ ॥ इत्थंनिशम्य
देवानांवचांसिमधुसूदनः ॥ चकारकोपंशंभुश्च
भ्रुकुटीकुटिलाननौ ॥ ९ ॥ ततोतिकोपपूर्णस्य
चक्रिणोवदनात्ततः ॥ निश्चक्राममहत्तेजोब्र
ह्मणःशंकरस्य च ॥ १० ॥ अन्येषांचैवदेवानां
शक्रादीनांशरीरतः॥निर्गतंसुमहत्तेजस्तच्चैक्यं

समगच्छत ॥ ११ ॥ अतीवतेजसःकूटंज्वलंत
मिवपर्वतम् ॥ ददृशुस्तेसुरास्तत्रज्वालाव्याप्त
दिगंतरम् ॥ १२ ॥ अतुलंतत्रतत्तेजःसर्वदेवशरी
रजं ॥ एकस्थंतदभून्नारीव्याप्तलोकत्रयंत्विषा
॥ १३ ॥ यदभूच्छांभवंतेजस्तेनाजायततन्मुख
म् ॥ याम्येनचाभवन्केशाबाहवोविष्णुतेजसा
॥ १४ ॥ सौम्येनस्तनयोर्युग्मंमध्यंचैंद्रेणचाभ
वत् ॥ वारुणेनचजंधोरूनितंबस्तेजसाभुवः
॥ १५ ॥ ब्रह्मणस्तेजसापादौतदंगुल्योर्कतेज

स.

६१

सा ॥ वसूनांचकरांगुल्यःकौबेरेणचनासिका
॥ १६ ॥ तस्यास्तुदंताःसंभूताःप्राजापत्येनते
जसा ॥ नयनत्रितयंजज्ञेतथापावकतेजसा
॥ १७ ॥ भ्रुवौचसंध्ययोस्तेजःश्रवणावनिलस्य
च ॥ अन्येषांचैवदेवानांसंभवस्तेजसांशिवा
॥ १८ ॥ ततस्समस्तदेवानांतेजोराशिसमुद्भवा
म् ॥ तांविलोक्यमुदंप्रापुरमरामहिषार्दिताः
॥ १९ ॥ ततोदेवाददुस्तस्यैस्वानिस्वान्यायुधा
निच ॥ शूलंशूलाद्विनिष्कृष्यददौतस्यैपिनाक

अ.

२

६१

धृक् ॥ २० ॥ चक्रं च दत्तवान्कृष्णः समुत्पाद्य
स्वचक्रतः ॥ शंखं च वरुणः शक्तिं ददौ तस्यै हुता
शनः ॥ २१ ॥ मारुतो दत्तवांश्चापं बाणपूर्णैतथे
षुधी ॥ वज्रमिन्द्रः समुत्पाद्य कुलिशादमराधि
पः ॥ २२ ॥ ददौ तस्यै सहस्राक्षो घंटा मौरावताद्ग
जात् ॥ कालदंडाद्यमोदंडं पाशं चांबुपतिर्ददौ
॥ २३ ॥ प्रजापतिश्चाक्षमालां ददौ ब्रह्माकमंड
लम् ॥ समस्तरोमकूपेषु निजरश्मीन् दिवाकरः
॥ २४ ॥ कालश्च दत्तवान्खड्गं तस्यै चर्मचनिर्मल

म्॥क्षीरोदश्चामलंहारमजरेचतथांबरे ॥ २५॥
 चूडामणितथादिव्यंकुंडलेकटकानिच ॥ अर्ध
 चंद्रंतथाशुभ्रंकेयूरान्सर्वबाहुषु ॥ २६ ॥ नूपुरौ
 विमलौतद्वद्ग्रैवेयकमनुत्तमम् ॥ अंगुलीयक
 रत्नानिसमस्तास्वंगुलीषुच ॥ २७॥ विश्वकर्मा
 ददौतस्यैपरशुंचातिनिर्मलम् ॥ अस्त्राण्यनेकरू
 पाणितथाभेद्यंचदंशनम् ॥ २८॥ अम्लानपंक
 जांमालांशिरस्युरसिचापराम् ॥ अददज्जलधि
 स्तस्यैपंकजंचातिशोभनम् ॥ २९॥ हिमवान्वाह

नंसिंहंरत्नानिविविधानिच ॥ ददावशून्यंसुरया
पानपात्रंधनाधिपः ॥३०॥ शेषश्चसर्वनागेशोम
हामणिविभूषितम् ॥ नागहारंददौतस्यैधत्तेयः
पृथिवीमिमाम् ॥३१॥ अन्यैरपिसुरैर्देवीभूषणै
रायुधैस्तथा ॥ संमानिताननादोच्चैःसाट्टहासंमु
हुर्मुहुः ॥ ३२ ॥ तस्यानादेनघोरेणकृत्स्नमापूरि
तंनभः ॥ अमायतातिमहताप्रतिशब्दोमहान
भूत् ॥ ३३ ॥ चुक्षुभुःसकलालोकास्समुद्राश्च
चकंपिरे ॥ चचालवसुधाचेलुःसकलाश्चमही

धराः ॥ ३४ ॥ जयेति देवाश्च मुदातामूचुः सिंह
 वाहिनीम् ॥ तुष्टुवुर्मुनयश्चैनां भक्तिनम्रात्ममूर्त
 यः ॥ ३५ ॥ दृष्ट्वा समस्तं संशुब्धं त्रैलोक्यममरार
 यः ॥ सन्नद्धाखिलसैन्यास्ते समुत्तस्थुरुदायुधाः
 ॥ ३६ ॥ आः किमेतदिति क्रोधादाभाष्यमहिषा
 सुरः ॥ अभ्यधावततं शब्दमशेषैरसुरैर्वृतः
 ॥ ३७ ॥ सददर्शततो देवीं व्याप्तलोकत्रयां त्वि
 षा ॥ पादाक्रान्तानतभुवं किरीटोल्लिखितांबरा
 म् ॥ ३८ ॥ क्षोभिताशेषपातालांधनुर्ज्यानिःस्वने

नतां ॥ दिशो भुजसहस्रेण समंताद्वाप्यसंस्थिता
॥ ३९ ॥ ततः प्रववृते युद्धं तथा देव्यासुरद्विषाम् ॥
शस्त्रास्त्रैर्बहुधा मुक्तैरादीपितदिगंतरम् ॥ ४० ॥
महिषासुरसेनानीश्चिक्षुराख्यो महासुरः ॥ युयु
धेचामरश्चान्यैश्चतुरंगबलान्वितः ॥ ४१ ॥ रथा
नामयुतैः षड्भिरुदग्राख्यो महासुरः ॥ अयु
ध्यतायुतानां च सहस्रेण महाहनुः ॥ ४२ ॥ पंचा
शद्विंश नियुतैरसिलोमामहासुरः ॥ अयुतानां
शतैः षड्विंशकलौ युयुधेरणे ॥ ४३ ॥ गजवा

जिसहस्रौघैरनेकैः परिवारितः ॥ वृतोरथानां
 कोट्याचयुद्धेतस्मिन्नयुद्ध्यत ॥४४॥ विडाला
 ख्योयुतानांच पंचाशद्भिरथायुतैः ॥ युयुधेसंयु
 गेतत्ररथानांपरिवारितः ॥४५॥ अन्येचतत्रा
 युतशोरथनागहयैर्वृताः ॥युयुधुस्संयुगेदेव्यास
 हतत्रमहासुराः ॥४६॥ कोटिकोटिसहस्रैस्तुर
 थानांदन्तिनांतथा ॥ हयानांचवृतोयुद्धेतत्राभू
 न्महिषासुरः ॥ ४७ ॥ तोमरैर्भिदिपालैश्चश
 क्तिभिर्मुसलैस्तथा ॥ युयुधुःसंयुगेदेव्याखड्गैः

परशुपट्टिशैः ॥ ४८ ॥ केचिच्चचिक्षिपुःशक्तीःके
चित्पाशांस्तथापरे ॥ देवींखड्गप्रहारैस्तुतेताहं
तुंप्रचक्रमुः ॥ ४९ ॥ सापिदेवीततस्तानिशस्त्रा
ण्यस्त्राणिचण्डिका ॥ लील्यैवप्रचिच्छेदनिज
शस्त्रास्त्रवर्षिणी ॥ ५० ॥ अनायस्ताननादेवीस्तू
यमानासुरर्षिभिः ॥ सुमोचासुरदेहेषुशस्त्राण्य
स्त्राणिचेश्वरी ॥ ५१ ॥ सोपिकुद्धोधुतसटोदेव्या
वाहनकेसरी ॥ चचारासुरसैन्येषुवनेष्विवहुता
शनः ॥ ५२ ॥ निःश्वासान्मुमुचेयांश्चयुध्यमा

नारणोम्बिका ॥ तएवसद्यःसंभूतागणाःशतसह
 खशः ॥ ५३ ॥ युयुधुस्तेपरशुभिर्भिदिपालासि
 पट्टिशैः ॥ नाशयंतोसुरगणान्देवीशक्त्युपबृंहि
 ताः ॥ ५४ ॥ अवादयंतपटहान्गणाःशंखांस्त
 थापरे ॥ मृदंगांश्चतथैवान्येतस्मिन्युद्धमहोत्स
 वे ॥ ५५ ॥ ततोदेवीत्रिशूलेनगदयाशक्तिऋ
 ष्टिभिः ॥ खड्गादिभिश्चशतशोनिजघानमहा
 सुरान् ॥ ५६ ॥ पातयामासचैवान्यानघंटास्व
 नविमोहितान् ॥ असुरान्भुविपाशेनबध्वाचा

न्यानकर्षयत् ॥५७॥ केचिद्विधाकृतास्तीक्ष्णैः
खङ्गपातैस्तथापरे ॥ विपोथितानिपातेनगदया
भुविशेरते ॥ ५८ ॥ वेमुश्चकेचिद्रुधिरंमुसलेन
भृशंहताः ॥ केचिन्निपतिताभूमौभिन्नाःशूले
नवक्षसि ॥ ५९ ॥ निरंतराश्शरौघेणकृताःकेचि
द्रणाजिरे ॥ सेनानुकारिणःप्राणान्मुमुचुस्त्रिद
शार्दनाः ॥ ६० ॥ केषांचिद्वाहवश्छिन्नाश्छिन्नग्री
वास्तथापरे ॥ शिरांसिपेतुरन्येषामन्येमध्येवि
दारिताः ॥ ६१ ॥ विच्छिन्नजंघास्त्वपरेपेतुरुर्व्यां

महासुराः ॥ एकबाह्वक्षिचरणाः केचिद्देव्याद्वि
 धाकृताः ॥ ६२ ॥ छिन्नेपिचान्येशिरसिपतिताः
 पुनरुत्थिताः ॥ ननृतुश्चापरेतत्रयुद्धेतूर्यलयाश्चि
 ताः ॥ ६३ ॥ कबंधाश्छिन्नशिरसः खड्गशक्त्यु
 ष्टिपाणयः ॥ तिष्ठतिष्ठेतिभाषंतो देवीमन्ये महा
 सुराः ॥ ६४ ॥ पातितैरथनागाश्चैरसुरैश्च वसुं
 धरा ॥ अगम्यासाभवत्तत्रयत्राभूत्समहारणः
 ॥ ६५ ॥ शोणितौघामहानद्यस्सद्यस्तत्रप्रसुप्नु
 वुः ॥ मध्येचासुरसैन्यस्य वारणासुरवाजिनां ६६

क्षणेनतन्महासैन्यमसुराणांतथाम्बिका ॥ नि
न्येक्षयंयथावहिस्तृणदारुमहाचयम् ॥ ६७ ॥
सचसिंहोमहानादमुत्सृजन्धुतकेसरः ॥ शरी
रेभ्योमरारीणामसूनिवविचिन्वति ॥ ६८ ॥ दे
व्यागणैश्चतैस्तत्रकृतंयुद्धंतथासुरैः ॥ यथैषांतु
तुषुर्देवाःपुष्पवृष्टिमुचोदिवि ॥ ६९ ॥ मार्कण्डे
यपुराणेसावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्येमहि०
द्वितीयः ॥ २ ॥ ॥ उवाचमंत्राः ॥ १ ॥ श्लोकमं
त्राः ॥ ६८ ॥ एवं ॥ ६९ ॥ एवमादितः ॥ १७३ ॥

ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निहन्यमानंतत्सैन्यमवलो
 क्यमहासुरः ॥ सेनानीश्चिक्षुरः कोपाद्ययौयो
 द्रुमथांबिकाम् ॥ २ ॥ सदेवींशरवर्षेणववर्षस
 मरेसुरः ॥ यथामेरुगिरेःशृंगं तोयवर्षेणतोयदः
 ॥ ३ ॥ तस्यछित्त्वाततोदेवी लीलयैवशरोत्क
 रान् ॥ जघानतुरगान्बाणैर्यतारंचैववाजिनाम्
 ॥ ४ ॥ चिच्छेदचधनुःसद्योध्वजंचातिसमुच्छ्रि
 तम् ॥ विव्याधचैवगात्रेषुच्छिन्नधन्वानमाशु
 गैः ॥ ५ ॥ सछिन्नधन्वाविरथोहताश्वोहतसा

रथिः ॥ अभ्यधावततांदेवीं खड्गचर्मधरोऽ
सुरः ॥६॥ सिंहमाहत्यखड्गेन तीक्ष्णधारेणमूर्ध
नि ॥ आजघानभुजेसव्येदेवीमप्यतिवेगवान्
॥ ७ ॥ तस्याःखड्गोभुजंप्राप्य पफालनृपनन्द
न ॥ ततो जग्राहशूलं स कोपादरुणलोचनः
॥८॥ चिक्षेपचतस्तत्तुभद्रकाल्यांमहासुरः ॥
जाज्वल्यमानंतेजोभीरविर्विबमिवांबरात् ।९।
दृष्ट्वातदापतच्छूलंदेवीशूलममुञ्चत॥तेनतच्छ
तधानीतंशूलंसचमहासुरः ॥ १० ॥ हतेतस्मि

न्महावीर्ये महिषस्य च मूपतौ ॥ आजगाम गजा
 रूढश्चामरस्त्रिदशार्दनः ॥ ११ ॥ सोपिशक्तिं सु
 मोचाथ देव्यास्तामंबिकाद्रुतम् ॥ हुंकाराभिह
 तां भूमौ पातयामास निष्प्रभां ॥ १२ ॥ भग्नांश
 क्तिं निपतितां दृष्ट्वा क्रोधसमन्वितः ॥ चिक्षेप चा
 मरः शूलं बाणैस्तदपि साच्छिनत् ॥ १३ ॥ ततः सिं
 हः समुत्पत्य गजकुंभांतरे स्थितः ॥ बाहुयुद्धेन यु
 युधेतेनोच्चैस्त्रिदशारिणा ॥ १४ ॥ युध्यमानौ
 ततस्तौ तु तस्मान्नागान्महीं गतौ ॥ युयुधातेति

संरब्धौप्रहारैरतिदारुणैः ॥ १५ ॥ ततोवेगात्
खमुत्पत्यनिपत्यचमृगारिणा ॥ करप्रहारेणशि
रश्चामरस्यपृथक्कृतं ॥ १६ ॥ उदग्रश्चरणेदेव्या
शिलावृक्षादिभिर्हतः ॥ दंतमुष्टितलैश्चैवकराल
श्चनिपातितः ॥ १७ ॥ देवीक्रुद्धागदापातैश्चू
र्णयामासचोद्धतम् ॥ बाष्कलंभिदिपालेनबाणै
स्ताम्रंतथांधकम् ॥ १८ ॥ उग्रास्यमुग्रवीर्यंचतथै
वचमहाहनुं ॥ त्रिनेत्राचत्रिशूलेनजघानपरमे
श्वरी ॥ १९ ॥ विडालस्यासिनाकायात्पातयामा

सवैशिरः ॥ दुर्धरंदुर्मुखंचोभौशरैर्निन्येयमक्ष
यम् ॥ २० ॥ एवं संक्षीयमाणेतुस्वसैन्ये महिषासु
रः ॥ माहिषेण स्वरूपेण त्रासयामास तान् गणान्
॥ २१ ॥ कांश्चित्तुंडप्रहारेण खुरक्षेपैस्तथाप
रान् ॥ लांगूलताडितांश्चान्यान् शृंगाभ्यांचवि
दारितान् ॥ २२ ॥ वेगेन कांश्चिदपरान्नादेन भ्र
मणेन च ॥ निःश्वासपवनेनान्यान्पातयामास
भूतले ॥ २३ ॥ निपात्य प्रमथानीकमभ्यधाव
तसोऽसुरः ॥ सिंहं हंतुं महादेव्याः कोपंचक्रेततो

म्बिका ॥ २४ ॥ सोपिकोपान्महावीर्यःखुरक्षु
ण्णमहीतलः ॥ शृंगाभ्यांपर्वतानुच्चांश्चिक्षेपच
ननादच ॥ २५ ॥ वेगभ्रमणविक्षुण्णामहीतस्य
व्यशीर्यत ॥ लांगूलेनाहतश्चाब्धिःप्लावयामा
ससर्वतः ॥ २६ ॥ धुतशृंगविभिन्नाश्चखंडंखंडं
ययुर्धनाः ॥ श्वासानिलास्ताःशतशो निपेतुर्नभ
सोचलाः ॥ २७ ॥ इतिक्रोधसमाध्मातमापतं
तंमहासुरं ॥ दृष्ट्वासाचंडिकाकोपंतद्वधायतदा
करोत् ॥ २८ ॥ साक्षिस्वातस्यवैपाशंतंबबंधम

हासुरं ॥ तत्याजमाहिषंरूपंसोपिवद्धोमहामृधे
 ॥ २९ ॥ ततःसिंहोभवत्सद्योयावत्तस्याम्बिका
 शिरः ॥ छिनत्तितावत्पुरुषःखङ्गपाणिरदृश्यत
 ॥ ३० ॥ ततएवाशुपुरुषंदेवीचिच्छेदसायकैः ॥
 तंखङ्गचर्मणासार्धंततःसोभून्महागजः ॥ ३१ ॥
 करेणचमहासिंहंतंचकर्षजगर्जच ॥ कर्षतस्तु
 करंदेवीखङ्गेननिरकृतत ॥ ३२ ॥ ततोमहासुरो
 भूयोमाहिषंवपुरास्थितः ॥ तथैवक्षोभयामासत्रै
 लोकयंसचराचरं ॥ ३३ ॥ ततःक्रुद्धाजगन्माताच

ण्डिकापानमुत्तमम् ॥ पपौ पुनः पुनश्चैव जहा सा
रुणलोचना ॥ ३४ ॥ ननर्दचासुरः सोऽपि बलवी
र्यमदोद्धतः ॥ विषाणाभ्यां च चिक्षेप चण्डिकां प्र
तिभूधरान् ॥ ३५ ॥ सा च तान् प्रहितांस्तेन चूर्ण
यन्ती शरोत्करैः ॥ उवाच तं मदोद्धूतमुखरागाकु
लाक्षरम् ॥ ३६ ॥ देव्युवाच ॥ ३७ ॥ गर्जगर्ज
क्षणं मूढमधुयावत्पिबाम्यहं ॥ मया त्वयि हते त्रै
वर्गजिष्ण्यं त्याशु देवताः ॥ ३८ ॥ ऋषिरुवाच ॥
॥ ३९ ॥ एवमुक्त्वा स मुत्पत्य सारूढा तं महासु

स.

७१

रम् ॥ पादेनाक्रम्यकंठेच शूलेनैनमताडयत्
॥ ४० ॥ ततःसोपिपदाक्रांतस्तयान्निजमुखात्त
दा ॥ अर्धनिष्क्रान्तएवासीद्देव्यावीर्येणसंवृतः
।४१। अर्धनिष्क्रांतएवासौयुध्यमानोमहासुरः
॥ तयामहासिनादेव्याशिरश्छित्तवानिपातितः
।४२। ततोहाहाकृतंसर्वदैत्यसैन्यंननाशतत् ॥
प्रहर्षेचपरंजग्मुःसकलादेवतागणाः ॥४३॥ तु
ष्टुवुस्तांसुरादेवींसहदिव्यैर्महर्षिभिः ॥ जगुर्गं
धर्वपतयोननृतुश्चाप्सरोगणाः ॥ ४४ ॥ मार्क

अ.
३

७१

ण्डेयपुराणेसावर्णिकेमन्वंतरे देवीमाहात्म्ये तृ
तीयः ॥ ३ ॥ उवाच ॥ ३ ॥ श्लोक ॥ ४१ ॥
एवं ॥ ४४ ॥ एवमादितः ॥ २१७ ॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ शक्रादयःसुरगणानिहतेति
वीर्यैतस्मिन्दुरात्मनिसुरारिबलेचदेव्या ॥ तांतु
ष्टबुःप्रणतिनम्रशिरोधरांसा वाग्भिःप्रहर्षपुल
कोद्गमचारुदेहाः ॥ २ ॥ देव्याययाततमिदंजग
दात्मशक्त्यानिश्शेषदेवगणशक्तिसमूहमूर्त्या ॥
तामंबिकामखिलदेवमहर्षिपूज्यांभक्त्यानताः

स्मविदधातुशुभानिसानः ॥ ३ ॥ यस्याःप्रभाव
मतुलंभगवाननंतोब्रह्माहरश्चनहिवक्तुमलंबलं
च॥साचण्डिकाखिलजगत्परिपालनाय नाशा
यचाशुभभयस्यमतिकरोतु ॥ ४ ॥ याश्रीःस्वयं
सुकृतिनांभवनेष्वलक्ष्मीःपापात्मनांकृतधियां
हृदयेषुबुद्धिः ॥ श्रद्धासतांकुलजनप्रभवस्यल
जा तांत्वांनताःस्म परिपालय देविविश्वम्
॥ ५ ॥ किंवर्णयामतवरूपमर्चित्यमेतत्किंचा
तिवीर्यमसुरक्षयकारिभूरि ॥ किंचाहवेषुचरि

तानितवातियानिसर्वेषुदेव्यसुरदेवगणादिके
षु॥६॥ हेतुःसमस्तजगतांत्रिगुणापिदोषैर्नज्ञाय
सेहरिहरादिभिरप्यपारा ॥ सर्वाश्रयाखिलमिदं
जगदंशभूतमव्याकृताहि परमाप्रकृतिस्त्वमा
द्या ॥७॥ यस्याःसमस्तसुरतासमुदीरणेनतृप्तिं
प्रयातिसकलेषुमखेषुदेवि ॥ स्वाहासिवैपितृग
णस्यचतृप्तिहेतुरुच्चार्यसेत्वमतएवजनैः स्वधा
च॥८॥यामुक्तिहेतुरविचिंत्यमहाव्रतात्वमभ्य
स्यसेसुनियतैर्द्रियतत्त्वसारैः ॥ मोक्षार्थिभिर्मुनि

भिरस्तसमस्तदोषैर्विद्याऽसिसाभगवतीपरमा
हिदेवी ॥ ९ ॥ शब्दात्मिकासुविमलर्ग्यजुषांनिधा
नमुद्गीथरम्यपदपाठवतांचसाम्नाम् ॥ देवित्रयी
भगवतीभवभावनायवार्तासिसर्वजगतांपरमा
र्तिहंत्री ॥ १० ॥ मेधासिदेविविदिताखिलशास्त्र
सारादुर्गाऽसिदुर्गभवसागरनौरसंगा ॥ श्रीःकैट
भारिहृदयैककृताधिवासागौरीत्वमेवशशिमौ
लिकृतप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥ ईषत्सहासममलंपरिपू
र्णचंद्रविम्बानुकारिकनकोत्तमकांतिकांतम् ॥

अत्यद्भुतं प्रहृतमात्तरुषा तथापि वक्रं विलोक्य
सहसामहिषासुरेण ॥ १२ ॥ दृष्ट्वा तु देविकुपितं भ्रु
कुटीकरालमुद्यच्छशां कसदृशच्छवियन्नसद्यः ।
प्राणान्मुमोच महिषस्तदतीवचित्रं कैर्जीव्यते
हिकुपितांतकदर्शनेन ॥ १३ ॥ देवि प्रसीद परमा
भवती भवाय सद्यो विनाशयसि कोपवती कुला
नि ॥ विज्ञातमेतदधुनैव यदस्तमेतन्नीतं बलं सु
विपुलं महिषासुरस्य ॥ १४ ॥ ते संमता जनपदे
पुधनानि तेषां तेषां यशांसि न च सीदति बंधुवर्गः ॥

धन्यास्तएवनिभृतात्मजभृत्यदारा येषांसदा
 भ्युदयदाभवतीप्रसन्ना ॥१५॥ धर्म्याणिदेविस
 कलानिसदैवकर्माण्यत्यादृतः प्रतिदिनंसुकृती
 करोति ॥ स्वर्गं प्रयाति च ततो भवती प्रसादाल्लो
 कत्रयेपि फलदाननुदेवितेन ॥१६॥ दुर्गे स्मृता
 हरसिभीतिमशेषजंतोः स्वस्थैः स्मृता मतिमती
 वशुभांददासि ॥ दारिद्र्यदुःखभयहारिणिकात्व
 दन्यासर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता ॥१७॥
 एभिर्हतैर्जगदुपैतिसुखंतथैते कुर्वंतु नाम नरका

यचिरायपापं ॥ संग्राममृत्युमधिगम्यदिवंप्रयां
तुमत्वेति नूनमहितान्विनिहंसि देवि ॥ १८ ॥ ह
ृद्वैव किं न भवती प्रकरोति भस्म सर्वासुरानरिषु
यत्प्रहिणोषि शस्त्रं ॥ लोकान्प्रयान्तुरिपवोऽपि
हि शस्त्रपूता इत्थं मतिर्भवति तेष्वहितेषु साध्वी
॥ १९ ॥ खड्गप्रभानिकरविस्फुरणैस्तथोग्रैः शू
लाग्रकांतिनिवहेन दृशोसुराणां ॥ यन्नागता वि
लयमंशुमर्दिदुखंडयोग्याननं तव विलोकयतां
तदेतत् ॥ २० ॥ दुर्वृत्तवृत्तशमनं तव देवि शीलं रू

पंतथैतदविचिंत्यमतुल्यमन्यैः ॥ वीर्यंचहंतृह
 तदेवपराक्रमाणांवैरिष्वपिप्रकटितैवदयात्वये
 त्थम् ॥ २१ ॥ केनोपमाभवतुतेस्यपराक्रमस्यरू
 पंचशत्रुभयकार्यतिहारिकुत्र ॥ चित्तेकृपासमर
 निष्ठुरताचदृष्टा त्वय्येवदेवि वरदेभुवनत्रयेऽपि
 ॥ २२ ॥ त्रैलोक्यमेतदखिलंरिपुनाशनेनत्रातं
 त्वयासमरमूर्धनितेपिहत्वा ॥ नीतादिवंरिपुग
 णाभयमप्यपास्तमस्माकमुन्मदसुरारिभवंन
 मस्ते ॥ २३ ॥ शूलेनपाहिनोदेविपाहिखड्गेन

चाम्बिके ॥ घण्टास्वनेननःपाहि चापज्यानिः
स्वनेनच ॥ २४ ॥ प्राच्यांरक्षप्रतीच्यांचचण्डि
केरक्षदक्षिणे ॥ भ्रामणेनात्मशूलस्यउत्तरस्यांत
थेश्वरि ॥ २५ ॥ सौम्यानियानिरूपाणित्रैलो
क्येविचरंतिते ॥ यानिचात्यंतघोराणितैरक्षा
स्मांस्तथाभुवम् ॥ २६ ॥ खड्गशूलगदादीनि
यानिचास्त्राणितेम्बिके ॥ करपल्लवसंगीनिनैर
स्मान्रक्षसर्वतः ॥ २७ ॥ ऋषिरुवाच ॥ २८ ॥
एवं स्तुता सुरैर्दिव्यैःकुसुमैर्नदनोद्भवैः ॥ अ-

चिंताजगतांधात्रीतथागंधानुलेपनैः ॥ २९ ॥
 भक्त्यासमस्तैस्त्रिदशैर्दिव्यैर्धूपैःसुधूपिता ॥ प्रा
 हप्रसादसुमुखीसमस्तान्प्रणतान्सुरान् ॥ ३० ॥
 देव्युवाच ॥ ३१ ॥ त्रियतांत्रिदशाःसर्वे यद
 स्मत्तोऽभिवांछितम् ॥ ३२ ॥ देवाऊचुः ॥ ३३ ॥
 भगवत्या कृतं सर्वं न किञ्चिदवशिष्यते ॥ य
 दयंनिहतःशत्रुरस्माकंमहिषासुरः ॥ ३४ ॥ य
 दिचापिवरोदेयस्त्वयास्माकंमहेश्वरि ॥ संस्मृ
 तासंस्मृता त्वं नो हिंसेथाः परमापदः ॥ ३५ ॥

यश्चमर्त्यःस्तवैरेभिस्त्वांस्तोष्यत्यमलानने ॥
तस्यवित्तर्द्धिविभवैर्धनदारादिसंपदाम् ॥३६॥
वृद्धयेस्मत्प्रसन्नात्वंभवेथाःसर्वदाम्बिके ३७
ऋषिरुवाच ॥ ३८ ॥ इतिप्रसादितादेवैर्जगतो
र्थेतथात्मनः ॥ तथेत्युक्त्वाभद्रकालीबभूवांत
र्हितानृप ॥ ३९ ॥ इत्येतत्कथितंभूपसंभूतासा
यथापुरा ॥ देवीदेवशरीरेभ्योजगत्रयहितैषि
णी ॥ ४० ॥ पुनश्चगौरीदेहात्सासमुद्भूतायथा
भवत् ॥ वधायदुष्टदैत्यानांतथाशुंभनिशुंभयोः

॥ ४१ ॥ रक्षणायचलोकानां देवानामुपकारि
 णी ॥ तच्छृणुष्वमयाख्यातं यथावत्कथयामि
 ते ह्रीं ॐ ॥ ४२ ॥ श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णि
 केमन्वंतरेदेवीमाहात्म्ये शक्रादिस्तुतिर्नामच
 तुर्थः ॥ ४॥ उवाचमंत्राः ॥ ५॥ अर्धमंत्राः ॥ २॥
 श्लोकमंत्राः ॥ ३५ ॥ एवं ॥ ४२ ॥ एवमा
 दितः ॥ २५९ ॥

उत्तमचरितस्य रुद्रकृषिः ॥ महासरस्वतीदेव
 ता ॥ अनुष्टुप्छंदः ॥ भीमाशक्तिः ॥ भ्रामरी

बीजं ॥ सूर्यस्तत्त्वं ॥ सामवेदःस्वरूपं ॥ महास
रस्वतीप्रीत्यर्थकामार्थेजपेविनियोगः ॥ ध्यानं ॥
घंटाशूल० ॥ ॐ ह्रीं ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ पुराशुं
भनिशुंभाभ्यामसुराभ्यांश्चीपतेः ॥ त्रैलोक्यं
यज्ञभागाश्च हतामदबलाश्रयात् ॥ २ ॥ तावेवसू
र्यतांतद्वदधिकारंतथैदवम् ॥ कौबेरमथयाम्यं
चचक्रातेवरुणस्यच ॥ ३ ॥ तावेवपवनर्द्धिच
चक्रतुर्वह्निकर्मच ॥ ततोदेवाविनिर्धूताभ्रष्टरा
ज्याःपराजिताः ॥ ४ ॥ हताधिकारास्त्रिदशा

स्ताभ्यांसर्वेनिराकृताः ॥ महासुराभ्यांतांदेवीं
संस्मरंत्यपराजिताम् ॥ ५ ॥ तयास्माकं वरोद
त्तोयथापत्सुस्मृताखिलाः ॥ भवतां नाशयि
ष्यामि तत्क्षणात्परमापदः ॥ ६ ॥ इति कृत्वाम
तिंदेवाहिमवंतं नगेश्वरम् ॥ जग्मुस्तत्र ततो देवीं
विष्णुमायां प्रतुष्टुवुः ॥ ७ ॥ देवा ऊचुः ॥ ८ ॥
नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः ॥ नमः
प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म तां ॥ ९ ॥
रौद्रायै नमो नित्यायै गौर्यै धात्र्यै नमो नमः ॥ ज्यो

त्स्नायै चेंदुरूपिण्यै सुखायै सततं नमः ॥ १० ॥
कल्याण्यै प्रणतामृद्ध्यै सिद्ध्यै कूर्म्यै नमो नमः ॥
नैर्ऋत्यै भूतभृतां लक्ष्म्यै शर्वाण्यै ते नमो नमः
॥ ११ ॥ दुर्गायै दुर्गपारायै सारायै सर्वकारिण्यै ॥
ख्यात्यै तथैव कृष्णायै धूम्रायै सततं नमः ॥ १२ ॥
अतिसौम्यातिरौद्रायै नतास्तस्यै नमो नमः ॥ न
मोजगत्प्रतिष्ठायै देव्यै कृत्यै नमो नमः ॥ १३ ॥
या देवी सर्वभूतेषु विष्णुमायेति शब्दिता ॥ नम
स्तस्यै नमो नमः ॥ १४ ॥ या देवी० विष्णुमा० न

मस्तस्यै नमोनमः ॥ १५ ॥ यादे० विष्णु० नम
 स्तस्यै नमोनमः ॥ १६ ॥ यादेवी सर्वभूतेषु चेत
 नेत्यभिधीयते ॥ नमस्तस्यै० ॥ १७ ॥ या० चे०
 नमस्तस्यै० नमो० ॥ १८ ॥ या० चेत० नमस्तस्यै
 नमोनमः ॥ १९ ॥ यादेवी सर्वभूतेषु बुद्धिरूपे
 ण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ २० ॥ या० बुद्धि० ॥
 नमस्तस्यै० ॥ २१ ॥ या० बुद्धि० नमस्तस्यै नमो०
 ॥ २२ ॥ यादेवी सर्वभूतेषु निद्रारूपेण संस्थिता ॥
 नमस्तस्यै० ॥ २३ ॥ या० निद्रा० नमस्तस्यै० ॥

॥२४॥ या० नि० नमस्तस्यै नमोनमः ॥ २५ ॥
यादेवी सर्वभूतेषु क्षुधारूपेण संस्थिता ॥ नमस्त
स्यै० ॥ २६ ॥ या० क्षुधा० नमस्तस्यै० ॥ २७ ॥
या० क्षुधा० नमस्तस्यै नमोनमः ॥ २८ ॥ यादेवी
सर्वभूतेषु छाया रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥
॥ २९ ॥ या० छा० नमस्तस्यै० ॥ ३० ॥ या० छा०
नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३१ ॥ यादेवी सर्वभूतेषु
शक्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ३२ ॥
या० श० नमस्तस्यै० ॥ ३३ ॥ या० श० नमस्तस्यै न

स.
८०

मोनमः ॥ ३४ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुतृष्णारूपे
णसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ३५ ॥ यादे०तृष्णा०
नमस्तस्यै० ॥ ३६ ॥ या०तृष्णा०नमस्तस्यैनमो
नमः ॥ ३७ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुक्षांतिरूपेणसं
स्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ३८ ॥ या०क्षां०नमस्त
स्यै० ॥ ३९ ॥ या०क्षांति० नमस्तस्यैनमोनमः ॥
॥ ४० ॥ यादेवीसर्वभूतेषुजातिरूपेणसंस्थिता ॥
नमस्तस्यै० ॥ ४१ ॥ या०जाति० नमस्तस्यै०
॥ ४२ ॥ या०जा०नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ४३ ॥

अ.
५

८०

यादेवीसर्वभूतेषुलज्जारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्त
स्यै० ॥ ४४ ॥ या०लज्जा०नमस्तस्यै० ॥ ४५ ॥
या०लज्जा०नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ४६ ॥ यादे
वीसर्वभूतेषुशांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै०
॥ ४७ ॥ या०शांति०नमस्तस्यै० ॥ ४८ ॥ या०
शांति०नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ४९ ॥ यादेवीसर्व
भूतेषुश्रद्धारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥
॥ ५० ॥ या०श्रद्धा०नमस्तस्यै० ॥ ५१ ॥ या०
श्रद्धा०नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ५२ ॥ यादेवीसर्वभू

स.

८१

तेषुकांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ५३ ॥
या०कां०नमस्तस्यै० ॥ ५४ ॥ या०कां०॥नमस्त
स्यैनमोनमः ॥ ५५ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुलक्ष्मी
रूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ५६ ॥ यादे०
ल०नमस्तस्यै० ॥ ५७ ॥ या०ल०नमस्तस्यैन
मोनमः ॥ ५८ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुवृत्तिरूपेण
संस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ५९ ॥ या०वृ०नम
स्तस्यै० ॥ ६० ॥ या०वृ०नमस्तस्यैनमोनमः ॥
॥ ६१ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु स्मृतिरूपेणसंस्थि

अ.
५

८१

ता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ६२ ॥ या०स्मृ०नमस्तस्यै०
॥ ६३ ॥ या० स्मृ० नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ६४ ॥
यादेवीसर्वभूतेषुदयारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्त
स्यै० ॥ ६५ ॥ या०द०नमस्तस्यै० ॥ ६६ ॥ या०
द० नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ६७ ॥ यादेवीसर्वभू
तेषुतुष्टिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ६८ ॥
या०तु०नमस्तस्यै० ॥ ६९ ॥ या०तु०नमस्तस्यै
नमोनमः ॥ ७० ॥ यादेवीसर्वभूतेषुमातृरूपे
णसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै० ॥ ७१ ॥ या०मा०न

मस्तस्यै० ॥ ७२ ॥ या०मा०नमस्तस्यैनमोन
मः ॥ ७३ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु आंतिरूपेणसं
स्थिता ॥ नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७४ ॥ यादे
वी०आंति०नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ७५ ॥ या
देवी०आंति०नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७६ ॥ इंद्रि
याणामधिष्ठात्रीभूतानांचाखिलेषुया ॥ भूते
षुसततंतस्यैव्याप्त्यैदेव्यैनमोनमः ॥ ७७ ॥
चितिरूपेणयाकृत्स्नमेतद्व्याप्यस्थिताजगत् ॥
नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७८ ॥ चितिरूपेण० न

मस्तस्यै नमोनमः ॥ ७९ ॥ चितिरूपेण० न
मस्तस्यै नमोनमः ॥ ८० ॥ स्तुतासुरैः पूर्वमभी
ष्टसंश्रयात्तथासुरैर्द्रेणदिनेषुसेविता ॥ करोतुसा
नः शुभहेतुरीश्वरीशुभानिभद्राण्यभिहंतुचाप
दः ॥ ८१ ॥ यासांप्रतंचोद्धतदैत्यतापितैरस्माभि
रीशाचसुरैर्नमस्यते ॥ याचस्मृतातत्क्षणमेव
हन्तिनः सर्वापदोभक्तिविनम्रमूर्तिभिः ॥ ८२ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ८३ ॥ एवंस्तवाभियुक्तानां देवा
नांतत्रपार्वती ॥ स्नातुमभ्याययौतोयेजाह्व्या

नृपनंदन ॥ ८४ ॥ साब्रवीत्तान्सुरान्सुभ्रूर्भव
द्भिःस्तूयतेत्रका ॥ शरीरकोशतश्चास्याः समु
द्भूताब्रवीच्छिवा ॥ ८५ ॥ स्तोत्रंममैतत्क्रियते
शुंभदैत्यनिराकृतैः ॥ देवैःसमेतैःसमरेनिशुंभे
नपराजितैः ॥ ८६ ॥ शरीरकोशाद्यत्तस्याःपा
र्वत्यानिःसृताम्बिका ॥ कौशिकीतिसमस्तेषुत
तो लोकेषु गीयते ॥ ८७ ॥ तस्यांविनिर्गतायां
तुकृष्णाभूत्सापिपार्वती ॥ कालिकेतिसमा
ख्याताहिमाचलकृताश्रया ॥ ८८ ॥ ततोम्बि

कांपरंरूपंविभ्राणांसुमनोहरं ॥ ददर्शचण्डोमु
ण्डश्चभृत्यौशुंभनिशुंभयोः ॥ ८९ ॥ ताभ्यांशुं
भायचाख्यातासातीवसुमनोहरा ॥ काप्यास्ते
स्त्रीमहाराजभासयंतीहिमाचलम् ॥ ९० ॥
नैवतादृक्कचिद्रूपंदृष्टंकेनचिदुत्तमम् ॥ ज्ञाय
तांकाप्यसौदेवीगृह्यतांचासुरेश्वर ॥ ९१ ॥ स्त्री
रत्नमतिचार्वंगीद्योतयंतीदिशस्त्वषा ॥ सातु
तिष्ठतिदैत्यैर्द्रतांभवान्द्रष्टुमर्हति ॥ ९२ ॥ या
निरत्नानिमणयोगजाश्चादीनिवैप्रभो ॥ त्रैलो

क्येतुसमस्तानिसांप्रतंभांतितेगृहे ॥ ९३ ॥ ऐ
 रावतःसमानीतो गजरत्नं पुरन्दरात् ॥ पारिजा
 ततरुश्चायं तथैवोच्चैःश्रवाहयः ॥ ९४ ॥ विमा
 नंहंससंयुक्तमेतत्तिष्ठति तेंगणे ॥ रत्नभूतमिहा
 नीतं यदासीद्वेधसोद्भुतम् ॥ ९५ ॥ निधिरेष
 महापद्मः समानीतो धनेश्वरात् ॥ किंजल्किनीं
 ददौ चाब्धिर्मालामम्लानपंकजाम् ॥ ९६ ॥ छ
 त्रं ते वारुणं गेहेकांचनस्रावितिष्ठति ॥ तथायं स्यं
 दनवरोयः पुरासीत्प्रजापतेः ॥ ९७ ॥ मृत्योरु

त्क्रांतिदानामशक्तिरीशत्वयाहता ॥ पाशःस
लिलराजस्यभ्रातुस्तवपरिग्रहे ॥ ९८ ॥ निशुंभ
स्याब्धिजाताश्चसमस्तारत्नजातयः ॥ वह्निरपि
ददौतुभ्यमग्निशौचेचवाससी ॥ ९९ ॥ एवंदै
त्येन्द्ररत्नानिसमस्तान्याहतानिते ॥ स्त्रीरत्नमेषा
कल्याणीत्वयाकस्मान्नगृह्यते ॥ १०० ॥ ऋषिरु
वाच ॥ १ ॥ निशम्येतिवचःशुंभःसतदाचंडमुं
डयोः ॥ प्रेषयामाससुग्रीवंदूतंदेव्यामहासुरम्
॥ २ ॥ इतिचेतिचवक्तव्यासागत्वावचनान्म

म ॥ यथाचाभ्येति संप्रीत्या तथा कार्यं त्वया लघु
 ॥ ३ ॥ सतत्र गत्वा यत्रास्ते शैलोद्देशेति शोभने ॥
 तां च देवीं ततः प्राह श्लक्ष्णं मधुरया गिरा ॥ ४ ॥
 दूत उवाच ॥ ५ ॥ देवि दैत्येश्वरः शुंभस्त्रैलोक्ये
 परमेश्वरः ॥ दूतो हं प्रेषितस्तेन त्वत्सकाशमिहा
 गतः ॥ ६ ॥ अव्याहताज्ञः सर्वासु यः सदा देवयो
 निषु ॥ निर्जिताखिल दैत्यारिः स यदाह शृणुष्व
 तत् ॥ ७ ॥ मम त्रैलोक्यमखिलं मम देवावशा
 नुगाः ॥ यज्ञभागानहं सर्वानुपाश्रामि पृथक् पृ

थक् ॥ ८ ॥ त्रैलोक्येवररत्नानि ममवश्यान्य
शेषतः ॥ तथैव गजरत्नं च हतं देवैर्द्रवाहनम् ॥ ९ ॥
क्षीरोदमथ नोद्भूतमश्वरत्नं ममामरैः ॥ उच्चैः श्र
वससंज्ञं तत्प्रणिपत्य समर्पितम् ॥ ११० ॥ यानि
चान्यानि देवेषु गंधर्वेषू रगेषु च ॥ रत्नभूतानि भू
तानि तानि मय्येव शोभने ॥ ११ ॥ स्त्रीरत्नभूतां
त्वां देविलोके मन्यामहे वयम् ॥ सात्वमस्मानु
पागच्छय तोरत्नभुजो वयम् ॥ १२ ॥ मां वाम
मानुजं वापि निशुंभमुरुविक्रमम् ॥ भजत्वं चं

स.

८६

चलापांगिरत्नभूतासिवैयतः ॥१३॥ परमैश्वर्य
मतुलंप्राप्स्यसेमत्परिग्रहात् ॥ एतद्बुद्ध्यासमा
लोच्यमत्परिग्रहतां व्रज ॥१४॥ ऋषिरुवाच ॥
॥ १५ ॥ इत्युक्तासातदादेवीगंभीरांतःस्मिता
जगौ ॥ दुर्गाभगवतीभद्रा ययेदंधार्यतेजगत्
॥ १६ ॥ देव्युवाच ॥१७॥ सत्यमुक्तंत्वयाना
त्रमिथ्याकिंचित्त्वयोदितम् ॥ त्रैलोक्याधिप
तिःशुंभोनिशुंभश्चापितादृशः ॥ १८ ॥ किंत्व
त्रयत्प्रतिज्ञातंमिथ्यातत्क्रियतेकथम् ॥ श्रूय

अ.

५

८६

तामल्पबुद्धित्वात्प्रतिज्ञायाकृतापुरा ॥ १९ ॥
योमांजयतिसंग्रामेयोमेदर्पेव्यपोहति ॥ योमे
प्रतिबलोलोके समेभर्ताभविष्यति ॥ १२० ॥
तदागच्छतुशुंभोत्रनिशुंभवामहाबलः ॥ मां
जित्वाकिंचिरेणात्रपाणिंगृह्णातुमेलघु ॥ २१ ॥
दूतउवाच ॥ २२ ॥ अवलिप्तासिमैवंत्वं देविब्रू
हिममाग्रतः ॥ त्रैलोक्येकःपुमांस्तिष्ठेदग्रेशुंभ
निशुंभयोः ॥ २३ ॥ अन्येषामपिदैत्यानांसर्वेदे
वानवैयुधि ॥ तिष्ठंतिसंमुखेदेविकिंपुनःस्त्रीत्वमे

किका ॥ २४ ॥ इंद्राद्यास्सकलादेवास्तस्थुर्ये
 षानसंयुगे ॥ शुंभादीनांकथंतेषांस्त्रीप्रयास्यसि
 संमुखम् ॥ २५ ॥ सात्वंगच्छमयैवोक्तापार्श्वशुं
 भनिशुंभयोः ॥ केशाकर्षणनिर्धूतगौरवामाग
 मिष्यसि ॥ २६ ॥ देव्युवाच ॥ २७ ॥ एवमे
 तद्वलीशुंभोनिशुंभश्चापितादृशः ॥ किंकरोमि
 प्रतिज्ञामेयदनालोचितापुरा ॥ २८ ॥ सत्वंगच्छ
 मयोक्तंतेयदेतत्सर्वमादृतः ॥ तदाचक्ष्वासुरेन्द्रा
 यसचयुक्तंकरोतुयत् ॥ १२९ ॥ मार्कण्डेयपुरा

णे सावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्ये देव्यादूत
संवादोनामपंचमः ॥ ५ ॥ उवाच ॥ ९ ॥ त्रि
पान्मंत्राः ॥ ६६ ॥ श्लोकमंत्राः ॥ ५४ ॥ एवं
॥ १२९ ॥ एवमादितः ॥ ३८८ ॥ ॥ ऋषिरुवा
च ॥ १ ॥ इत्याकर्ण्यवचोदेव्याः सदूतोमर्षपू
रितः ॥ समाचष्टसमागम्यदैत्यराजायविस्तरा
त् ॥ २ ॥ तस्यदूतस्यतद्वाक्यमाकर्ण्यासुरराट्
ततः ॥ सक्रोधःप्राहदैत्यानामधिपंधूम्नलोचनं
॥ ३ ॥ हेधूम्नलोचनाशुत्वंस्वसैन्यपरिवारितः॥

तामानयबलाद्दुष्टांकेशाकर्षणविह्वलाम् ॥४॥
 तत्परित्राणदःकश्चिद्यदिवोत्तिष्ठतेपरः ॥ सहं
 तव्योऽमरोवापियक्षोगंधर्वएववा ॥ ५ ॥ ऋषि
 रुवाच ॥ ६ ॥ तेनाज्ञप्तस्ततःशीघ्रंसदैत्योधूम्र
 लोचनः ॥ वृतःषष्ठ्यासहस्राणामसुराणांद्रुतंय
 यौ ॥ ७ ॥ सदृष्ट्वातांततोदेवींतुहिनाचलसंस्थि
 ताम् ॥ जगादोच्चैःप्रयाहीति मूलंशुंभनिशुंभ
 योः ॥ ८ ॥ नचेत्प्रीत्याद्यभवतीमद्भुतार्मुपै
 ष्यति ॥ ततोवलान्नयाम्येषकेशाकर्षणविह्वला

म् ॥ ९ ॥ देव्युवाच ॥ १० ॥ दैत्येश्वरेणप्रहि
तोबलवान्बलसंवृतः ॥ बलान्नयसिमामेवंत
तःकिंतेकरोम्यहम् ॥ ११ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १२ ॥
इत्युक्तःसोभ्यधावत्तामसुरोधूम्नलोचनः ॥ हुं
कारेणैवतंभस्म साचकारांबिकातदा ॥ १३ ॥
अथक्रुद्धंमहासैन्यमसुराणांतथाभिका ॥ वव
र्षसायकैस्तीक्ष्णैस्तथाशक्तिपरश्वधैः ॥ १४ ॥
ततोद्युतसटःकोपात्कृत्वानादंसुभैरवम् ॥ पपा
तासुरसेनायांसिंहोदेव्याःस्ववाहनः ॥ १५ ॥ कां

श्वित्करप्रहारेणदैत्यानास्येनचापरान् ॥ आक्रां
 त्याचाधरेणान्यानजघानसमहासुरान् ॥ १६ ॥
 केषांचित्पाटयामास नखैःकोष्ठानिकेसरी ॥ त
 थातलप्रहारेणशिरांसिकृतवान्पृथक् ॥ १७ ॥
 विच्छिन्नबाहुशिरसःकृतास्तेनतथापरे ॥ पपौ
 चरुधिरंकोष्ठादन्येषांधुतकेसरः ॥ १८ ॥ क्षणे
 नतद्वलंसर्वक्षयंनीतंमहात्मना ॥ तेनकेसरिणा
 देव्यावाहनेनातिकोपिना ॥ १९ ॥ श्रुत्वातम
 सुरंदेव्यानिहतंधूम्रलोचनम् ॥ बलंचक्षयितंकृ

त्संदेवीकेसरिणाततः ॥ २० ॥ चुकोपदैत्याधि
पतिः शुभः प्रस्फुरिताधरः ॥ आज्ञापयामास
चतौचंडमुंडौमहासुरौ ॥ २१ ॥ हेचंडहेमुंडब
लैर्बहुभिःपरिवारितौ ॥ तत्रगच्छतगत्वाचसा
समानीयतांलघु ॥ २२ ॥ केशेष्वकृष्यबद्धा
वा यदि वः संशयोयुधि ॥ तदाशेषायुधैःसर्वैर
सुरैर्विनिहन्यतां ॥ २३ ॥ तस्यांहतायांदुष्टायां
सिंहेचविनिपातिते ॥ शीघ्रमागम्यतांबद्धागृ
हीत्वातामथांबिकाम् ॥ २४ ॥ मार्कण्डेयपुरा

णेषावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्ये षष्ठः ॥ ६ ॥
उवाच ॥ ४ ॥ अर्ध ॥ ० ॥ श्लोकमंत्राः ॥ २० ॥
एवं ॥ २४ ॥ एवमादितः ॥ ४१२ ॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ आज्ञप्तास्तेततोदैत्याश्चंडमुं
डपुरोगमाः ॥ चतुरंगबलोपेताययुरभ्युद्यतायु
धाः ॥ २ ॥ ददृशुस्तेततोदेवीमीषद्धासांव्यव
स्थिताम् ॥ सिंहस्योपरिशैलेंद्रशृंगेमहतिकांच
ने ॥ ३ ॥ तेदृष्ट्वातांसमादातुमुद्यमंचक्रुरुद्यताः
॥ आकृष्टचापासिधरास्तथान्येतत्समीपगाः

॥ ४ ॥ ततःकोपंचकारोच्चैरंबिकातानरीन्प्रति
॥ कोपेनचास्यावदनंमषीवर्णमभूत्तदा ॥ ५ ॥
भ्रुकुटीकुटिलात्तस्याललाटफलकाद्भुतं ॥ का
लीकरालवदनाविनिष्क्रांतासिपाशिनी ॥ ६ ॥
विचित्रखटांगधरानरमालाविभूषणा ॥ द्वीपि
चर्मपरीधानाशुष्कमांसातिभैरवा ॥ ७ ॥ अ
तिविस्तारवदनाजिह्वाललनभीषणा ॥ निम
ग्नारक्तनयनानादापूरितदिङ्मुखा ॥ ८ ॥ सा
वेगेनाभिपतिताघातयन्तीमहासुरान् ॥ सैन्ये

तत्रसुरारीणामभक्षयततद्वलम् ॥ ९ ॥ पार्ष्णि
ग्राहांकुशग्राहयोधधंटासमन्वितान् ॥ समादा
यैकहस्तेनमुखेचिक्षेपवारणान् ॥ १० ॥ तथै
वयोधंतुरगैरथंसारथिनासह ॥ निक्षिप्यवक्त्रेद
शनैश्चर्वयंत्यतिभैरवम् ॥ ११ ॥ एकंजग्राहकेशे
षुग्रीवायामथचापरम् ॥ पादेनाक्रम्यचैवान्य
मुरसान्यमपोथयत् ॥ १२ ॥ तैर्मुक्तानिचशस्त्रा
णिमहास्त्राणितथासुरैः ॥ मुखेनजग्राहरुषादश
नैर्मथितान्यपि ॥ १३ ॥ बलिनांतद्वलंसर्वमसुरा

णांदुरात्मनाम् ॥ ममर्दाभक्षयच्चान्यानन्यांश्चा
ताडयत्तदा ॥ १४ ॥ असिनानिहताःकेचित्के
चित्खट्वांगताडिताः ॥ जग्मुर्विनाशमसुरादंता
ग्राभिहतास्तथा ॥ १५ ॥ क्षणेनतद्वलंसर्वमसुरा
णांनिपातितम् ॥ दृष्ट्वाचंडोभिदुद्रावतांकालीम
तिभीषणां ॥ १६ ॥ शरवर्षैर्महाभीमैर्भीमाक्षींतां
महासुरः ॥ छादयामांसचक्रैश्चमुंडःक्षिप्तैःसह
स्रशः ॥ १७ ॥ तानिचक्राण्यनेकानिविशमाना
नितन्मुखम् ॥ बभुर्यथार्कविंबानिसुबहूनिघनो

दरम् ॥१८॥ ततो जहासातिरुषाभीमंभैरवना
 दिनी ॥ कालीकरालवदनादुर्दर्शदशनोज्ज्वला
 ॥ १९ ॥ उत्थायचमहासिंहं देवीचंडमधावत
 ॥ गृहीत्वाचास्यकेशेषुशिरस्तेनासिनाच्छिनत्
 ॥ २० ॥ अथमुंडोभ्यधावत्तां दृष्ट्वाचंडनिपाति
 तम् ॥ तमप्यपातयद्भूमौसाखङ्गाभिहतंरुषा
 ॥ २१ ॥ हतशेषंततःसैन्यं दृष्ट्वाचंडनिपातितम्
 ॥ मुंडंचसुमहावीर्यं दिशोभेजेभयातुरम् ॥
 ॥ २२ ॥ शिरश्चंडस्यकालीचगृहीत्वामुण्डमेव

च ॥ ग्राहप्रचंडाट्टहासमिश्रमभ्येत्यचंडिकाम्
॥ २३ ॥ मयातवात्रोपहतौचण्डमुण्डौमहापशू
॥ युद्धयज्ञेस्वयंशुंभंनिशुंभंचहनिष्यसि ॥ २४ ॥
ऋषिरुवाच ॥ २५ ॥ तावानीतौततोदृष्ट्वाचंड
मुंडौमहासुरौ ॥ उवाचकालींकल्याणी ललि
तंचंडिकावचः ॥ २६ ॥ यस्माच्चंडंचमुंडंचगृ
हीत्वात्वमुपागता ॥ चामुंडेतिततोलोकेख्या
तादेवीभविष्यसि ॥ २७ ॥ मार्कण्डेयपुराणे
सावर्णिकेमन्वंतरे देवीमाहात्म्येसप्तमः ॥ ७ ॥

उवाच ॥ २ ॥ श्लोकाः ॥ २५ ॥ एवं ॥ २७ ॥
एवमादितः ॥ ४३९ ॥ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ चं
डेचनिहतेदैत्येमुण्डेचविनिपातिते ॥ बहुलेषु
चसैन्येषुक्षयितेष्वसुरेश्वरः ॥ २ ॥ ततःकोप
पराधीनचेताः शुम्भः प्रतापवान् ॥ उद्योगंस
र्वसैन्यानांदैत्यानामादिदेशह ॥ ३ ॥ अद्यसर्व
बलैर्दैत्याः षडशीतिरुदायुधाः ॥ कंबूनांचतुर
शीतिर्निर्यान्तुस्वबलैर्वृताः ॥ ४ ॥ कोटिवीर्या
णिपंचाशदसुराणांकुलानिवै ॥ शतंकुलानि

धौम्राणांनिर्गच्छन्तुममाज्ञया ॥ ५ ॥ कालका
दौर्हदामौर्वाःकालिकेयास्तथासुराः ॥ युद्धाय
सज्जानिर्यातु आज्ञया त्वरिता मम ॥ ६ ॥ इ
त्याज्ञाप्यासुरपतिः शुम्भो भैरवशासनः ॥ नि
र्जगाममहासैन्यसहस्रैर्वहुभिर्वृतः ॥ ७ ॥ आ
यातंचण्डिकादृष्ट्वातत्सैन्यमतिभीषणम् ॥ ज्या
स्वनैःपूरयामासधरणीगगनांतरम् ॥ ८ ॥ त
तःसिंहोमहानादमतीवकृतवान्नृप ॥ घण्टास्व
नेनतान्नादानंबिकाचोपबृंहयत् ॥ ९ ॥ धनु

ज्यासिंहघण्टानां नादापूरितदिङ्मुखा ॥ नि
 नादैर्भीषणैःकालीजिग्येविस्तारितानना । १०।
 तंनिनादमुपश्रुत्यदैत्यसैन्यैश्चतुर्दिशम् ॥ देवी
 सिंहस्तथाकाली सरोषैःपरिवारिताः ॥ ११ ॥
 एतस्मिन्नंतरेभूपविनाशायसुरद्विषाम् ॥ भवा
 यामरसिंहानामतिवीर्यबलान्विताः ॥ १२ ॥
 ब्रह्मेशगुहविष्णूनांतथेंद्रस्यचशक्तयः ॥ शरी
 रेभ्योविनिष्क्रम्यतद्रूपैश्चण्डिकांययुः ॥ १३ ॥
 यस्यदेवस्ययद्रूपंयथाभूषणवाहनम् ॥ तद्वदेव

हितच्छक्तिरसुरान्योद्धुमाययौ ॥ १४ ॥ हंसयु
क्तविमानाग्रेससक्षसूत्रकमण्डलुः ॥ आयाताब्र
ह्मणः शक्तिर्ब्रह्माणीत्यभिधीयते ॥ १५ ॥ माहे
श्वरीवृषारूढात्रिशूलवरधारिणी ॥ महाहिव
लयाप्राप्ताचन्द्ररेखाविभूषणा ॥ १६ ॥ कौमा
रीशक्तिहस्ताच मयूरवरवाहना ॥ योद्धुमभ्या
ययौदैत्यानंबिकागुहरूपिणी ॥ १७ ॥ तथैव
वैष्णवीशक्तिर्गरुडोपरिसंस्थिता ॥ शंखचक्रग
दाशार्ङ्गखड्गहस्ताभ्युपाययौ ॥ १८ ॥ यज्ञवा

राहमतुलंरूपंयाविभ्रतोहरेः ॥ शक्तिःसाप्या
 ययौतत्रवाराहीविभ्रतीतनुम् ॥ १९ ॥ नारसिं
 हीनृसिंहस्यविभ्रतीसदृशंवपुः ॥ प्राप्तातत्रसटा
 क्षेपक्षिप्तनक्षत्रसंहतिः ॥ २० ॥ वज्रहस्तातथै
 वैद्रीगजराजोपरिस्थिता ॥ प्राप्तासहस्रनयनाय
 थाशक्रस्तथैवसा ॥ २१ ॥ ततः परिवृतस्ताभि
 रीशानोदेवशक्तिभिः ॥ हन्यतामसुराः शीघ्रंम
 मप्रीत्याहचंडिकाम् ॥ २२ ॥ ततोदेवीशरीरात्तु
 विनिष्क्रांतातिभीषणा ॥ चंडिकाशक्तिरत्युग्रा

शिवाशतनिनादिनी ॥ २३ ॥ साचाहधूम्रजटि
लमीशानमपराजिता ॥ दूतत्वंगच्छभगवन्पा
श्वंशुंभनिशुंभयोः ॥ २४ ॥ ब्रूहिशुंभनिशुंभंचदा
नवावतिगर्वितौ ॥ येचान्येदानवास्तत्रयुद्धाय
समुपस्थिताः ॥ २५ ॥ त्रैलोक्यमिंद्रोलभतां
देवाः संतुहविर्भुजः ॥ यूयंप्रयातपातालंयदि
जीवितुमिच्छथ ॥ २६ ॥ बलावलेपादथचेद्भ
वंतोयुद्धकांक्षिणः ॥ तदागच्छततृप्यंतुमच्छि
वाःपिशितेनवः ॥ २७ ॥ यतोनियुक्तोदौत्येन

तयादेव्याशिवःस्वयम् ॥ शिवदूतीतिलोकेस्मिं
स्ततः साख्यातिमागता ॥ २८ ॥ तेपिश्रुत्वाव
चोदेव्याः शर्वाख्यातंमहासुराः ॥ अमर्षापूरि
ताजग्मुर्यत्रकात्यायनीस्थिता ॥ २९ ॥ ततःप्र
थममेवाग्रेशरशक्तयृष्टिवृष्टिभिः ॥ ववर्षुरुद्धता
मर्षास्तांदेवीममरारयः ॥ ३० ॥ साचतान्प्रहि
तान्बाणाञ्छूलशक्तिपरश्वधान् ॥ चिच्छेदली
लयाध्मातधनुर्मुक्तैर्महेषुभिः ॥ ३१ ॥ तस्याग्र
तस्तथाकालीशूलपातविदारितान् ॥ खट्वां

गपोथितांश्चारीन्कुर्वतीव्यचरत्तदा ॥ ३२ ॥
कमंडलुजलाक्षेपहतवीर्यान्हतौजसः ॥ ब्रह्मा
णीचाऽकरोच्छत्रून्येनयेनस्मधावति ॥ ३३ ॥
माहेश्वरीत्रिशूलेनतथाचक्रेणवैष्णवी ॥ दैत्या
अघानकौमारीतथाशक्त्यातिकोपना ॥ ३४ ॥
ऐंद्रीकुलिशपातेनशतशोदैत्यदानवाः ॥ पेतु
र्विदारिताः पृथ्व्यांरुधिरोघप्रवर्षिणः ॥ ३५ ॥
तुंडप्रहारविध्वस्तादंष्ट्राग्रक्षतवक्षसः ॥ वाराहमू
र्त्यान्यपतंश्चक्रेणचविदारिताः ॥ ३६ ॥ नखै

विदारितांश्चान्यान्भक्षयंतीमहासुरान् ॥ नार
 सिंहीचचाराजौ नादापूर्णदिगंवरा ॥ ३७ ॥
 चंडाट्टहासैरसुराः शिवदूत्यभिदूषिताः ॥ पेतुः
 पृथिव्यांपतितांस्तांश्चखादाथसातदा ॥ ३८ ॥
 इतिमातृगणंक्रुद्धंमर्दयंतंमहासुरान् ॥ दृष्ट्वा
 भ्युपायैर्विविधैर्नेशुर्देवारिसैनिकाः ॥ ३९ ॥ प
 लायनपरान्दृष्ट्वादित्यान्मातृगणार्दितान् ॥ यो
 द्धुमभ्याययौक्रुद्धोरक्तबीजोमहासुरः ॥ ४० ॥
 रक्तबिंदुर्यदाभूमौपतत्यस्यशरीरतः ॥ समुत्प

ततिमेदिन्यांतत्प्रमाणोमहासुरः ॥ ४१ ॥ युयु
धेसगदापाणिरिंद्रशक्त्यामहासुरः ॥ ततश्चैंद्री
स्ववज्रेणरक्तबीजमताडयत् ॥ ४२ ॥ कुलिशे
नाहतस्याशुबहुसुस्त्रावशोणितम् । समुत्तस्थुस्त
तोयोधास्तद्रूपास्तत्पराक्रमाः ॥ ४३ ॥ यावंतः
पतितास्तस्यशरीराद्रक्तबिंदवः ॥ तावंतः पुरु
षाजातास्तद्वीर्यबलविक्रमाः ॥ ४४ ॥ तेचापि
युयुधुस्तत्रपुरुषारक्तसंभवाः ॥ समंमातृभिर
त्युग्रशस्त्रपातातिभीषणम् ॥ ४५ ॥ पुनश्चवज्र

पातेनक्षतमस्यशिरोयदा ॥ ववाहरक्तंपुरुषास्त
तोजाताःसहस्रशः ॥ ४६ ॥ वैष्णवीसमरेचैनं
चक्रेणाभिजघानह ॥ गदयाताडयामासऐंद्री
तमसुरेश्वरम् ॥ ४७ ॥ वैष्णवीचक्रभिन्नस्यरुधि
रस्त्रावसंभवैः ॥ सहस्रशोजगद्व्याप्तंतत्प्रमाणैर्म
हासुरैः ॥ ४८ ॥ शक्त्याजघानकौमारीबाराही
चतथासिना ॥ माहेश्वरीत्रिशूलेनरक्तबीजंम
हासुरम् ॥ ४९ ॥ सचापिगदयादैत्यः सर्वाएवा
हनत्पृथक् ॥ मातृः कोपसमाविष्टोरक्तबीजोम

हासुरः ॥ ५० ॥ तस्याहतस्यबहुधाशक्तिशूला
दिभिर्भुवि ॥ पपातयोवैरक्तौघस्तेनासञ्छत
शोसुराः ॥ ५१ ॥ तैश्चासुरासृक्संभूतैरसुरैस्स
कलंजगत् ॥ व्याप्तमासीत्ततोदेवाभयमाज
ग्मुरुत्तमम् ॥ ५२ ॥ तान्विषण्णान्सुरान्दृष्ट्वा
चंडिकाग्राहसत्वरम् ॥ उवाचकालींचामुंडेवि
स्तीर्णंवदनंकुरु ॥ ५३ ॥ मच्छस्त्रपातसंभूतान्
रक्तबिंदून्महासुरान् ॥ रक्तबिंदोःप्रतीच्छत्वंव
क्रेणानेनवेगिना ॥ ५४ ॥ भक्षयंतीचररणेत

दुत्पन्नान्महासुरान् ॥ एवमेषक्षयंदैत्यःक्षीण
रक्तोगमिष्यति ॥ ५५ ॥ भक्ष्यमाणास्त्वया
चोग्रानचोत्पत्स्यंतिचापरे ॥ इत्युक्त्वातांततो
देवीशूलेनाभिजघानतम् ॥ ५६ ॥ मुखेनकाली
जगृहेरक्तबीजस्यशोणितं ॥ ५७ ॥ ततोसावा
जघानाथगदयातत्रचंडिकाम् ॥ नचास्यावेद
नांचक्रेगदापातोल्लिकामपि ॥ ५८ ॥ तस्याह
तस्यदेहात्तुबहुसुखावशोणितम् ॥ यतस्ततस्त
द्वक्रेणचामुंडासंप्रतीच्छति ॥ ५९ ॥ मुखेसमु

द्रुतायेस्यारक्तपातान्महासुराः ॥ तांश्चखादाथ
चामुंडापपौतस्यचशोणितम् ॥ ६० ॥ देवीशू
लेनवज्रेणबाणैरसिभिर्ऋष्टिभिः ॥ जघानरक्त
बीजंतंचामुंडापीतशोणितम् ॥ ६१ ॥ सपपा
तमहीपृष्ठेशस्त्रसंघसमाहतः ॥ नीरक्तश्चमहीपा
लरक्तबीजोमहासुरः ॥ ६२ ॥ ततस्तेहर्षमतुल
मवापुस्त्रिदशानृप ॥ तेषांमातृगणोजातो नन
र्तासृङ्गदोद्धतः ॥ ६३ ॥ मार्कण्डेयपुराणेसाव
र्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्येअष्टमः ॥ ८ ॥ उवा

च ॥ १ ॥ अर्ध ॥ १ ॥ श्लोक ॥ ६१ ॥ एवं ॥ ६३ ॥
एवमादितः ॥ ५०२ ॥ ॥ राजोवाच ॥ १ ॥
विचित्रमिदमाख्यातं भगवन्भवतामम ॥ दे
व्याश्चरितमाहात्म्यं रक्तबीजवधाश्रितम् ॥ २ ॥
भूयश्चेच्छाम्यहं श्रोतुं रक्तबीजे निपातिते ॥ च
कारशुंभो यत्कर्म निशुंभश्चातिकोपनः ॥ ३ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ४ ॥ चकार कोपमतुलं रक्तबीजे
निपातिते ॥ शुंभासुरो निशुंभश्च हतेष्वन्येषु चा
हवे ॥ ५ ॥ हन्यमानं महासैन्यं विलोकयामर्ष

मुद्रहन् ॥ अभ्यधावन्निशुंभोथमुख्ययासुरसेन
या ॥ ६ ॥ तस्याग्रतस्तथापृष्ठेपार्श्वयोश्चमहासु
राः॥संदष्टौष्ठपुटाःक्रुद्धाहंतुंदेवीमुपाययुः॥७॥
आजगाममहावीर्यःशुंभोपिस्वबलैर्वृतः ॥ निहं
तुंचंडिकांकोपात्कृत्वायुद्धंतुमातृभिः ॥ ८ ॥
ततोयुद्धमतीवासीद्देव्याः शुंभनिशुंभयोः ॥
शरवर्षमतीवोग्रंमेघयोरिववर्षतोः॥९॥ चिच्छे
दाऽस्ताञ्छरांस्ताभ्यांचंडिकास्वशरोत्करैः ॥
ताडयामासचांगेषु शस्त्रौघैरसुरेश्वरौ ॥ १० ॥

स.
१०१

निशुंभोनिशितंखड्गं चर्मचादायसुप्रभम् ॥ अ
ताडयन्मूर्ध्नि सिंहं देव्यावाहनमुत्तमम् ॥ ११ ॥
ताडितेवाहने देवीक्षुरप्रेणासिमुत्तमम् ॥ निशुंभ
स्याशुचिच्छेदचर्मचाप्यष्टचंद्रकम् ॥ १२ ॥ छि
न्नेचर्मणिखड्गे चशक्तिं चिक्षेपसोऽसुरः ॥ ताम
प्यस्यद्विधाचक्रेचक्रेणाभिमुखागताम् ॥ १३ ॥
कोपाध्मातोनिशुंभोथशूलंजग्राहदानवः ॥ आ
यातंमुष्टिपातेन देवीतच्चाप्यचूर्णयत् ॥ १४ ॥
आविध्याथगदांसोपिचिक्षेपचंडिकां प्रति ॥ सा

अ.
९

१०१

पिदेव्यास्त्रिशूलेनभिन्नाभस्मत्वमागता ॥ १५ ॥
ततःपरशुहस्तंतमायांतंदैत्यपुंगवम् ॥ आहत्य
देवीबाणौघैरपातयतभूतले ॥ १६ ॥ तस्मि
न्निपतितेभूमौनिशुंभेभीमविक्रमे ॥ भ्रातर्यती
वसंकुद्धः प्रययौहंतुमंबिकाम् ॥ १७ ॥ सरथ
स्थस्तथात्युच्चैर्गृहीतपरमायुधैः ॥ भुजैरष्टाभि
रतुलैर्व्याप्याशेषंबभौनभः ॥ १८ ॥ तमायां
तंसमालोक्य देवीशंखमवादयत् ॥ ज्याश
ब्दंचापिधनुषश्चकारातीवदुस्सहम् ॥ १९ ॥ पू

स.
१०२

रयामासककुभोनिजघंटास्वनेनच ॥ समस्तदै
त्यसैन्यानांतेजोवधविधायिना ॥ २० ॥ ततः
सिंहोमहानादैस्त्याजितेभमहामदैः ॥ पूरया
मासगगनंगांतथैवदिशोदश ॥ २१ ॥ ततः
कालीसमुत्पत्यगगनंक्षमामताडयत् ॥ कराभ्यां
तन्निनादेनप्राक्स्वनास्तेतिरोहिताः ॥ २२ ॥
अट्टाट्टहासमशिवंशिवदूतीचकारह ॥ तैःशब्दै
रसुरास्त्रेसुःशुंभःकोपंपरंययौ ॥ २३ ॥ दुरात्मं
स्तिष्ठतिष्ठेतिव्याजहारांविकायदा ॥ तदाजये

अ.
९

१०२

त्यभिहितं देवैराकाशसंस्थितैः ॥ २४ ॥ शुंभे
नागत्य याशक्तिर्मुक्ताज्वालातिभीषणा ॥ आ
यांती वह्निकूटाभासानिरस्तामहोल्कया ॥ २५ ॥
सिंहनादेन शुंभस्य व्याप्तं लोकत्रयान्तरम् ॥ नि
र्घातनिःस्वनोघोरो जितवानवनीपते ॥ २६ ॥
शुंभमुक्ताञ्छरान् देवीशुंभस्तत्प्रहिताञ्छरान् ॥
चिच्छेदस्वशरैरुग्रैः शतशोथसहस्रशः ॥ २७ ॥
ततः साचण्डिका क्रुद्धा शूलेनाभिजघान तम् ॥
स तदाभिहतो भूमौ मूर्च्छितो निपपात ह ॥ २८ ॥

स.
१०३

ततोनिशुंभःसंप्राप्यचेतनामात्तकार्मुकः ॥ आ
जघानशरैर्देवीकालीकेसरिणंतथा ॥ २९ ॥ पुन
श्चकृत्वाबाहूनामयुतंदनुजेश्वरः ॥ चक्रायुधेन
दितिजश्छादयामासचंडिकाम् ॥ ३० ॥ ततोभग
वतीक्रुद्धादुर्गादुर्गार्तिनाशिनी ॥ चिच्छेददेवी
चक्राणिस्वशरैःसायकांश्चतान् ॥ ३१ ॥ ततोनिशुं
भोवेगेनगदामादायचंडिकाम् ॥ अभ्यधावतवै
हंतुंदैत्यसैन्यसमावृतः ॥ ३२ ॥ तस्यापततएवा
शुगदांचिच्छेदचंडिका ॥ खड्गेनशितधारेणस

अ.
९

१०३

चशूलंसमाददे ॥३३॥ शूलहस्तंसमायांतंनिशुं
भममरार्दनम् ॥ हृदिविव्याधशूलेनवेगाविद्धे
नचंडिका ॥३४॥ भिन्नस्यतस्यशूलेनहृदयान्निः
सृतोपरः ॥ महाबलोमहावीर्यस्तिष्ठेतिपुरुषोव
दन् ॥ ३५ ॥ तस्यनिष्क्रामतोदेवीप्रहस्यस्वनव
त्ततः ॥ शिरश्चिच्छेदखड्गेनततोसावपतद्भुवि
॥ ३६ ॥ ततःसिंहश्चखादोग्रदंष्ट्राक्षुण्णशिरो
धरान् ॥ असुरांस्तांस्तथाकालीशिवदूतीतथा
परान् ॥३७॥ कौमारीशक्तिनिर्भिन्नाःकेचिन्ने

शुर्महासुराः ॥ ब्रह्माणीमंत्रपूतेनतोयेनान्येनि
राकृताः ॥ ३८ ॥ माहेश्वरीत्रिशूलेनभिन्नाःपेतु
स्तथापरे ॥ वाराहीतुंडघातेनकेचिच्चूर्णीकृता
भुवि ॥ ३९ ॥ खंडंखंडंचचक्रेणवैष्णव्यादान
वाःकृताः ॥ वज्रेणचैंद्रीहस्ताग्रविमुक्तेनतथा
परे ॥ ४० ॥ केचिद्विनेशुरसुराः केचिन्नष्टामहा
हवात् ॥ भक्षिताश्चापरेकालीशिवदूतीमृगा
धिपैः ॥ ४१ ॥ मार्कण्डेयपुराणोसावर्णिके मन्वं
तरेदेवीमाहात्म्येनवमः ॥ ९ ॥ उवाच ॥ २॥

श्लोकाः॥३९॥एवं॥४१॥एवमादितः ॥५४३॥
ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ निशुभंनिहतंदृष्ट्वाभ्रातरंप्रा
णसंमितम् ॥ हन्यमानंबलंचैव शुभःक्रुद्धोऽब्र
वीद्वचः ॥ २ ॥ बलावलेपदुष्टेत्वंमादुर्गेगर्वमा
वह ॥ अन्यासांबलमाश्रित्य युध्यसेचातिमा
निनी ॥ ३ ॥ देव्युवाच ॥ ४ ॥ एकैवाहंज
गत्यत्रद्वितीयाकाममापरा ॥ पश्यैतादुष्टमय्ये
वविशंत्योमद्विभूतयः ॥ ५ ॥ ततःसमस्तास्ता
देव्योब्रह्माणीप्रमुखालयम् ॥ तस्यादेव्यास्तनौ

स.
१०५

जग्मुरेकैवासीत्तदांबिका ॥ ६ ॥ देव्युवाच
॥ ७ ॥ अहंविभूत्याबहुभिरिहरूपैर्यदास्थिता ॥
तत्संहतंमयैकैवतिष्ठाम्याजौस्थिरोभव ॥ ८ ॥
ऋषिरुवाच ॥ ९ ॥ ततःप्रववृतेयुद्धंदेव्याःशुं
भस्यचोभयोः ॥ पश्यतांसर्वदेवानामसुराणां
चदारुणम् ॥ १० ॥ शरवर्षैःशितैःशस्त्रैस्तथाचा
स्त्रैःसुदारुणैः ॥ तयोर्युद्धमभूद्भयःसर्वलोकभ
यंकरम् ॥ ११ ॥ दिव्यान्यस्त्राणिशतशोमुमु
चेयान्यथांबिका ॥ बभञ्जतानिदैत्यैर्द्रस्तत्प्रती

अ.
१०

१०५

घातकर्तृभिः ॥ १२ ॥ मुक्तानितेनचास्त्राणि
दिव्यानिपरमेश्वरी ॥ बभञ्जलीलयैवोग्रहंका
रोच्चारणादिभिः ॥ १३ ॥ ततश्शरशतैर्देवीमा
च्छादयतसोसुरः ॥ सापितत्कुपितादेवीधनु
श्चिच्छेदकेषुभिः ॥ १४ ॥ छिन्नेधनुषिदैत्यैर्द्र
स्तथाशक्तिमथाददे ॥ चिच्छेददेवीचक्रेणता
मप्यस्यकरेस्थिताम् ॥ १५ ॥ ततःखड्गमुपादा
यशतचंद्रं चभानुमत् ॥ अभ्यधावततांदेवींदै
त्यानामधिपेश्वरः ॥ १६ ॥ तस्यापततएवाशु

स.
१०६

खड्गं चिच्छेदचंडिका ॥ धनुर्मुक्तैः शितैर्वाणैश्च
र्मचार्ककरामलम् ॥ १७ ॥ अश्वांश्च पातयामा
सरथं सारथिना सह ॥ हताश्वः स तदा दैत्यश्छिन्न
धन्वा विसारथिः ॥ १८ ॥ जग्राह मुद्गरं घोरमं
विकानिधनोद्यतः ॥ चिच्छेदापततस्तस्य मुद्गरं
निशितैः शरैः ॥ १९ ॥ तथापि सोभ्यधावत्तां मु
ष्टिमुद्यम्य वेगवान् ॥ समुष्टिं पातयामा सहृदये
दैत्यपुंगवः ॥ २० ॥ देव्यास्तं चापि सा देवी तले
नोरस्य ताडयत् ॥ तलप्रहाराभिहतो निपपात

अ.
१०

१०६

महीतले ॥ २१ ॥ सदैत्यराजःसहसापुनरेवत
थोत्थितः ॥ उत्पत्यचप्रगृह्योच्चैर्देवींगगनमास्थि
तः ॥ २२ ॥ तत्रापिसानिराधारायुयुधेतेनचं
डिका ॥ २३ ॥ नियुद्धंखेतदादैत्यश्चंडिकाचप
रस्परम् ॥ चक्रतुःप्रथमंसिद्धमुनिविस्मयकार
कम् ॥ २४ ॥ ततोऽनियुद्धं सुचिरंकृत्वातेनांवि
कासह ॥ उत्पाट्यभ्रामयामासचिक्षेपधरणी
तले ॥ २५ ॥ सक्षिप्तोऽधरणीं प्राप्य मुष्टिमुद्यम्य
वेगवान् ॥ अभ्यधावतदुष्टात्माचंडिकानिधने

स.
१०७

च्छया ॥ २६ ॥ तमायांतंततोदेवी सर्वदैत्यज
नेश्वरम् ॥ जगत्यांपातयामासभिच्चाशूलेनव
क्षसि ॥ २७ ॥ सगतासुःपपातोर्व्यां देवीशूला
ग्रविक्षतः ॥ चालयन्सकलांपृथ्वींसाब्धिद्वीपां
सपर्वताम् ॥ २८ ॥ ततःप्रसन्नमखिलं हतेत
स्मिन्दुरात्मनि ॥ जगत्स्वास्थ्यमतीवापनिर्मलं
चाभवन्नभः ॥ २९ ॥ उत्पातमेघास्सोलकाये
प्रागासंस्तेशमंययुः ॥ सरितोमार्गवाहिन्यस्त
थासंस्तत्रपातिते ॥ ३० ॥ ततोदेवगणास्सर्वेह

अ.
१०

१०७

र्षनिर्भरमानसाः ॥ बभूवुर्निहतेतस्मिन्गंधर्वा
ललितंजगुः ॥ ३१ ॥ अवादयंस्तथैवान्येननृ
तुश्चाप्सरोगणाः ॥ ववुःपुण्यास्तथावातास्सुप्र
भोभूद्विवाकरः ॥ ३२ ॥ मार्कण्डेयपुराणेसाव
र्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्येदशमः ॥ १० ॥ ॥
उवाच ॥४॥ अर्ध ॥ १ ॥ श्लोकमंत्राः ॥२७॥
एवं ॥ ३२ ॥ एवमादितः ॥ ५७५ ॥ ॥
ऋषिरुवाच ॥१॥ देव्याहतेतत्रमहासुरेंद्रेसैद्राः
सुरावह्निपुरोगमास्ताम् ॥ कात्यायनीतुष्टुवुरिष्ट

लाभाद्विकाशिवक्राब्जविकासिताशाः ॥ २ ॥
देविप्रपन्नार्तिहरेप्रसीद प्रसीदमातर्जगतोखि
लस्य ॥ प्रसीदविश्वेश्वरिपाहिविश्वंत्वमीश्वरीदे
विचराचरस्य ॥ ३ ॥ आधारभूताजगतस्त्वमे
कामहीस्वरूपेणयतःस्थितासि ॥ अपांस्वरूप
स्थितया त्वयैतदाप्यायते कृत्स्नमलंघ्यवीर्ये
॥ ४ ॥ त्वंवैष्णवीशक्तिरनंतवीर्याविश्वस्यबीजं
परमासिमाया ॥ संमोहितंदेविसमस्तमेतत्त्वं
वैप्रसन्नाभुविमुक्तिहेतुः ॥ ५ ॥ विद्याःसमस्ता

स्तवदेविभेदाःस्त्रियःसमस्ताःसकलाजगत्सु ॥
त्वयैकयापूरितमंबयैतत्कातेस्तुतिः स्तव्यपरा
परोक्तिः ॥ ६ ॥ सर्वभूतायदादेविभुक्तिमुक्तिप्र
दायिनी ॥ त्वंस्तुतास्तुतयेकावाभवंतुपरमोक्त
यः॥७॥सर्वस्यबुद्धिरूपेणजनस्यहृदिसंस्थिते ॥
स्वर्गापवर्गदेदेविनारायणिनमोस्तुते ॥ ८ ॥
कलाकाष्ठादिरूपेणपरिणामप्रदायिनि ॥ विश्व
स्योपरतौशक्तेनारायणिनमोस्तुते ॥ ९ ॥ सर्वमं
गलमंगल्येशिवेसर्वार्थसाधिके ॥ शरण्येऽन्यंब

स.
१०९

केगौरिनारायणिनमोस्तुते ॥१०॥ सृष्टिस्थिति
विनाशानांशक्तिभूतेसनातनि ॥ गुणाश्रयेगुण
मयेनारायणिनमोस्तुते ॥११॥ शरणागतदीना
र्तपरित्राणपरायणे ॥ सर्वस्यार्तिहरेदेविनाराय
णिनमोस्तुते ॥१२॥ हंसयुक्तविमानस्थेब्रह्माणी
रूपधारिणि ॥ कौशांभःक्षरिकेदेविनारायणि
नमोस्तुते ॥१३॥ त्रिशूलचंद्राहिधरेमहावृषभ
वाहिनि ॥ माहेश्वरीस्वरूपेणनारायणिनमो
स्तुते ॥ १४ ॥ मयूरकुक्कुटवृतेमहाशक्तिध

अ.
११

१०९

रेनघे ॥ कौमारीरूपसंस्थानेनारायणिनमोस्तु
ते ॥ १५ ॥ शंखचक्रगदाशार्ङ्गगृहीतपरमा
युधे ॥ प्रसीदवैष्णवीरूपेनारायणिनमोस्तुते
॥ १६ ॥ गृहीतोग्रमहाचक्रेदंष्ट्रोद्धृतवसुंधरे ॥
वराहरूपिणिशिवेनारायणिनमोस्तुते ॥ १७ ॥
नृसिंहरूपेणोग्रेणहंतुंदैत्यान्कृतोद्यमे ॥ त्रैलो
क्यत्राणसहितेनारायणिनमोस्तुते ॥ १८ ॥ कि
रीटिनिमहावज्रेसहस्रनयनोज्ज्वले ॥ वृत्रप्राण
हरेचैद्रि नारायणिनमोस्तुते ॥ १९ ॥ शिवदूती

स.
११०

स्वरूपेण हतदैत्यमहाबले ॥ घोररूपे महारावे
नारायणिनमोस्तुते ॥ २० ॥ दंष्ट्राकरालवदने
शिरोमालाविभूषणे ॥ चासुं डेमुंडमथने नारा
यणिनमोस्तुते ॥ २१ ॥ लक्ष्मिलज्जे महाविद्ये
श्रद्धे पुष्टिस्वधे ध्रुवे ॥ महारात्रिमहामाये नाराय
णिनमोस्तुते ॥ २२ ॥ मेधे सरस्वतिवरे भूतिवा
भ्रवितामसि ॥ नियते त्वं प्रसीदेशे नारायणिन
मोस्तुते ॥ २३ ॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वशक्तिस
मन्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहिनो देवि दुर्गे देवि नमोस्तु

अ.
११

११०

ते ॥ २४ ॥ एतत्तेवदनंसौम्यंलोचनत्रयभूषि
तम् ॥ पातुनःसर्वभूतेभ्यःकाल्यायनिनमोस्तुते
॥ २५ ॥ ज्वालाकरालमत्युग्रमशेषासुरसूद
नम् ॥ त्रिशूलंपातुनोभीतेर्भद्रकालिनमोस्तुते
॥ २६ ॥ हिनस्तिदैत्यतेजांसिस्वनेनापूर्ययाज
गत् ॥ साधंटापातुनोदेविपापेभ्योनःसुतानिव
॥ २७ ॥ असुरासृग्वसापंकचर्चितस्तेकरोज्ज्व
लः ॥ शुभायखड्गोभवतुचंडिकेत्वांनतावयम्
॥ २८ ॥ रोगानशेषानपहंसितुष्टारुष्टातुकामा

स.
१११

नसकलानभीष्टान् ॥ त्वामाश्रितानां न विपन्नरा
णां त्वामाश्रिता ह्याश्रयतां प्रयांति ॥ २९ ॥ एत
त्कृतं यत्कदनं त्वयाद्यधर्मद्विषां देवि महासुराणा
म् ॥ रूपैरनेकैर्बहुधात्ममूर्तिं कृत्वाऽम्बिकेतत्
प्रकरोति कान्या ॥ ३० ॥ विद्यासुशास्त्रेषु विवेक
दीपेष्वद्येषु वाक्येषु च कात्वदन्या ॥ ममत्वग
तैति महांधकारे विभ्रामयस्येतदतीव विश्वम्
॥ ३१ ॥ रक्षांसि यत्रोग्रविषाश्चनागा यत्रारयोद
स्युबलानियत्र ॥ दावानलो यत्र तथाब्धिमध्येत

अ.
१११

१११

त्रस्थितात्वंपरिपासिविश्वम् ॥ ३२ ॥ विश्वेश्व
रित्वं परिपासिविश्वं विश्वात्मिकाधारयसीह
विश्वम् ॥ विश्वेशवंद्याभवतीभवन्तिविश्वाश्र
यायेत्वयिभक्तिनम्राः ॥ ३३ ॥ देविप्रसीदपरि
पालयनोऽरिभीतेर्नित्यं यथासुरवधादधुनैवस
द्यः ॥ पापानिसर्वजगतांप्रशमनयाशु उत्पात
पाकजनितांश्चमहोपसर्गान् ॥ ३४ ॥ प्रणतानां
प्रसीदत्वंदेविविश्वार्तिहारिणि ॥ त्रैलोक्यवा
सिनामीड्येलोकानांवरदाभव ॥ ३५ ॥ देव्यु

स.
११२

वाच ॥ ३६ ॥ वरदाहंसुरगणावरंयंमनसेच्छ
थ ॥ तंवृणुध्वंप्रयच्छामिजगतामुपकारकम्
॥ ३७ ॥ देवाऊचुः ॥ ३८ ॥ सर्वाबाधाप्रशम
नत्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि ॥ एवमेवत्वयाकार्य
मस्मद्वैरिविनाशनम् ॥ ३९ ॥ देव्युवाच ॥ ४० ॥
वैवस्वतैतरेप्राप्तेअष्टाविंशतिमेयुगे ॥ शुंभोनि
शुंभश्चैवान्याबुत्पत्स्येतेमहासुरौ ॥ ४१ ॥ नं
दगोपगृहेजातायशोदागर्भसंभवा ॥ ततस्तौ
नाशयिष्यामिविंध्याचलनिवासिनी ॥ ४२ ॥

अ.
११

११२

पुनरप्यतिरौद्रेण रूपेण पृथिवीतले ॥ अवतीर्य
हनिष्यामिवैप्रचित्तांश्च दानवान् ॥ ४३ ॥ भक्ष
यंत्याश्च तानुग्रान् वैप्रचित्तान् महासुरान् ॥ रक्ता
दंता भविष्यंति दाडिमीकुसुमोपमाः ॥ ४४ ॥
ततो मां देवताः स्वर्गे मर्त्यलोके च मानवाः ॥ स्तु
वंतो व्याहरिष्यंति सततं रक्तदंतिकाम् ॥ ४५ ॥
भूयश्च शतवार्षिक्यामनावृष्ट्या मनंभसि ॥ मु
निभिः संस्मृता भूमौ संभविष्याम्ययोनिजा
॥ ४६ ॥ ततः शतेन नेत्राणां निरीक्षिष्याम्यहंसु

नीन् ॥ कीर्तयिष्यन्तिमनुजाःशताक्षीमितिमां
ततः ॥ ४७ ॥ ततोहमखिलंलोकमात्मदेहस
मुद्भवैः ॥ भरिष्यामिसुराःशाकैरावृष्टेःप्राणधा
रकैः ॥ ४८ ॥ शाकंभरीतिविख्यातितदाया
स्याम्यहंभुवि ॥ ४९ ॥ तत्रैवचवधिष्यामिदुर्ग
माख्यंमहासुरम् ॥ दुर्गादेवीतिविख्यातंतन्मे
नामभविष्यति ॥ ५० ॥ पुनश्चाहंयदाभीमंरू
पंकृत्वाहिमाचले ॥ रक्षांसिभक्षयिष्यामिसुनी
नांत्राणकारणात् ॥ ५१ ॥ तदामांसुनयःसर्वे

स्तोष्यंत्यानम्रमूर्तयः ॥ भीमादेवीतिविख्यातं
तन्मेनामभविष्यति ॥ ५२ ॥ यदारुणाख्यस्त्रै
लोक्येमहाबाधांकरिष्यति ॥ तदाहंभ्रामरंरूपं
कृत्वासंख्येयषट्पदम् ॥ ५३ ॥ त्रैलोक्यस्यहि
तार्थायवधिष्यामिमहासुरम् ॥ भ्रामरीतिच
मांलोकास्तदास्तोष्यंतिसर्वतः ॥ ५४ ॥ इत्थंय
दायदाबाधादानवोत्थाभविष्यति ॥ तदातदा
वतीर्याहंकरिष्याम्यरिसंक्षयम् ॥ ५५ ॥ श्री
मार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वंतरे देवीमाहा

स.
११४

त्म्ये नारायणीस्तुतिरेकादशः ॥ ११ ॥ उवाच
॥ ४ ॥ अर्धमंत्रः ॥ १ ॥ श्लोकमंत्राः ॥ ५० ॥
एवं ॥ ५५ ॥ एवमादितः ॥ ६३० ॥
देव्युवाच ॥ १ ॥ एभिःस्तवैश्वमांनित्यंस्तोष्य
तेयःसमाहितः ॥ तस्याहंसकलांवाधांशमयि
ष्याम्यसंशयम् ॥ २ ॥ मधुकैटभनाशंचम
हिषासुरघातनम् ॥ कीर्तयिष्यंतियेतद्वद्धंशुं
भनिशुंभयोः ॥ ३ ॥ अष्टम्यांचचतुर्दश्यांनव
म्यांचैकचेतसः ॥ श्रोष्यंतिचैवयेभक्त्यामम

अ.
१२

११४

माहात्म्यमुत्तमम् ॥ ४ ॥ नतेपांदुष्कृतं किंचिद्दु
ष्कृतोत्थानचापदः ॥ भविष्यति नदारिद्र्यं न
चैवेष्टवियोजनम् ॥ ५ ॥ शत्रुभ्यो न भयं तस्य द
स्युतो वानराजतः ॥ न शस्त्रानलतो यौघात्कदा
चित्संभविष्यति ॥ ६ ॥ तस्मान्ममैतन्माहा
त्म्यं पठितव्यं समाहितैः ॥ श्रोतव्यं च सदा भ
क्त्या परं स्वस्त्ययनं महत् ॥ ७ ॥ उपसर्गान् शे
षांस्तु महामारीसमुद्भवान् ॥ तथा त्रिविधमु
त्पातं माहात्म्यं शमयेन्मम ॥ ८ ॥ यत्रैतत्पठ्य

स.
११५

तेसम्यङ्नित्यमायतनेमम ॥ सदानतद्विमो
क्ष्यामिसांनिध्यंतत्रमेस्थितम् ॥ ९ ॥ बलिप्रदा
नेपूजायामग्निकार्यैमहोत्सवे ॥ सर्वममैतन्मा
हात्म्यमुच्चार्यैश्राव्यमेवच ॥ १० ॥ जानताजा
नतावापिबलिपूजांयथाकृताम् ॥ प्रतीक्षिष्या
म्यहंप्रीत्यावह्निहोमंतथाकृतम् ॥ ११ ॥ शर
त्कालेमहापूजाक्रियतेयाचवार्षिकी ॥ तस्यांम
मैतन्माहात्म्यंश्रुत्वाभक्तिसमन्वितः ॥ १२ ॥
सर्वबाधाविनिर्मुक्तोधनधान्यसमन्वितः ॥ म

अ.
१२

११५

नुष्योमत्प्रसादेनभविष्यतिनसंशयः ॥ १३ ॥
श्रुत्वाममैतन्माहात्म्यंतथाचोत्पत्तयःशुभाः ॥
पराक्रमंचयुद्धेषुजायतेनिर्भयःपुमान् ॥ १४ ॥
रिपवःसंक्षयंयांतिकल्याणंचोपपद्यते ॥ नंदते
चकुलंपुंसांमाहात्म्यंममशृण्वताम् ॥ १५ ॥
शांतिकर्मणिसर्वत्रतथादुःस्वप्नदर्शने ॥ ग्रहपी
डासुचोग्रासुमाहात्म्यंशृणुयान्मम ॥ १६ ॥ उ
पसर्गाःशमंयांतिग्रहपीडाश्चदारुणाः ॥ दुःस्व
प्नंचनृभिर्दृष्टंसुस्वप्नमुपजायते ॥ १७ ॥ बाल

ग्रहाभिभूतानां बालानां शांतिकारकम् ॥ संघा
तभेदे च नृणां मैत्रीकरणमुत्तमम् ॥ १८ ॥ दुर्वृ
त्तानामशेषाणां बलहानिकरं परम् ॥ रक्षोभूत
पिशाचानां पठनादेव नाशनम् ॥ १९ ॥ सर्वम्
मैतन्माहात्म्यं मम सन्निधिकारकम् ॥ २० ॥
पशुपुष्पाघ्रधूपैश्च गंधदीपैस्तथोत्तमैः ॥ विप्रा
णां भोजनैर्होमैः प्रोक्षणीयैरहर्निशम् ॥ २१ ॥
अन्यैश्च विविधैर्भोगैः प्रदानैर्वत्सरेण या ॥ प्रीति
र्मे क्रियते सा स्मिन् सकृदुच्चरिते श्रुते ॥ २२ ॥

श्रुतंहरतिपापानितथारोग्यंप्रयच्छति ॥ रक्षां
करोतिभूतेभ्योजन्मनांकीर्तनंमम ॥ २३ ॥
युद्धेषुचरितंयन्मेदुष्टदैत्यनिबर्हणम् ॥ तस्मिन्
च्छुतेवैरिकृतंभयंपुंसांनजायते ॥ २४ ॥ यु
ष्माभिःस्तुतयोयाश्च याश्चब्रह्मर्षिभिःकृताः ॥
ब्रह्मणाचकृतास्तास्तु प्रयच्छंतुशुभांमतिम् ॥
॥ २५ ॥ अरण्येप्रांतरेवापिदावाग्निपरिवारि
तः॥ दस्युभिर्वावृतःशून्येगृहीतोवापिशत्रुभिः
॥ २६ ॥ सिंहव्याघ्रानुयातोवावनेवावनहस्ति

स.
११७

भिः ॥ राज्ञाक्रुद्धेनचाज्ञप्तोवध्योबंधगतोपिवा
॥ २७ ॥ आघूर्णितोवावातेनस्थितःपोतेमहार्ण
वे ॥ पतत्सुचापिशस्त्रेषुसंग्रामेभृशदारुणे । २८ ।
सर्वाबाधासुघोरासुवेदनाभ्यर्दितोपिवा ॥ स्म
रन्ममैतच्चरितंनरोमुच्येतसंकटात् ॥ २९ ॥
ममप्रभावात्सिंहाद्यादस्यवोवैरिणस्तथा ॥ दू
रादेवपलायंतेस्मरतश्चरितंमम ॥ ३० ॥ क
षिरुवाच ॥ ३१ ॥ इत्युक्त्वासाभगवतीचंडि
काचंडविक्रमा ॥ पश्यतांसर्वदेवानांतत्रैवांतर

अ.
१२

११७

धीयत ॥३२॥ तेपिदेवानिरातंकाःस्वाधिकारा
न्यथापुरा ॥ यज्ञभागभुजःसर्वेचक्रुर्विनिहतार
यः ॥ ३३ ॥ दैत्याश्चदेव्यानिहतेशुंभेदेवरिपौयु
धि ॥ जगद्विध्वंसकेतस्मिन्महोग्रेतुलविक्रमे
॥३४॥ निशुंभेचमहावीर्येशेषाःपातालमाययुः
॥ ३५ ॥ एवंभगवतीदेवी सानित्यापिपुनः
पुनः ॥ संभूयकुरुतेभूपजगतःपरिपालनम्
॥ ३६ ॥ तयैतन्मोह्यतेविश्वंसैवविश्वंप्रसूयते ॥
सायाचिताचविज्ञानंतुष्टाक्रद्धिंप्रयच्छति॥३७॥

स.
११८

व्याप्तंतयैतत्सकलंब्रह्मांडमनुजेश्वर ॥ महादे
व्यामहाकालीमहामारीस्वरूपया ॥ ३८ ॥ सै
वकालेमहामारी सैवसृष्टिर्भवत्यजा ॥ स्थितिं
करोतिभूतानां सैवकालेसनातनी ॥ ३९ ॥ भ
वकालेनृणांसैवलक्ष्मीर्वृद्धिप्रदागृहे ॥ सैवाभा
वेतथालक्ष्मीर्विनाशायोपजायते ॥ ४० ॥ स्तु
तासंपूजितापुष्पैर्गंधधूपादिभिस्तथा ॥ ददाति
वित्तंपुत्रांश्चमतिंधर्मंतथाशुभाम् ॥ ४१ ॥ मार्क
डेयपुराणे सावर्णिकेमन्वंतरेदेव्याश्चरितमाहा

अ.
१२

११८

त्म्यं भगवती वाक्यं द्वादशः ॥ १२ ॥ उवाच ॥ २ ॥
अर्ध ॥ २ ॥ श्लोक ॥ ३७ ॥ एवं ॥ ४१ ॥ एवमादि
तः ॥ ६७१ ॥ ॥ ऋषिरुवाच ॥ १ ॥ एतत्ते कथितं
भूपदेवी माहात्म्यमुत्तमम् ॥ २ ॥ एवं प्रभावा
सा देवी ययेदं धार्यते जगत् ॥ विद्या तथैव क्रिय
ते भगवद्विष्णुमायया ॥ ३ ॥ तथा त्वमेष वैश्यश्च
तथैवान्ये विवेकिनः ॥ मोह्यन्ते मोहिताश्चैव मो
हमेष्यन्ति चापरे ॥ ४ ॥ तामुपैहि महाराज शर
णं परमेश्वरीम् ॥ आराधिता सैव नृणां भोगस्व

स.
११९

र्गापवर्गदा ॥ ५ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ६ ॥
इतितस्यवचःश्रुत्वासुरथःसनराधिपः ॥ प्रणिप
त्यमहाभागंतमृषिसंशितव्रतम् ॥ ७ ॥ निर्वि
ण्णोतिममत्वेनराज्यापहरणेनच ॥ जगामस
द्यस्तपसेसचवैश्योमहामुने ॥ ८ ॥ संदर्शनार्थ
मंबायानदीपुलिनमास्थितः ॥ सचवैश्यस्तपस्ते
पेदेवीसूक्तंपरंजपन् ॥ ९ ॥ तौतस्मिन्पुलिनेदे
व्याःकृत्वामूर्तिमहीमयीम् ॥ अर्हणांचक्रतुस्त
स्याःपुष्पधूपाग्नितर्पणैः ॥ १० ॥ निराहारौयता

अ.
१३

११९

त्मानौतन्मनस्कौसमाहितौ ॥ ददतुस्तौबलिं
चैवनिजगात्रासृगुक्षितम् ॥ ११ ॥ एवंसमारा
धयतोस्त्रिभिर्वर्षैर्यतात्मनोः ॥ परितुष्टाजगद्धा
त्रीप्रत्यक्षंप्राहचंडिका ॥ १२ ॥ देव्युवाच ॥ १३ ॥
यत्प्रार्थ्यतेत्वयाभूपत्वयाचकुलनंदन ॥ मत्त
स्तत्प्राप्यतांसर्वपरितुष्टाददामिते ॥ १४ ॥ मा
र्कंडेयउवाच ॥ १५ ॥ ततोवब्रेनृपोराज्यमवि
भ्रंश्यन्यजन्मनि ॥ अत्रैवचनिजंराज्यंहतशत्रु
बलंबलात् ॥ १६ ॥ सोपिवैश्यस्ततोज्ञानंवब्रे

स.
१२०

निर्विण्णमानसः ॥ ममेत्यहमितिप्राज्ञःसंगवि
च्युतिकारकम् ॥ १७ ॥ देव्युवाच ॥ १८ ॥
स्वल्पैरहोभिर्नृपते स्वराज्यंप्राप्स्यते भवान्
॥ १९ ॥ हत्वारिपूनस्खलितंतवतत्रभविष्यति
॥ २० ॥ मृतश्चभूयःसंप्राप्यजन्मदेवाद्विवस्व
तः ॥ २१ ॥ सावर्णिकोमनुर्नामभवान्भुविभ
विष्यति ॥ २२ ॥ वैश्यवर्यत्वयायश्ववरोस्मत्तो
भिवांछितः ॥ २३ ॥ तंप्रयच्छामिसंसिद्ध्यैतव
ज्ञानंभविष्यति ॥ २४ ॥ मार्कण्डेयउवाच ॥

अ.
१३

१२०

॥ २५ ॥ इतिदत्वातयोर्देवीयथाभिलषितंवर
म् ॥ बभूवांतर्हितासद्योभक्त्याताभ्यामभिष्टुता

॥ २६ ॥ एवंदेव्यावरंलब्ध्वा सुरथः क्षत्रियर्ष
भः ॥ सूर्याज्जन्मसमासाद्यसावर्णिर्भवितामनुः

॥ २७ ॥ पुनः ॥ इतिदत्वातयो० ॥ २८ ॥ पुनः

एवंदेव्यावरं० ॥ २९ ॥ क्लीं ॐ श्रीमार्कण्डेयपुरा

णेसावर्णिकेमन्वंतरेदेवीमाहात्म्ये सुरथवैश्य

योर्वरप्रदानंनामत्रयोदशः ॥ १३ ॥ उवाचमंत्राः

॥ ६ ॥ अर्धमंत्राः ॥ ७ ॥ श्लोकमंत्राः ॥ १६ ॥

स.

१२१

एवं ॥ २९ ॥ एवमादितः ॥ ७०० ॥ ॥
अथोत्तरन्यासाः ॥ ॐ ह्रीं हृद० ॐ चं शिर० ॐ
डिं शिखायै० ॐ कां कव० ॐ यै नेत्रत्र० ॐ ह्रीं चं
डिकायै अस्त्राय० ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरा० हृद
याय नमः ॥ शूलेन पाहिनो देवि० शिरसे स्वाहा ॥
प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च० शिखायै वषट् ॥ सौ
म्यानि यानि रूपाणि० कवचाय हुं ॥ खड्ग शूल
गदादीनि० नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ सर्वस्वरूपे सर्वे
शे० अस्त्राय फट् ॥ ॥ अथ ध्यानम् ॥ विद्युद्वा

उ.

१२१

मसमप्रभांमृगपतिस्कंधस्थितां भीषणां कन्या
भिः करवालखेटविलसद्भस्ताभिरासेवितां ॥
हस्तैश्चक्रदरालिखेटविशिखांश्चापंगुणंतर्जनीं
विभ्राणामनलात्मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिनेत्रां
भजे ॥ १ ॥ ॥ अथवैदिकंदेवीसूक्तं ॥ अहं
रुद्रेभिरित्यष्टर्चस्यसूक्तस्य वागांभृणीऋषिः ॥
श्रीआदिशक्तिर्देवता त्रिष्टुप्छंदः द्वितीयाज
गती श्रीजगदंबाप्रीत्यर्थेसप्तशतीजपांतेजपेवि
नियोगः ॥ ॐ अहंरुद्रेभिर्वसुभिश्चराम्यहमादि

लैरुतविश्वदेवैः ॥ अहमित्रावरुणोभाविभर्म्यह
मिद्राग्नीअहमश्विनोभा ॥ अहंसोममाहनसं
विभर्म्यहंत्वष्टारमुतपूषणंभगं ॥ अहंदधामिद्र
विणंहविष्मतेसुप्राव्ये १ यजमानायसुन्वते ॥
अहंराष्ट्रीसंगमनीवसूनांचिकितुषीप्रथमायज्ञि
यानां ॥ तांमादेवाव्यदधुःपुरुत्राभूरिस्थात्रांभू
र्यावेशयंतीं ॥ मयासोअन्नमत्तियोविपश्यंतियः
प्राणितियइंशृणोत्युक्तं ॥ अमंतवोमांतउपक्षि
यंतिश्रुधिश्रुतश्रद्धिवंतैवदामि ॥ अहमेवस्वय

मिदं वदामि जुष्टं देवेभिरुतमानुषेभिः । यं कामये
तंतमुग्रं कृणोमि तं ब्रह्माणं तमृषितं सुमेधां १ अ
हं रुद्राय धनुरातनोमि ब्रह्मद्विपेशरवे हंतवाऽउ ॥
अहं जनाय समदं कृणोम्यहं द्यावापृथिवी आवि
वेश ॥ अहं सुवेपितरमस्य मूर्धन्मम योनिरप्स्वं १
तः समुद्रे ॥ ततो वितिष्ठे भुवनानि विश्वोतामूं द्यां
वर्ष्मणोपस्पृशामि ॥ अहमेव वात इव प्रवाभ्यार
भमाणा भुवनानि विश्वा ॥ परोद्दिवा परेण नापृ
थिव्यै तावती महिना संबभूव ॥ २ ॥ अथ तांत्रिकं

देवीसूक्तं ॥ नमोदेव्यैमहादेव्यैशिवायैसततंन
मः ॥ नमःप्रकृत्यैभद्रायैनियताःप्रणताःस्मतां
॥ १ ॥ रौद्रायैनमोनित्यायैगौर्यैधात्र्यैनमोनमः ॥
ज्योत्स्नायैचंद्ररूपिण्यैसुखायैसततंनमः ॥ २ ॥
कल्याण्यैप्रणतांवृद्ध्यैसिद्ध्यैकुर्मोनमोनमः ॥ नै
र्ऋत्यैभूभृतांलक्ष्म्यैशर्वाण्यैतेनमोनमः ॥ ३ ॥
दुर्गायैदुर्गपारायैसारायैसर्वकारिण्यै ॥ ख्यात्यै
तथैवकृष्णायैधूम्रायैसततंनमः ॥ ४ ॥ अति
सौम्यातिरौद्रायैनतास्तस्यैनमोनमः ॥ नमोज

गत्प्रतिष्ठायैदेव्यैकृत्यैनमोनमः ॥ ५ ॥ यादे
वीसर्वभूतेषुविष्णुमायेतिशब्दिता ॥ नमस्त
स्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ ६ ॥ यादेवी
सर्वभूतेषुचेतनेत्यभिधीयते ॥ नमस्तस्यैनम
स्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ ७ ॥ यादेवीसर्वभू
तेषुबुद्धिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यै
नमस्तस्यैनमोनमः ॥ ८ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु
निद्रारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनम
स्तस्यैनमोनमः ॥ ९ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुक्षुधारूपे

णसंस्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो
 नमः ॥ १० ॥ या देवी सर्वभूतेषु छाया रूपेण सं
 स्थिता ॥ नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः
 ॥ ११ ॥ या देवी सर्वभूतेषु शक्तिरूपेण संस्थिता ॥
 नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १२ ॥
 या देवी सर्वभूतेषु तृष्णारूपेण संस्थिता ॥ नम
 स्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १३ ॥ या
 देवी सर्वभूतेषु शांतिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै
 नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १४ ॥ या देवी

सर्वभूतेषुजातिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनम
स्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ १५ ॥ यादेवीस
र्वभूतेषुलज्जारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनम
स्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ १६ ॥ यादेवीसर्व
भूतेषुशांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्त
स्यैनमस्तस्यैनमोनमः ॥ १७ ॥ यादेवीसर्वभू
तेषुश्रद्धारूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यै
नमस्तस्यैनमोनमः ॥ १८ ॥ यादेवीसर्वभूतेषु
कांतिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनम

स्तस्यैनमोनमः ॥ १९ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुल
क्ष्मीरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनम
स्तस्यैनमोनमः ॥ २० ॥ यादेवीसर्वभूतेषुवृ-
त्तिरूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्त
स्यैनमोनमः ॥ २१ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुस्मृति
रूपेणसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यै
नमोनमः ॥ २२ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुदयारूपे
णसंस्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमो
नमः ॥ २३ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुतुष्टिरूपेणसं

स्थिता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोन
मः ॥ २४ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुमातृरूपेणसंस्थि
ताः ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः
॥ २५ ॥ यादेवीसर्वभूतेषुभ्रांतिरूपेणसंस्थि
ता ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोनमः
॥ २६ ॥ इंद्रियाणामधिष्ठात्रीभूतानांचाखिले
षुया ॥ भूतेषुसततंतस्यैव्याप्त्यैदेव्यैनमोनमः
॥ २७ ॥ चितिरूपेणयाकृत्स्नमेतद्व्याप्यस्थिता
जगत् ॥ नमस्तस्यैनमस्तस्यैनमस्तस्यैनमोन

स.

१२६

मः ॥ २८ ॥ स्तुतासुरैः पूर्वमभीष्टसंश्रयात्तथा
सुरेन्द्रेण दिनेषु सेविता ॥ करोतु सानः शुभहेतुरी
श्वरी शुभानि भद्राण्यभिहंतु चापदः ॥ २९ ॥
यासां प्रतंचोद्धतदैत्यतापितैरस्माभिरीशाचसु
रैर्नमस्यते ॥ याचस्मृता तत्क्षणमेव हंति नः सर्वा
पदो भक्तिविनम्रमूर्तिभिः ॥ ३० ॥ इति देवीसू
क्तं पठित्वा ऽष्टोत्तरशतं नवार्णजपं कृत्वा तदुत्तर
न्यासान्विधाय ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्रीत्वं गृहाणा
स्मत्कृतं जपम् ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवित्वत्प्रसादा

दे.

१२६

न्महेश्वरि ॥ ३१ ॥ देव्यावामहस्तेजपंनिवेद
येत् ॥ प्राधानिकरहस्यं ॥ अस्य श्रीसप्तशतीरह
स्यत्रयस्यब्रह्मविष्णुरुद्राऋषयः ॥ महाकालीम
हालक्ष्मीमहासरस्वत्योदेवताः अनुष्टुप्छंदः ॥
नवदुर्गामहालक्ष्मीबीजं श्रींशक्तिःममाभीष्टफ
लसिद्धयेसप्तशतीपाठांते जपे विनियोगः ॥ रा
जोवाच ॥ भगवन्नवतारामेचंडिकायास्त्वयो
दिताः ॥ एतेषांप्रकृतिंब्रह्मन्प्रधानंवक्तुमर्हसि
॥ १ ॥ आराध्यंयन्मयादेव्याःस्वरूपंयेनवैद्वि

ज ॥ विधिनाब्रूहिसकलं यथावत्प्रणतस्य मे
 ॥ २ ॥ ऋषिरुवाच ॥ इदं रहस्यं परममनाख्येयं
 प्रचक्ष्यते ॥ भक्तोसीति न मे किंचित्तवावाच्यं न
 राधिप ॥ ३ ॥ सर्वस्याद्या महालक्ष्मीस्त्रिगुणापर
 मेश्वरी ॥ लक्ष्यालक्ष्यस्वरूपा सा व्याप्य कृत्स्नं
 व्यवस्थिता ॥ ४ ॥ मातुलिंगं गदां खेटं पानपा
 त्रं च विभ्रती ॥ नागं लिंगं च योनिं च विभ्रती नृप
 मूर्धनि ॥ ५ ॥ तप्तकांचनवर्णाभा तप्तकांचन
 भूषणा ॥ शून्यं तदखिलं स्वेन पूरयामास तेजसा

॥ ६ ॥ शून्यंतदखिलंलोकंविलोक्यपरमेश्वरी
॥ बभाररूपमपरंतमसाकेवलेनहि ॥ ७ ॥
साभिन्नांजनसंकाशादंष्ट्रांचितवरानना ॥ वि
शाललोचनानारीबभूवतनुमध्यमा ॥ ८ ॥ ख
ङ्गपात्रशिरःखेटैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ कबंध
हारंशिरसाविभ्राणाहिशिरःस्रजम् ॥ ९ ॥ तां
प्रोवाचमहालक्ष्मीस्तामसींप्रमदोत्तमाम् ॥ द
दामितवनामानियानिकर्माणितानिते ॥ १० ॥
महामायामहाकालीमहामारीक्षुधातृषा ॥ नि

द्रातृष्णाचैकवीराकालरात्रिर्दुरत्यया ॥ ११ ॥
इमानितवनामानिप्रतिपाद्यानिकर्मभिः ॥ ए
भिःकर्माणितेज्ञात्वा योऽधीते सोऽश्रुतेसुखम्
॥ १२ ॥ तामित्युक्त्वामहालक्ष्मीःस्वरूपमपरं
नृप ॥ सत्वाख्येनातिशुद्धेन गुणेनेदुप्रभंदधौ
॥ १३ ॥ अक्षमालांकुशधरावीणापुस्तकधारि
णी ॥ सावभूववरानारीनामान्यस्यैचसाददौ
॥ १४ ॥ महाविद्यामहावाणीभारतीवाक्सर
स्वती ॥ आर्याब्राह्मीकामधेनुर्वेदगर्भासुरेश्वरी

॥ १५ ॥ अथोवाचमहालक्ष्मीर्महाकालींसरस्व
तीं ॥ युवांजनयतांदेव्यौमिथुनेस्वानुरूपतः
॥ १६ ॥ इत्युक्त्वातेमहालक्ष्मीःससर्जमिथुनं
स्वयं ॥ हिरण्यगर्भौरुचिरौस्त्रीपुंसौकमलासनौ
॥ १७ ॥ ब्रह्मन्विधेविरंचेतिधातरित्याहतंनर
म् ॥ श्रीःपद्मेकमलेलक्ष्मीत्याहमातास्त्रियंचतां
॥ १८ ॥ महाकालीभारतीचमिथुनेसृजतःस
ह ॥ एतयोरपिरूपाणिनामानिचवदामिते
॥ १९ ॥ नीलकंठरक्तबाहुंश्चेतांगंचंद्रशेखरम् ॥

स.

१२९

जनयामासपुरुषंमहाकालीसितांस्त्रियं ॥ २० ॥
सरुद्रःशंकरःस्थाणुःकपर्दीचत्रिलोचनः ॥ त्र
यीविद्याकामधेनुःसास्त्रीभाषास्वराक्षरा ॥ २१ ॥
सरस्वतीस्त्रियंगौरींकृष्णंचपुरुषंनृप ॥ जनया
मासनामानितयोरपिवदामिते ॥ २२ ॥ वि
ष्णुःकृष्णोहृषीकेशोवासुदेवोजनार्दनः ॥ उमा
गौरीसतीचंडीसुंदरीसुभगाशुभा ॥ २३ ॥ ए
वंयुवतयःसद्यःपुरुषत्वंप्रपेदिरे ॥ चक्षुष्मंतोनु
पश्यंतिनेतरेतद्विदोजनाः ॥ २४ ॥ ब्रह्मणेप्रद

प्रा.

१२९

दौपतीं महालक्ष्मीर्नृपत्रयीं ॥ रुद्राय गौरीं वरदां
वासुदेवाय च श्रियम् ॥ २५ ॥ स्वरया सह संभू
य विरंचोऽडमजीजनत् ॥ विभेद भगवान् रुद्र
स्तद्गौर्या सह वीर्यवान् ॥ २६ ॥ अंडमध्ये प्रधा
नादिकार्यजातमभून्नृप ॥ महाभूतात्मकं सर्वं
जगत्स्थावरजंगमम् ॥ २७ ॥ पुपोषपालयामा
सतल्लक्ष्म्या सह केशवः ॥ महालक्ष्मीरेवमजारा
जन् सर्वेश्वरेश्वरी ॥ २८ ॥ निराकारा च साकारा
सैवनानाभिधानभृत् ॥ नामांतरैर्निरूप्यैषाना

स.
१३०

स्नानान्येनकेनचित् ॥ २९ ॥ मार्कण्डेयपु० प्रांघा
निकंरहस्यं ॥ ॥ अथवैकृतिकंरहस्यं ॥ ऋषिरु
वाच ॥ त्रिगुणातामसीदेवी सात्विकीयात्वयो
दिता ॥ साशर्वाचंडिकादुर्गाभद्राभगवतीर्यते
॥ १ ॥ योगनिद्राहरेरुक्तामहाकालीतमोगुणा
॥ मधुकैटभनाशार्थंयांतुष्टावांबुजासनः ॥ २ ॥
दशवक्त्रादशभुजादशपादांजनप्रभा ॥ विशा
लयाराजमानात्रिंशल्लोचनमालया ॥ ३ ॥ स्फु
रदशनदंष्ट्रासाभीमरूपापिभूमिप ॥ रूपसौ

वै.

१३०

भाग्यकांतीनांसाप्रतिष्ठामहाश्रियां ॥ ४ ॥ ख
ङ्गबाणगदाशूलशंखचक्रमुशुंडिमृत् ॥ परिघं
कार्मुकंशीर्षनिश्चोतद्रुधिरंदधौ ॥ ५ ॥ एषा
सावैष्णवीमायामहाकालीदुरत्यया ॥ आरा
धितावशीकुर्यात्पूजाकर्तुश्चराचरम् ॥ ६ ॥ स
र्वदेवशरीरेभ्योयाविर्भूताऽमितप्रभा ॥ त्रिगु
णासामहालक्ष्मीः साक्षान्महिषमर्दिनी ॥ ७ ॥
श्वेताननानीलभुजासुश्वेतस्तनमंडला ॥ रक्त
मध्यारक्तपादारक्तजंघोरुरुन्मदा ॥ ८ ॥ सु

स.
१३१

चित्रजघनाचित्रमाल्यांबरविभूषणा ॥ चि
त्रानुलेपनाकांतिरूपसौभाग्यशालिनी ॥ ९ ॥
अष्टादशभुजापूज्यासासहस्रभुजासती ॥ आ
युधान्यत्रवक्ष्यंतेदक्षिणाधःकरक्रमात् ॥ १० ॥
अक्षमालाचकमलंबाणोसिःकुलिशंगदा ॥ च
क्रंत्रिशूलंपरशुःशंखोघंटाचपाशकः ॥ ११ ॥
शक्तिर्दंडश्चर्मचापंपानपात्रंकमंडलुः ॥ अलं
कृतभुजामेभिरायुधैःकमलासनां ॥ १२ ॥ स
र्वदेवमयीमीशांमहालक्ष्मीमिमानृप ॥ पूजये

वै.

१३१

त्सर्वलोकानांसदेवानांप्रभुर्भवेत् ॥ १३ ॥ गौ
रीदेहात्समुद्भूतायासत्त्वैकगुणाश्रया ॥ साक्षा
त्सरस्वतीप्रोक्ताशुंभासुरनिबर्हिणी ॥ १४ ॥ द
धौचाष्टभुजाबाणान्मुसलंशूलचक्रभृत् ॥ शं
खंघटांलांगलंचकार्मुकंवसुधाधिप ॥ १५ ॥
एषासंपूजिताभक्त्यासर्वज्ञत्वंप्रयच्छति ॥ नि
शुंभमथिनीदेवीशुंभासुरनिबर्हिणी ॥ १६ ॥ इ
त्युक्तानिस्वरूपाणिमूर्तीनांतवपार्थिव ॥ उपा
सनंजगन्मातुःपृथगासांनिशामय ॥ १७ ॥ म

स-

१३२

हालक्ष्मीर्यदापूज्यामहाकालीसरस्वती ॥ दक्षि
 णोत्तरयोःपूज्येष्टतोमिथुनत्रयं ॥ १८ ॥ वि
 रंचिःस्वरयामध्येरुद्रोगौर्याचदक्षिणे ॥ वामेल
 क्ष्म्याहृषीकेशःपुरतोदेवतात्रयम् ॥ १९ ॥ अ
 ष्टादशभुजामध्येवामेचास्यादशानना ॥ दक्षि
 णेष्टभुजालक्ष्मीर्महतीतिसमर्चयेत् ॥ २० ॥ अ
 ष्टादशभुजाचैषायदापूज्यानराधिप ॥ दशान
 नाचाष्टभुजादक्षिणोत्तरयोस्तदा ॥ २१ ॥ का
 लमृत्यूचसंपूज्यौसर्वारिष्टप्रशांतये ॥ यदाचा

ष्टभुजापूज्याशुंभासुरनिबर्हिणी ॥ २२ ॥ नवा
स्याःशक्तयःपूज्यास्तदारुद्रविनायकौ ॥ नमो
देव्याइतिस्तोत्रैर्महालक्ष्मींसमर्चयेत् ॥ २३ ॥
अवतारत्रयार्चायां स्तोत्रमंत्रास्तदाश्रयाः ॥ अ
ष्टादशभुजाचैषापूज्यामहिषमर्दिनी ॥ २४ ॥
महालक्ष्मीर्महाकालीसैवप्रोक्तासरस्वती ॥ ई
श्वरीपुण्यपापानांसर्वलोकमहेश्वरी ॥ २५ ॥ म
हिषांतकरीयेनपूजितासजगत्प्रभुः ॥ पूजयेज्ज
गतांधात्रींचण्डिकांभक्तवत्सलाम् ॥ २६ ॥ अ

र्घादिभिरलंकारैर्गंधपुष्पैस्तथोत्तमैः ॥ धूपैर्दी-
 पैश्चनैवेद्यैर्नानाभक्ष्यसमन्वितैः ॥ २७ ॥ रुधि-
 राक्तेनबलिनामांसेनसुरयानृप ॥ प्रणामाचम-
 नीयेनचंदनेनसुगंधिना ॥ २८ ॥ सकर्पूरैश्चतांबू-
 लैर्भक्तिभावसमन्वितैः ॥ वामभागेग्रतोदेव्या
 शिछन्नशीर्षमहासुरम् ॥ २९ ॥ पूजयेन्महिषं
 येनप्राप्तंसायुज्यमीशया ॥ दक्षिणेपुरतःसिंहं
 समग्रंधर्ममीश्वरम् ॥ ३० ॥ वाहनंपूजयेद्देव्या
 धृतंयेनचराचरम् ॥ ततःकृतांजलिर्भूत्वास्तु

वीतचरितैरिमैः ॥ ३१ ॥ एकेनवामध्यमेननै
केनेतरयोरिह ॥ चरितार्धेतुनजपेज्जपञ्छद्रम
वामुयात् ॥ ३२ ॥ स्तोत्रमंत्रैःस्तुवीतेमांयदि
वाजगदंबिकाम् ॥ प्रदक्षिणानमस्कारान्कृत्वा
मूर्ध्निकृतांजलिः ॥ ३३ ॥ क्षमापयेज्जगद्धात्रीं
मुहुर्मुहुरतंद्रितः ॥ प्रतिश्लोकंचजुहुयात्पायसं
तिलसर्पिषा ॥ ३४ ॥ जुहुयात्स्तोत्रमंत्रैर्वाचंडि
कायैशुभंहविः ॥ नमोनमःपदैर्देवींपूजयेत्सुस
माहितः ॥ ३५ ॥ प्रयतःप्रांजलिःप्रहःप्राणा

नारोप्यचात्मनि ॥ सुचिरंभावयेद्देवींचंडिकां
 तन्मयोभवेत् ॥ ३६ ॥ एवंयःपूजयेद्भक्त्याप्र
 त्यहंपरमेश्वरीं ॥ भुक्त्वाभोगान्यथाकामं देवी
 सायुज्यमाप्नुयात् ॥ ३७ ॥ योनपूजयतेनित्यं
 चंडिकांभक्तवत्सलाम् ॥ भस्मीकृत्यास्यपुण्या
 निनिर्दहेत्परमेश्वरी ॥ ३८ ॥ तस्मात्पूजयभूपा
 लसर्वलोकमहेश्वरीं ॥ यथोक्तेनविधानेनचंडि
 कांसुखमाप्स्यसि ॥ ३९ ॥ मार्कण्डेयपु०वैकृतिकं
 रहस्यं ॥ ॥ अथमूर्तिरहस्यं ॥ ऋषिरुवाच ॥

नंदाभगवतीनामयाभविष्यतिनंदजा ॥ सास्तु
तापूजिताध्यातावशीकुर्याज्जगत्रयम् ॥१॥ कन
कोत्तमकांतिःसासुकांतिकनकांबरा ॥ देवीक
नकवर्णाभाकनकोत्तमभूषणा ॥ २ ॥ कमलां
कुशपाशाब्जैरलंकृतचतुर्भुजा ॥ इंदिराकम
लालक्ष्मीःसाश्रीरुक्मांबुजासना ॥ ३ ॥ यार
क्तदंतिकानामदेवीप्रोक्तामयानघ ॥ तस्याःस्व
रूपंवक्ष्यामिशृणुसर्वभयापहम् ॥४॥ रक्तांबरा
रक्तवर्णारक्तसर्वांगभूषणा ॥ रक्तायुधारक्तने

त्रारक्तकेशातिभीषणा ॥ ५ ॥ रक्ततीक्ष्णन
खारक्तदशनारक्तदंष्ट्रिका ॥ पतिनारीवानुर
क्तादेवीभक्तंभजेज्जनम् ॥ ६ ॥ वसुधेवविशा
लासासुमेरुयुगलस्तनी ॥ दीर्घौलंबावतिस्थूलौ
तावतीवमनोहरौ ॥ ७ ॥ कर्कशावतिकांतौतौ
सर्वानंदपयोनिधी ॥ भक्तान्संपाययेद्देवीसर्व
कामदुघौस्तनौ ॥ ८ ॥ खड्गपात्रंचमुसलंलांग
लंचविभर्तिसा ॥ आख्यातारक्तचामुंडादेवी
योगेश्वरीतिच ॥ ९ ॥ अनयाव्याप्तमखिलंजग

तथावरजंगमम् ॥ इमांयःपूजयेद्भक्त्यासव्या
मोतिचराचरम् ॥ १० ॥ अधीतेयइमंनित्यंरक्त
दंत्यावपुःस्तवम् ॥ तंसापरिचरेद्देवीपतिंप्रिय
मिवांगना ॥ ११ ॥ शाकंभरीनीलवर्णानीलो
त्पलविलोचना ॥ गंभीरनाभिस्त्रिवलीविभूषि
ततनूदरी ॥ १२ ॥ सुकर्कशसमोत्तुंगवृत्तपीन
घनस्तनी ॥ मुष्टिंशिलीमुखैःपूर्णकमलंकमला
लया ॥ १३ ॥ पुष्पपल्लवमूलादिफलाढ्यंशाकसं
चयम् ॥ काम्यानंतरसैर्युक्तंक्षुत्तृणमृत्युजरापहं

॥ १४ ॥ कार्मुकं च स्फुरत्कांतिविभर्ति परमेश्व
 री ॥ शाकंभरी शताक्षी स्यात्सैव दुर्गा प्रकीर्ति
 ता ॥ १५ ॥ शाकंभरीं स्तुवन्ध्याय नृजपन्संपू
 जयन्नमन् ॥ अक्षय्यमश्रुतेशीघ्रमन्नपानादि
 सर्वशः ॥ १६ ॥ भीमापि नीलवर्णा सा दंष्ट्रा दश
 नभासुरा ॥ विशाललोचनानारीवृत्तपीनघन
 स्तनी ॥ १७ ॥ चंद्रहासं च डमरुं शिरःपात्रं च
 विभ्रती ॥ एकवीराकालरात्रिः सैवोक्ता कामदा
 स्तुता ॥ १८ ॥ तेजोमंडलदुर्धर्षा भ्रामरी चित्र

कांतिभृत् ॥ चित्रभ्रमरसंकाशमहामारीति
गीयते ॥ १९ ॥ इत्येतामूर्तयोदेव्या व्याख्या
ता वसुधाधिप ॥ जगन्मातुश्चंडिकायाःकी
र्तिताःकामधेनवः ॥ २० ॥ इदंरहस्यंपरमंनवा
च्यंयस्यकस्यचित् ॥ व्याख्यानंदिव्यमूर्तीनाम
धीष्वावहितःस्वयम् ॥ २१ ॥ देव्याध्यानंतवा
ख्यातंगुह्याद्गुह्यतरंमहत् ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन
सर्वकामफलप्रदम् ॥ २२ ॥ मार्कण्डेयपुराणेखि
लांशेमूर्तिरहस्यंसमाप्तम् ॥ ॥ उत्तरविधिः ।

पुनरुत्कीलनमंत्रजपः ॥ ॥ ॐ श्रीं क्लीं ह्रीं सप्तश
तिचंडिके उत्कीलनं कुरु कुरु स्वाहा २१ श्रीमहा
कालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीदेवताप्रीत्यर्थं यं
त्रस्थदेवतानां पाठोत्तरांगपंचोपचारपूजनं क०
अस्य श्रीनवार्ण० पाठोत्तरांगपूजने विनियोगः ॥
मूलमंत्रेणावाहितदेवताः संपूज्य अपराधसह०
आवाहनं० मंत्रहीनं० मत्समो नास्ति० अज्ञाना
द्विस्मृते भ्रां० ॥ कामेश्वरिजगन्मातः सच्चिदानं
दं विग्रहे ॥ गृहाणार्चामि मां प्रीत्या प्रसीद परमे

श्वरि।३।अपराधशतंकृत्वाजगदंबेतिचोच्चरेत्॥
यांगतिसमवामोतिनतांब्रह्मादयःसुराः ॥ ४ ॥
सापराधोस्मिशरणंप्राप्तस्त्वांजगदंबिके ॥ इदा
नीमनुकंप्योहंयथेच्छसितथाकुरु ॥ ५ ॥ गुह्या
तिगुह्यगोप्त्रीत्वंगृहाणास्मत्कृतंजपं ॥ सिद्धिर्भ
वतुमेदेवित्वत्प्रसादात्सुरेश्वरि ॥ इतिप्रार्थ्य ॥
अनेनपूर्वसंकल्पितशतचंडीसंख्यापरिपूर्तये
नवचंडीसंख्यापरिपूर्तये वा कवचार्गलाकील
कनवार्णमंत्राष्टोत्तरशतजपरात्रिसूक्तपठनपूर्व

स.

१३८

कंदेवीसूक्तनवार्णमंत्राष्टोत्तरशतजपरहस्यत्रय
जपांतंश्रीचंडीसप्तशत्याःपाठाख्येनकर्मणा ॥
अथवा सपल्लवेचंडीसप्तशत्याः प्रतिमंत्रांते
अमुकमंत्रपल्लवितायाः पाठा०कर्मणा अथवा
श्रीचंडीसप्तशत्याः प्रतिमंत्रादौ अमुकमंत्रयो
जितायाः पाठाख्येनकर्मणा अथवा श्रीचंडी
सप्तशत्याः प्रतिमंत्रे आद्यंतयोःअमुकमंत्रसंपु
टितायाःपाठाख्येनकर्मणाभगवतीश्रीमहाका
ली० ३ स्वरूपिणीअमुकदेवताप्रीयतां॥आच

उ.

१३८

मनं ॥ ॐ ऐं आत्मतत्वंशोधयामिनमःस्वाहा ॥
ॐ ह्रीं विद्यातत्वंशोधयामिनमःस्वाहा ॥ ॐ क्लीं
शिवतत्वंशोधयामिनमःस्वाहा ॥ ॐ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं
सर्वतत्वंशोधयामिनमःस्वाहा इत्येवंद्विराचम
नंविधाय ॥ यदक्षरपदभ्रष्टं० विसर्गविंदुमात्रा
श्च० इतिसंप्रार्थ्य ॐ स्वः भुवः भूः ॐ इति
आसनाधोजलमृदास्वललाटे तिलकंकृत्वाय
थासुखं विहरेदिति शिवं ॥ ॥ एवं धौरेयकुलो
त्पन्नश्रीकृष्णशर्मणारचिता ॥ पद्धतिरनया

भूयाच्छ्रीदुर्गा प्रीतमानसासदया ॥१॥ यथाम
तिविचार्येऽयंसप्तशत्याःसुपद्धतिः ॥ कृताम
याबुधैःशोध्यासदयैश्चविमत्सरैः ॥ २ ॥ ॥

अथ नवचंडीशतशंडीसहस्रचंडीप्रयोगः ।

श्रीगणेशायनमः ॥यजमानः शुभदिनेसपत्नीकस्तिलतैलेनकृताभ्यंगः स्नात्वा
सपूर्णकलशहस्तोमंडपंप्रदक्षिणीकृत्य पश्चिमद्वारेणप्रविश्योपविश्य देशका
लौस्मृत्वा ममेहजन्मनिदुर्गाप्रीतिद्वारासर्वापच्छांतिपूर्वकदीर्घायुर्विपुलधन
धान्यपुत्रपौत्राद्यनवच्छिन्नसंततिस्थिरलक्ष्मीकीर्तिलाभशत्रुपराजयसदभीष्ट
सिद्ध्यर्थं ममामुक्तकार्यसिद्ध्यर्थं वा सनवग्रहमखांनवचंडीशतचंडीं सहस्रचं
डीवाब्राह्मणद्वाराकरिष्ये ॥ तदंगतयागणेशपूजनंपुण्याहवाचनंमातृकापूज
नंनादीश्राद्धमाचार्यादिवरणंचकरिष्ये ॥ इतिसंकल्प्य तानिकृत्वाआचा

र्यादीन्वृत्वातान्यथाविभवंवस्त्रादिनासंपूज्यप्रार्थयेच्च ॥ तेचशतचंड्यांदश ॥
सहस्रचंड्यांशतं ॥ केचिदत्रग्रहजपार्थमेकमृत्विजंवरयंति ॥ ॥ अथाचार्य
आचम्यदेशकालौसंकीर्त्यजमानेनवृतोहमाचार्यकर्मकरिष्ये इतिसंकल्प्य
यदत्रेतिगौरसर्षपान्विकीर्यपंचगव्येनकुशोदकेनवामंडपंप्रोक्षेत् ॥ शुचीवो
हव्या० आपोहिष्ठा० अपवित्रः० ॥ पृथिवत्वया० इत्युपविश्य अनंतास
नायनमः ॥ विमलासनाय० पद्मासनाय० ॥ अपक्रामंतु० इतिभूमौवा
मपादघातत्रयंकृत्वायथोपदेशंविस्तरतः संक्षेपेणवाभूतशुद्ध्यादिकृत्वानवार्ण
विध्युक्तैकादशन्यासान्कुर्यात् ॥ अथवैकाशमेवैकंन्यासंकुर्यात् ॥ ततो
योनिमुद्रांप्रदर्श्यध्यायेत् ॥ श्वेताननानीलभुजासुश्वेतस्तनमंडला ॥ रक्तम
धारक्तपादानीलजंघोरुरुन्मदा ॥ सुचित्रजघनाचित्रमाल्यांवरविभूषणा ॥
चित्रानुलेपनाकांतिरूपसौभाग्यशालिनी ॥ अष्टादशभुजापूज्यासासहस्र
भुजासती ॥ आयुधान्यत्रवक्ष्यंतेदक्षिणाधःकरक्रमात् ॥ अक्षमालाचकम
लंबाणोसिः कुलिशंगदा ॥ चक्रंत्रिशूलंपरशुःशंखोघंटाचपाशकः ॥ शक्ति
र्दंडश्चर्मचापंपानपात्रंकमंडलुरिति ॥ ततोवेद्यांसर्वतोभद्रमष्टदलंवाविलि

चं.

१४०

ख्यतत्रब्रह्मादिमंडलदेवताः संस्थाप्य तन्मध्येमहीद्यौरित्यादिमंत्रैः कलशं
संस्थाप्यतस्मिन्गंधपुष्पफलसर्वौषधीदूर्वापंचपलवसप्तमृत्तिकास्तत्तन्मंत्रेणनि
क्षिप्यवस्त्रद्वयेनावेष्ट्य तदुपरिपूर्णपात्रंनिधायकलशेवरुणमावाह्य पूजयेत् ॥
ततःकलशेदेवताः स्मरेत् ॥ कलशस्यमुखेविष्णुः० देवदानवसंवादेमध्य०
प्रसन्नोभवसर्वदाइतिकलशंप्रार्थयेत् ॥ तथाकलशोपरिस्थपूर्णपात्रेवस्त्रेयंत्रं
लिखेत् ॥ तद्यथा ॥ मध्येत्रिकोणंतद्बहिः षट्कोणंतद्बाह्येवृत्तंतद्बाह्येष्टौदलानि
तद्बाह्येचतुर्द्वारंचतुरस्त्रत्रयमिति एवंयंत्रंविलिख्य तत्राष्टादशभुजांअष्टभु
जांवासिंहारूढांसौवर्णांदेवीमूर्तिमभ्युत्तारणप्राणप्रतिष्ठापूर्वकंप्रतिष्ठाप्यपूज
येत् ॥ तद्यथा ॥ स्ववामेकर्पूरादियुतजलपूर्णकलशंसंपूज्य कलशस्यमुखे०
गंगेचयमुने० इत्यादिपठित्वा कलशमुद्रांप्रदर्श्य दक्षिणतः शंखंसंपूज्य ॥
शंखंचंद्रार्कदैवत्यमित्यादिपठित्वा शंखमुद्रांप्रदर्श्यशंखोदकेनात्मानंपूजाद्र
व्याणिचप्रोक्षेत् ॥ अपवित्रः पवित्रोवा० ॥ पीठपूजांकुर्यात् ॥ देवीदक्षिणे
गुंगुरुभ्योनमः ॥ पंपरमगुरुभ्योनमः ॥ पं परात्परगुरुभ्योनमः ॥ पं परमे
ष्ठीगुरुभ्योनमः ॥ वामे गं गणपतयेनमः ॥ दुंदुर्गायैनमः ॥ क्षंक्षेत्रपा

हो.

१४०

लाय० ॥ मध्ये आधारशक्त्यै नमः ॥ मूलप्रकृत्यै० ॥ कालाग्निरुद्राय० ॥
महामंडूकाय० कूर्माय० वराहाय० अनंताय० भूम्यै० अमृतार्णवाय०
रत्नद्वीपाय० हेमगिरये० नंदनोद्यानाय० मणिभूम्यै० रत्नमंडपाय० कल्प
तरवे० रत्नसिंहासनाय० ॥ आग्नेय्यादिकोणेषु धर्माय० ज्ञानाय० वैरा
ग्याय० ऐश्वर्याय० अधर्माय० अज्ञानाय० अवैराग्याय० अनैश्वर्याय०
ऊर्ध्वं ब्रह्मणे० अधः अनंताय० मध्ये वास्तुपुरुषाय० सं सत्त्वाय० रं
रजसे० तं तमसे० मां मायायै० विं विद्यायै० ॥ पूर्वाद्यष्टदिक्षु उड्डाणपीठे
श्वरसहितामुड्डाणपीठेश्वर्यं वापादुकां पूजयामि ॥ मातृकापीठेश्वरसहितां मातृ
कापीठेश्वर्यं वापादुकां० ॥ जालंधरपीठेश्वरसहितां जालंधरपीठेश्वर्यं वापा० ॥
कोल्हागिरिपीठेश्वरसहितां कोल्हागिरिपीठेश्वर्यं वापादु० ॥ पूर्णगिरिपीठेश्व
रसहितां पूर्णगिरिपीठेश्वर्यं वापादुकां पू० संहारगिरिपीठेश्वरसहितां संहारगि
रिपीठेश्वर्यं वापा० ॥ कोल्हापुरपीठेश्वरसहितां कोल्हापुरपीठेश्वर्यं वापा० ॥
कामरूपपीठेश्वरसहितां कामरूपपीठेश्वर्यं वापा० ॥ पुनः पूर्वादिचतुर्दिक्षु गं
गणेशाय नमः क्षं क्षेत्रपालाय० पां पादुकाभ्यो० बं बटुकेभ्यो० आग्नेय्यादि

चं.

१४१

विदिक्षु जं जयायैन० विं विजयायैन० जं जयंत्यै० अं अपराजितायै० ॥
तत्रैव अग्निमुखवेतालायनमः प्रेतवाहनवेतालायनमः ज्वालामुखवेताला०
धूम्राक्षवेताला० कंदाय० नालाय० दलेभ्यो० केसरेभ्योनमः कर्णिकायै०
अं सूर्यमंडलाय० उं सोममंड० मं वह्निमंडलाय० अं आत्मने० उं अंत
रात्मने० पं परमात्मने० उं ज्ञानात्मने० विं विष्णुमायायै० चं चेतनायै०
बुं बुद्ध्यै० निं निद्रायै० क्षुं क्षुधायै० छां छायायै० शं शक्त्यै० तं त
ष्णायै० क्षां क्षांत्यै० जां जात्यै० लं ललितायै० शां शांत्यै० श्रं श्रद्धायै०
कां कांत्यै० लं लक्ष्म्यै० धूं धृत्यै० वृं वृद्ध्यै० स्मं स्मृत्यै० दं दयायै० तुं
तुष्ट्यै० पुं पुष्ट्यै० मां मातृकायै० भ्रां भ्रांत्यै० ह्रीं सर्वशक्तिकमलासनाय०
सर्वात्मसंसर्गयोगपीठात्मने० इतिपीठपूजा ॥ तथास्थापितमूर्तौ देवीमावा
हयेत् ॥ आगच्छवरदेदेविदैत्यदर्पनिषूदिनि ॥ पूजांगृहाणसुमुखिनमस्ते शं
करप्रिये ॥ दुर्गे देविसमागच्छ सान्निध्यमिह कल्पय ॥ बलिं पूजांगृहाण त्व
मष्टाभिः शक्तिभिः सह ॥ इति मंत्रौ पठित्वा मूर्तौ देवीमावाह्यमूलमंत्रेण जयं
तीमंगलाकालीत्यनेन वा आसनपाद्याध्याचमनमधुपर्कान्निवेदयेत् ॥ ततः

हो.

१४१

पंचामृतस्नानं ॥ देवीसूक्तश्रीसूक्तसरस्वतीसूक्तैर्देवीमाहात्म्योक्तैः शक्रादय
इत्यादिस्तोत्रैश्चाभिषेकः ॥ ततः पूर्वोक्तमंत्रेण वस्त्रकंचुकाभरणाष्टगंधविल्व
पत्रनानापुष्पहरिद्राकुंकुमसिंदूरालक्तकपरिमलद्रव्याणिसमर्पयेत् ॥ अथांग
पूजा ॥ दुर्गायै० पादौ० ॥ गिरिजायै० गुल्फौ० ॥ अपर्णायै० जानुनी० ॥
हरिप्रियायै० ऊरू० ॥ पार्वत्यै० कटिं० ॥ आर्यायै० नाभिं० ॥ जग
न्मात्रे० उदरं० ॥ मंगलायै० कुक्षिं० ॥ शिवायै० हृदयं० ॥ महेश्वर्यै०
कंठं ॥ विश्ववंद्यायै० स्कंधौ० ॥ काल्यै० बाहू० ॥ आद्यायै० हस्तौ० ॥
वरदायै० मुखं० ॥ सुवाण्यै० नासिकां० ॥ कमलाक्ष्यै० नेत्रे० ॥ अंबिकायै० ॥
शिरः० ॥ देव्यै० सर्वांगं० ॥ ॥ अथाष्टोत्तरशतनामानि ॥ माहेश्वर्यै नमः
महादेव्यै० जयंत्यै० सर्वमंगलायै० लज्जायै० भगवत्यै० वंद्यायै० भवा
न्यै० पापनाशिन्यै० चंडिकायै० कालरात्र्यै० भद्रकाल्यै० अपराजिता
यै० महाविद्यायै० महामेधायै० महामायायै० महाबलायै० कात्यायन्यै०
जयायै० दुर्गायै० मंदारवनवासिन्यै० आर्यायै० गिरिसुतायै० धात्र्यै०
महिषासुरघातिन्यै० सिद्धिदायै० बुद्धिदायै० नित्यायै० वरदायै० वर

चं.

१४२

वर्णिन्यै० अंबिकायै० सुखदायै० सौम्यायै० जगन्मात्रे० शिवप्रियायै०
भक्तसंतापसंहार्यै० सर्वकामप्रपूरिण्यै० जगत्कर्त्र्यै० जगद्धात्र्यै० जगत्पा
लनतत्परायै० अव्यक्तायै० व्यक्तरूपायै० भीमायै० त्रिपुरसुंदर्यै० अप
र्णायै० ललितायै० वेद्यायै० पूर्णचंद्रनिभाननायै० चामुंडायै० चतुरायै०
चंद्रायै० गुणत्रयविभाविन्यै० हेरंबजनन्यै० काल्यै० त्रिगुणायै० यशोधा
रिण्यै० उमायै० कलशहस्तायै० दैत्यदर्पनिषूदन्यै० बुद्ध्यै० कांत्यै० क्षमा
यै० शांत्यै० पुष्ट्यै० तुष्ट्यै० धृत्यै० मत्त्यै० वरायुधधरायै० धीरायै० गौर्यै०
शाकंभर्यै० शिवायै० अष्टसिद्धिप्रदायै० वामायै० शिववामांगवासिन्यै०
धर्मदायै० धनदायै० श्रीदायै० कामदायै० मोक्षदायै० अपरायै० चि
त्स्वरूपायै० चिदानंदायै० जयश्रियै० जयदायिन्यै० सर्वमंगलमंगल्या
यै० जगत्रयहितैषिण्यै० शर्वाण्यै० पार्वत्यै० धन्यायै० स्कंदमात्रे० अ
खिलेश्वर्यै० प्रपन्नार्तिहरायै० देव्यै० सुभगायै० कामरूपिण्यै० निराका
रायै० साकारायै० महाकाल्यै० सुरेश्वर्यै० शर्वायै० श्रद्धायै० ध्रुवायै०
कृत्यायै० मृडान्यै० भक्तवत्सलायै० सर्वशक्तिसमायुक्तायै० शरण्यायै०

हो.

१४२

सर्वकामदायै० ॥ इत्यष्टोत्तरशतनामानि ॥ अथावरणपूजा ॥ देव्याद
क्षिणे ऐंमहाकाल्यैविच्चेनमः ॥ वामे ह्रींमहालक्ष्म्यैविच्चेनमः ॥ पुरतः क्लीं
महासरस्वत्यैविच्चेनमः ॥ वामे हूंमहिषायनमः ॥ दक्षिणे क्षौंसिंहायनमः ॥
पुरतः गंगणपयेनमः ॥ हूं कालायनमः ॥ पश्चात् हूंमृत्यवेनमः ॥ षड्द
लेषु ह्रैं रुद्रायनमः ॥ ह्रौं गौर्यैनमः ॥ श्रींविष्णवेनमः ॥ श्रींलक्ष्म्यैनमः ॥
ऐं ब्रह्मणेनमः ॥ ऐं सरस्वत्यैनमः ॥ तत्रैव हां हृदयायनमः ॥ ह्रीं शिरसे
स्वाहा ॥ हूं शिखायैवषट् ॥ ह्रैं कवचायहुं ॥ ह्रौं नैत्रत्रयायवौषट् ॥ हः
अस्त्रायफट् ॥ तत्रैव गुं गुरुभ्योनमः ॥ पं परमगुरुभ्योनमः ॥ पं परमेष्ठिगुरु
भ्योनमः ॥ हरयेनमः ॥ हरायनमः ॥ गणेशायनमः ॥ तत्रैव नंदजायै० रक्त
दंतिकायै० शाकंभर्यै० दुर्गायै० भीमायै० भ्रामर्यै० ॥ अथाष्टदलेषु ब्राह्म्यै०
माहेश्वर्यै० कौमार्यै० वैष्णव्यै० वाराह्यै० इंद्राण्यै० नारसिंह्यै० चामुंडा
यै० ॥ पूर्वादिदिक्षु अं असितांगभैरवाय० रुं रुरुभैरवाय० चं चंडभैरवा
य० क्रों क्रोधभैरवाय० उं उन्मत्तभैरवाय० कं कपालभैरवाय० भीं भी
षणभैरवाय० सं संहारभैरवाय० ॥ पुनः पूर्वादिषु लं इंद्राय० रं अग्नये०

चं.

१४३

मं यमाय० षं निर्ऋतये० वं वरुणाय० यं वायवे० सं सोमाय० हं ईशा
नाय० ॥ तद्वहिः पूर्वादि० वज्राय० शक्त्यै० दंडाय० खड्गाय० पाशाय०
अंकुशाय० गदायै० त्रिशूलाय० इत्यावरणपूजा ॥ ततः पूर्वोक्तमंत्रेण धूपदीपनै
वेद्यादिमंत्रपुष्पांतपूजांकृत्वानमो देव्यै महादेव्यै इत्यादिमंत्रैर्नमस्कृत्य यथासं
भवं छत्रचामरगीतनृत्यवाद्यादिसमर्प्य कूष्माण्डनारीकेलकदलीफलादिबलिंद
त्वा मंत्रहीनं क्रियाहीनं० आवाहनं न जानामि० ॥ अनेन पूजनेन श्रीमहाका
लीमहालक्ष्मीमहासरस्वत्यः प्रीयंतां ॥ ॥ ततः कुमारीपूजा ॥ देशकालौ
संकीर्त्य शतचंडीजपांगत्वेन कुमारीपूजां करिष्ये इति संकल्प्य मूलेन षडंगंकृ
त्वामूलमंत्रमुच्चार्य ॥ मंत्राक्षरमयीं देवीं मातृणारूपधारिणीं ॥ नवदुर्गात्मि
कां साक्षात्कन्यामावाहयाम्यहं ॥ इति कुमारीमावाह्ययथासंभवं पूजयेत् ॥
कुमार्यश्च प्रत्यहं शतं नवएकावायथाशक्तिवापूज्याः ॥ प्रत्यहमेकवृद्ध्यावापू
जयेत् ॥ ततो ब्राह्मणसुवासिनीपूजा ॥ एवं देवीकुमार्यादिपूजाप्रत्यहं कार्या ॥
ततः सर्वे विप्राः कृतांगन्यासाः शतं नवार्णमंत्रं जप्त्वा कवचार्गलकीलकानि सकृ
ज्जप्त्वा सप्तशतीं जप्त्वांतरहस्यानि नवार्णशतं च जपेत् ॥ एकस्मिन्दिने अनेका

हो.

१४३

वृत्तौतुकवचादीनांप्रत्यावृत्तिनावृत्तिः ॥ एवमृत्विजःप्रथमदिनेएकंद्वितीये
द्वेत्तीयेत्रीणिचतुर्थेचत्वारिरूपाणीत्येवंजपंकुर्युः ॥ ऋत्विजायजमानस्यच
प्रत्यहंक्षीरमात्राशनंअशक्तौहविष्याशनंवा प्रत्यहंसहस्रंशतंदशवाब्राह्मणान्
भोजयेत् पंचमेह्विहोमः ॥ नवरात्रेतुनवम्यामेवहोमः ॥ केचित्तुअष्टम्या
मारभ्यनवम्यांसमापयंति ॥ ॥ अथहोमः ॥ देशकालौस्मृत्वामयाब्राह्म
णद्वाराकृतस्यशतचंडीजपस्यतत्संपूर्णतासिद्ध्यर्थंजपदशांशेनतिलादिमिश्रपा
यसद्रव्येण होमंकरिष्ये इतिसंकल्प्य ॥ अत्रकेचित्पुण्याहवाचनमपिकुर्व
ति ॥ तथापूर्वोक्तकलशस्थापनंदेवतास्थापनंपूजनंचात्रैवकुर्वति ॥ ततःस
नवग्रहशतचंडीजपदशांशहोमंकर्तुंस्थंडिलादिकरिष्ये इतिसंकल्प्यस्थंडिल
मुपलिप्योल्लिख्यतत्र (शत) मंगलनामानमग्निंप्रतिष्ठाप्यसमिध्यध्यायेत् ॥
ततःप्रागकृतंचेदिदानीमीशान्यांदिशिनवग्रहस्थापनंकृत्वातत्पूर्वतः कलशं
स्थापयेत् ॥ ततोऽग्निसमीपमागत्यान्वाधानंकुर्यात् ॥ समिद्वयमादाय क्रि
यमाणेशतचंडीजपांगहोमेदेवतापरिग्रहार्थमन्वाधानंकरिष्ये ॥ अस्मिन्न
न्वाहितेन्नावित्यादिचक्षुषीआज्येनेत्यंतमुक्त्वा ॥ आदित्यादिनवग्रहान् प्रति

द्रव्यमष्टाविंशतिअष्टवासंख्याकाभिः समित्तिलाज्याहुतिभिः अधिदेवताः
प्रत्यधिदेवताश्चतुःसंख्याकाभिः तैरेवद्रव्यैः विनायकाद्यादेवता इन्द्राद्यष्टौलो
कपालांश्चद्वाभ्यांद्वाभ्यांसमित्तिलाज्याहुतिभ्यांयक्ष्ये ॥ महाकालीमहालक्ष्मी
महासरस्वतीः मूलमंत्रेणशतवारंसप्तशतीमंत्रैः जपदशांशसंख्ययापायसति
लपलाशपुष्पसर्षपपूगीफललाजादूर्वाकुरयवबिल्वफलरक्तचंदनगुग्गुलद्रव्यै
र्यथालाभद्रव्यैर्वा तिलमिश्रपायसेनवापुनर्मूलमंत्रेणशतवारंतैरेवद्रव्यैःआ
धारशक्त्यादिपीठदेवताः महाकाल्याद्यावरणदेवताश्चएकैकाहुत्यापायसा
ज्येनयक्ष्ये ॥ शेषेणस्विष्टकृतमित्याद्याज्यभागांतंकृत्वा ॥ यजमानःइदंहव
नीयद्रव्यंयथादैवतमस्तुनममेतित्यजेत् ॥ नवग्रहादिभ्यःसमित्तिलाज्या
निहुत्वाउक्तद्रव्याणिमूलमंत्रेणशतवारंहुत्वा सप्तशतीमंत्रैर्जपदशांशेनहुत्वा
पुनर्मूलमंत्रेणशतवारंजुहुयात् ॥ मूलमंत्रो नवार्णमंत्रः ॥ नवार्णमंत्रस्यकेव
लाज्येनैववाहोमः ॥ अत्राध्यायसमाप्तौउवाचस्थलेचपत्रपुष्पफलैर्होमः एवं
प्रधानहोमंकृत्वापीठदेवताभ्योनामभिराज्यंपायसंचजुहुयात् ॥ आधारश
क्त्यै० मूलप्रकृत्यै० कालाग्निरुद्राय० महामंडूकाय० कूर्माय० वराहाय०

अनंताय० भूम्यै० अमृतार्णवाय० रत्नद्वीपाय० हेमगिरये० नंदनोद्याना
य० मणिभूम्यै० रत्नमंडपाय० कल्पतरवे० रत्नसिंहासनाय० धर्माय० ज्ञा
नाय० वैराग्याय० ऐश्वर्याय० अधर्माय० अज्ञानाय० अवैराग्याय० अनैश्व
र्याय० ब्रह्मणे० अनंताय० वास्तुपुरुषाय० संसत्वाय० रं रजसे० तं तम
से० मां मायायै० विं विद्यायै० उड्डाणपीठेश्वरसहितोड्डाणपीठेश्वर्यबायै०
मातृकापीठेश्वरसहितमातृकापीठेश्वर्यबायै० जालंधरपीठेश्वरसहितजालं
धरपीठेश्वर्यबायै० कोल्हागिरिपीठेश्वरसहितकोल्हागिरिपीठेश्वर्यबायै० पू
र्णगिरिपीठेश्वरसहितपूर्णगिरिपीठेश्वर्यबायै० संहारगिरिपीठेश्वरसहितसं
हारगिरिपीठेश्वर्यबायै० कोल्हापुरपीठेश्वरसहितकोल्हापुरपीठेश्वर्यबायै०
कामरूपपीठेश्वरसहितकामरूपपीठेश्वर्यबायै० गं गणेशाय० क्षं क्षेत्रपाला
य० पां पादुकाभ्यो० बं बटुकेभ्यो० जं जयायै० विं विजयायै० जं जयं
त्यै० अं अपराजितायै० अग्निमुखवेतालाय० प्रेतवाहनवेतालाय० बाला
मुखवेतालाय० धूम्राक्षवेतालाय० कंदाय० नालाय० दलेभ्यो० केसरे
भ्यो० कर्णिकायै० अं सूर्यमंडलाय० उं सोममंडलाय० मं वह्निमंडलाय०

हो.

१४५

चं.
१४५

अं आत्मने० उं अंतरात्मने० पं परात्मने० उं ज्ञानात्मने० विं विष्णुमा
यायै० चें चेतनायै० बुं बुद्ध्यै० निं निद्रायै० क्षुं क्षुधायै० छां छायायै० शं
शक्त्यै० तं तृष्णायै० क्षां क्षांत्यै० जां जात्यै० लं ललितायै० शां शांत्यै० श्रं
श्रद्धायै० कां कांत्यै० लं लक्ष्म्यै० धूं धृत्यै० वूं वृद्ध्यै० स्मूं स्मृत्यै० दं दया
यै० तुंतुष्ट्यै० पुंपुष्ट्यै० मां मातृकायै० भ्रां भ्रांत्यै० ह्रीं सर्वशक्तिकमलास
नाय० सर्वात्मसंसर्गयोगपीठात्मने० इतिपीठदेवताहोमः । अथावरणदेवताः ।
ऐं महाकाल्यैविच्चे ह्रीं महालक्ष्म्यैविच्चे क्लीं महासरस्वत्यैविच्चे हूं महिषाय०
क्षं सिंहाय० गं गणपतये० हूं कालाय० हूं मृत्यवे० ह्रैं रुद्राय० ह्रौं गौर्यै०
श्रीं विष्णवे० श्रीं लक्ष्म्यै० ऐं ब्रह्मणे० ऐं सरस्वत्यै० हां हृदयाय० ह्रीं
शिरसे० हूं शिखायै० ह्रैं कवचायहुं० ह्रौं नेत्रत्रयायवौषट्० हः अस्त्रा
यफट्० गुं गुरुभ्यो० पं परमगुरुभ्यो० पं परमेष्ठिगुरुभ्यो० हरये० हरा
य० गणेशाय० नंदजायै० रक्तदंतिकायै० शाकंभर्यै० दुर्गायै० भीमायै०
भ्रामर्यै० ब्राह्म्यै० माहेश्वर्यै० कौमार्यै० वैष्णव्यै० वाराह्यै० इंद्राण्यै०
नारसिंह्यै० चामुंडायै० अं असितांगभैरवाय० रुं रुरुभैरवाय० चं चंड

भैरवाय० क्रों क्रोधभैरवाय० उं उन्मत्तभैरवाय० कं कपालभैरवाय० भीं
भीषणभैरवाय० सं संहारभैरवाय० लं इंद्राय० रं अग्नये० मं यमाय०
क्षं निर्ऋतये० वं वरुणाय० यं वायवे० सं सोमाय० हं ईशानाय० वज्रा
य० शक्त्यै० दंडाय० खड्गाय० पाशाय० अंकुशाय० गदायै० त्रिशू
लाय० ॥ एवं होमं कृत्वा स्विष्टकृदादिप्रायश्चित्तहोमांतं कृत्वा इंद्रादिनवग्र
हक्षेत्रपालादिभ्यो माषभक्तबलींस्तत्तन्मंत्रैर्दद्यात् ॥ तत्रमंत्राः ॥ इंद्रं वो०
इंद्रः सुरपतिश्चैव वज्रहस्तो महाबलः ॥ शतयागाधिपो देवस्तस्मै नित्यं नमो
नमः ॥ इंद्राय सांगाय सपरिवाराय सशक्तिकाय सायुधाय इमं माषभक्तबलिं स
मर्पयामि भो इंद्र इमं बलिं भक्ष दिशं रक्ष मम यजमानस्य आयुः कर्ता शांति कर्ता पु
ष्टि कर्ता तुष्टि कर्ता कल्याण कर्ता वरदो भव ॥ अनेन बलिदानेन इंद्रः प्रीयतां
॥ १ ॥ अग्निं दूतं० आग्नेयः पुरुषो रक्तः सर्वदेवमयो व्ययः ॥ धूमकेतुरनाधृष्यस्त
स्मै नित्यं नमो नमः अग्नये० इत्यादि० ॥ २ ॥ यमाय सोमं० यमश्चोत्पलपत्रा
क्षः किरीटीदंडधृक् सदा ॥ लोकसाक्षी विशुद्धात्मा तस्मै नित्यं नमो नमः ॥
यमाय सांगायेत्यादि० ॥ ३ ॥ मोषुणः परापरा० निर्ऋतिस्तु पुमान्कृष्णः सर्व

चं.

१४६

रक्षोधिपोमहान् ॥ खड्गहस्तोमहासत्वस्तस्मै नित्यं० निर्ऋतये सांगायेत्यादि०
॥ ४ ॥ तत्वायामि० वरुणः सर्वलोकेषु पुरुषो निम्नगाधिपः ॥ पाशहस्तो
महाबाहुस्तस्मै नित्यं० वरुणाय सांगायेत्यादि० ॥ ५ ॥ तव वाय० सर्वप्रा
णात्मको वायुः सर्वजंतुष्ववस्थितः ॥ ध्वजहस्तो महाप्राणस्तस्मै नित्यं० वायवे
सांगायेत्यादि० ॥ ६ ॥ सोमो धेनुं० गौरोयस्तु पुमान्सौम्यः सर्वौषधिसम
न्वितः ॥ नक्षत्राधिपतिः सोमस्तस्मै नित्यं० सोमाय सांगायेत्यादि० ॥ ७ ॥
तमीशानं० ईशानः पुरुषः शुक्लः सर्वदेवाधिपोमहान् ॥ शूलहस्तो विरूपाक्षस्त
स्मै नित्यं० ईशानाय सांगायेत्यादि० ॥ ८ ॥ आयंगौः पृश्नि० योसावनंत रूपे
ण ब्रह्मांडं सचराचरं ॥ पुष्पवद्भारयेन्मूर्ध्नि तस्मै नित्यं० अनंताय सांगायेत्या
दि० ॥ ९ ॥ ब्रह्मजज्ञानं० पद्मयोनिश्चतुर्मूर्तिर्वेदावासः पितामहः ॥ कमंड
लुधरो देवस्तस्मै० ॥ ब्रह्मणे सांगायेत्यादि० ॥ १० ॥ नवग्रहेभ्यः सांगेभ्य
इत्यादिनाग्रहेभ्यो बलिं दत्वा क्षेत्रपालाय दद्यात् ॥ क्षेत्रस्य पतिना० सर्वभूता
धिपाय क्षेत्राधिपतये शाकिनी डाकिनी भूतप्रेतपिशाचादिपरिवारसहिताय इमं
बलिं समर्पयामि ॥ भो क्षेत्रपाल इमं बलिं भक्षदिशोरक्षममयजमानस्य वा आयुः

हो.

१४६

कर्तेत्यादि० ॥ बलिगृह्णत्विमं देवा आदित्यावसवस्तथा ॥ मरुतश्चाश्विनौरु
द्राः सुपर्णाः पन्नगाः खगाः ॥ असुराया तु धानाश्च पिशाचो रगराक्षसाः ॥ डा
किन्यो यक्षवेताला योगिन्यः पूतनाः शिवाः ॥ जृम्भकाः सिद्धगंधर्वा नागा वि
द्याधरानगाः ॥ दिक्पाला लोकपालाश्च ये च विघ्नविनायकाः ॥ जगतां शां
तिकर्तारो ब्रह्माद्याश्च महर्षयः ॥ माविघ्नं माचमे पापं मासंतु परिपंथिनः ॥ सौ
म्या भवंतु तृप्ताश्च भूतप्रेताः सुखावहाः ॥ इति मंत्रान्पठेत् ॥ अयं बलिः शूद्रे
ण दुर्ब्राह्मणेन वानेयः ॥ ततो हस्तौ पादौ प्रक्षाल्याचम्य पूर्णाहुतिं जुहुयात् ॥
सुचिस्त्रुवेण द्वादशवारमाज्यं गृहीत्वानारिकेलालादिच गृहीत्वा ॥ समुद्रादूर्मिं०
३ मूर्धानं० १ पुनस्त्वा० पूर्णादर्वि० सप्तते अग्ने० धामं ते विश्वं० मूलमंत्रः
नमो देव्यै इत्यादि मंत्राश्च ॥ ततो वसोर्धारां हुत्वा प्रणीता विमोकादि कर्मशेषं
समाप्य ॥ मूलमंत्रेण होमदशांशेन दुग्धेन जलेन वा तर्पणं कृत्वा तेनैव मंत्रेण तद्द
शांशेन मार्जयेत् ॥ ततो यजमानाचार्यादीन् वस्त्राद्यैः संपूज्य तेभ्यो गोमिथु
नानि हिरण्यं च दद्यात् ॥ तत आचार्यादिभ्यो न्येभ्यो वा कपिला गोनीलमणि
श्वेताश्वत्थत्रचामरभूमिशय्यासप्तधान्या नियथासंभवं वा दद्यात् ॥ तत आ

चं.

१४७

चार्यादयः कलशोदकेन सपत्नीकं सकुटुम्बं यजमानं समुद्रज्येष्ठा इत्यादिभिः सु
रास्त्वेत्यादिभिर्ग्रहमन्त्रैश्चाभिषिच्येयुः ॥ ततो यजमानो ग्रहाणामुत्तरपूजां कृ
त्वा चार्येण विसर्जने कृते ग्रहपीठदानं कृत्वा देवीं पञ्चोपचारैः संपूज्य महाबलिं
दद्यात् ॥ तत्र क्षत्रियादिनाश्वमेषल्लगमहिषाणामन्यतरो देयः ॥ विप्रेण तु
कूष्माण्डबिल्वमिक्ष्वदेयाः ॥ सचेत्थं ॥ देवीं द्रोणपुष्पबिल्वाम्रदलजाती
चंपकैः संपूज्य कर्ता उदङ्मुखः देवीमुखं वा बलिगंधादिनाभ्यर्च्य ॥ पशुस्त्वं
बलिरूपेण मम भाग्यादुपस्थितः ॥ प्रणमामिततः सर्वरूपिणं बलिरूपिणं ॥
चंडिकाप्रीतिदानेन दातुरापद्विनाशनं ॥ चामुंडा बलिरूपाय बलेतुभ्यं नमो
स्तुते ॥ यज्ञार्थे बलयः सृष्टाः स्वयमेव स्वयं भुवा ॥ अतस्त्वांघातयाम्यद्यत
स्माद्यज्ञेव धोवधः ॥ इति बलिमभिमन्त्र्य ऐं ह्रीं श्रीं इति मन्त्रपुष्पं क्षिप्त्वा ॥
रसनात्वं चंडिकायाः सुरलोकप्रसाधकः ॥ ह्रां ह्रीं खड्गं आहुं फट् इति खड्गमन्य
द्वाशस्त्रं संपूज्य ॐ कालिकालियज्ञेश्वरिलोहदंडायै नमः ॥ इति बलिच्छेद
यित्वा ॐ ह्रीं ऐं ह्रीं कौशिकिरुधिरेणाप्यायतां इति देव्यै निवेद्य ततो माष
पिष्टमयं शत्रुकृत्वा खड्गेन छेदयित्वा स्कंदाय विशिखाय च दत्वा बलिशेषं रक्षो

हो.

१४७

भ्योहरेत् ॥ मंत्रस्तु ॐ ह्रींस्फुरस्फुर कुंभ २ सूनु २ गुल २ धुनु २
मारय २ विद्रावय २ विदारय २ कंपय २ कंपातय २ पूरय २ ॐ ह्रीं
ॐ हुं फट् २ हुं मर्दय २ हुं ॥ ततःशेषं बहिर्दद्यात् । तत्रमंत्राः बलिगृहं
त्विमं देवा इत्यादयः पूर्वोक्ता एव ॥ ततः स्नात्वा तिलकं धृत्वा देवीं प्रार्थयेत् ॥
तत्रमंत्राः ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरा ० १ शूलेन पाहिनो देवि ० ४ नमो देव्यै
महादेव्यै ० ६ रूपं देहिय शो देहि भगं भगवति देहि मे ॥ पुत्रान् देहि धनं देहि
सर्वान् कामांश्च देहि मे ॥ महिषघ्नि महा माये चामुंडे मुंडमालिनि ॥ आयुरारो
ग्यमैश्वर्यं देहि देवि नमोस्तुते ॥ इति देवीं संप्रार्थ्य गुह्यातिगुह्य गोप्त्रीत्वं गृहाणा
स्मत्कृतं जपं ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवि प्रसादात्तव सुंदरि ॥ इति देव्यै जपं निवेद्य ॥
कृतस्य कर्मणः सांगता सिद्ध्यर्थं कुमारी ब्राह्मण सुवासिनीः पूजा पूर्वकं संभोज्य संक
ल्प्य वा न्यूनातिरिक्तदोषपरिहारार्थं ब्राह्मणेभ्यो भूयसीं दक्षिणां दत्वाग्निं संपू
ज्य विभूतिं धृत्वा गच्छ गच्छेत्यग्निं विसृज्य मूलमंत्रेण पुष्पेण देवीमुद्धास्य तेनैव षडं
गंकृत्वा उत्तिष्ठ ब्रह्मण ० अभ्यार ० उत्तिष्ठ देवि चंडेशिशुभां पूजां प्रगृह्य च ॥
कुरुष्व मम कल्याणमष्टाभिः शक्तिभिः सह ॥ इति मंत्रैर्विसृज्याचार्याय दत्वा

चं.
१४८

मंत्रं पठेत् ॥ त्रैलोक्यमातर्देवित्वं सर्वभूतदयान्विते ॥ दानेनानेन संतुष्टासु
प्रीता वरदा भव ॥ ततः यस्य स्मृत्या० प्रमादात् कुर्वतां कर्म० इत्यादि जपि
त्वा कर्मेश्वरार्पणं कृत्वा सुहृद्युतो भुंजीत ॥ इदमेव पूजा होम बल्यादिविधानं न
वरात्रेऽपि ज्ञेयं ॥ तत्र विशेषस्तु दशम्यां प्रातर्देवी विसर्जनं ॥ अन्यच्च महानिबं
धेभ्यो वगंतव्यं ॥ इति संक्षेपेण नवचंडीशतचंडीसहस्रचंडीप्रयोगः ॥

हो.

१४८

देवीची आरती.

अलिकुलकोमलबाले धृतमौक्तिकमाले स्तनयुगनिर्जित-
ताले क्षीरांबुधिबाले ॥ काश्मीरांकितभाले नाशितभवजाले
लीलामर्दितकोलेशरणागतपाले ॥ १ ॥ जयदेवी जयदेवी जय
मातः कमले ॥ द्रुतजांबूनदविमले सुरनुतपदकमले ॥ ध्रु० ॥ कम
लदलायतनयने शशिनिभशुभवदने सिंहविराजितगमने हीरा-
वलिरदने ॥ मुनिजनविरचितनमने कृतराक्षसकदने कोकिल-
मंजुलगदने विष्णूरःसदने ॥ २ ॥ नागाद्यंकितमस्तकभुवना-
वनसक्ते प्राशनभाजनखेटादिककृतकरयुक्ते ॥ कृतकरवीरनि-
वासे रिपुमर्दनसक्ते शुकनासासमनासे तारितनिजभक्ते ॥ ३ ॥
अधरविनिर्जितबिंबे विश्वस्तुतरूपे पृथुतरचारुनितंबे कृतदा-

दे.
१४९

नवकोपे ॥ भ्रूजितमन्मथचापे निजजनहृततापे दाजीज्योति-
र्विद्वान्प्रणमति हृततापे ॥ ४ ॥ जय० ॥

आ.

इदं पुस्तकं पणशीकरोपाह्वलक्ष्मणशर्मतनुजनुषा वासुदेवशर्मणा संशोधितं
तच्च मुंबय्यां तुकाराम जावजी इत्येतैः स्वीये
निर्णयसागराख्येऽकनयंत्रालये मुद्रयित्वा
प्रकाशितं ।

शकः १८३९ सन १९१७.

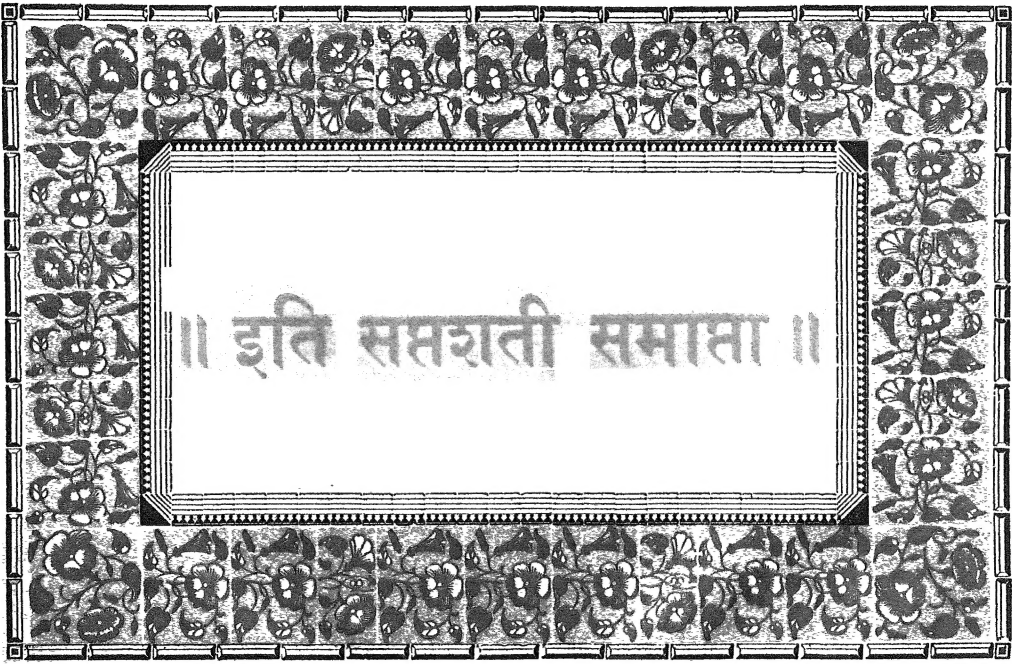
Published by Tukaram Javaji, Proprietor Nirnaya-sagar Press,
23, Kolbhat Lane, Bombay.

Printed by Ramchandra Yesu Shedge, at the Nirnaya-Sagar Press,
23, Kolbhat Lane, Bombay.

१४९

A decorative border with a repeating floral pattern of flowers and leaves, enclosed within a rectangular frame with a beaded inner edge.

॥ इति सप्तशती समाप्ता ॥

